

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Az új disszidens.

Budapest, március 21.

(K.) A harminc disszidens, azért hogy kiment jobbról, még nem ment balra. S az az új disszidens, akit Szilágy-Somlyó a jövő héten küld fel a parlamentbe, azért hogy kimegy balról, még szintén nem megy jobbra. Hogy utána is éppen a régi fészekből dobják a gyanút, mint nemrég a harminc disszidensre, az nagyon természetes, de most talán még kevesebb embert fog megfélemlíteni, mint az analog esetben. Mert senki sem fogja fölteni Ugron Gáborról, hogy mikor nem akar beállni a hatvan közé elsőnek, akkor a háromszáz közé vágyódjék háromszázegyediknek. Nem. Oka van neki, mikor balról kimegy és mégsem tart jobbra. A történelmi szükség, mely a logika erejével szakított ki a szabadelvű pártból egy érzékenyebb csoportot, mert az utolsó választásokban megnyomorított ellenzék már nem volt elég erős az ellenőrzésre, kihatott mostan az ellenzékben is egy láncszemet, mert a közjogi alapon álló pártok egyesülése után senki sem volna, aki a delegációban komolyan gyakorolná az ellenőrzést. Akkor a történelmi szükség a leköltött szabadelvű párt egyik karját oldotta ki, csak hogy a parlament ne maradjon ellenőrzés nélkül; most az a szükség a leköltött függetlenségi pártból visz ellenőrzést a delegációba. Mert ha kisebb is ez a terület, de az ellenőrzésre nem kevésbé szorult. S azzal ugyan kár volna a nemzetet átlatni, hogy a nemzeti párt beolvadása után is lesz még ellenzék a delegációban: a néppárt. Az mindenképpen gyöngye ellenzék, de a delegációban még annyi sem, hiszen ott nem kell a reviziót követelni. A néppárt a maga aulikus hajlandóságával éppen a delegációban nem jelent ellenzéket,

sőt ellenkezőleg. S az a történelmi szükség éppen azért kutat az egyetlen igazi ellenzék sorában, ahol még található ellenőrző szemlet a közös ügyek igazgatásához. Ugron Gábor szemelte ki s Ugron Gábor vállalja a tisztet.

Persze, nehéz neki ma ezt az elhatározást erősen megokolnia. Az új kormány s a megváltozott rendszer mivel sem szolgált rá, hogy ellenőrzése okáért a függetlenségi párt tradícióján is rést üssenek. De azért Ugron bemegy majd a delegációba és nyilván nem fogja magát lecáfoltatni érezni, ha ott sokáig nem is lesz szükség az ő ellenőrző munkásságára. Ha valami szomorú véletlen csak egyszer is olyan helyzetet teremt, mikor az új disszidens a delegációban fontos kötelességet teljesíthet: ez az egyetlen helyzet maga is igazolni fogja az ő lépését. Igaz, hogy csak utólag, de szokása már a történelmi, hogy amikor valakit az elhatározott pillanatban nagy lépésre szorít, a szükségét csak utólag igazolja — az eseményekkel. S ha mi egyelőre nem is látjuk az új helyzetben egészen megokoltnak az új disszidens lépését, de nem is itéljük meg miatta. Mert ugy lehet, az események neki adnak igazat s bölcsen cselekedett, mikor a tradíció virágján is keresztültaposott, csak hogy a szükség órájában helyt lehessen. A virággyak gazdájának toporzékolása pedig nem sokat számít, mert ő a legkevésbé elfogulatlan és furcsa kis olvasmány volna a történelmi, ha az ilyen virággyakat mindenkor kimélni akarták volna.

S azért sem okozzuk Ugron Gábor, hogy azt a meggyanúsítható lépését mintegy engesztelni próbálja más, sokkal radikálisabb lépéssel. A delegációba való bemenésért cserébe megkínálja a függetlenségi pártot egy új programponnal, az általános választói jog

követelésével. Azaz tulajdonképpen ez is csak annyira új, mint a delegációba menés problémája. De most a kettő össze van olvasztva az új disszidens szózatában s ugyszólván a végelegesség karakterét kapta meg. Erős ugyan a hitünk, hogy az erdélyi viszonyokkal ismerős Ugron Gábor maga is megjönne, ha valami bolond véletlenből hamarosan testté válnék az általános választói jog; mert rossz kis időjárás jelentene az annak a zsenge falkolának, amelyhez ma az egységes magyar nemzeti állam ideálja hasonlítható. De azért ez a radikális követelés sem aggaszt minket. Sőt ha eszünkbe jut, hogy — ami egyenesen páratlan a parlamentek történetében — ez a magyar törvényhozás harminc hosszú esztendőn keresztül semmit sem tett a választói jog kiterjesztésére, szinte kívánatosnak is látjuk egyszerre a radikális álláspont fölbuklását. Mert a káplári sarzsit sem fogja elérni, akinek vágya a generális rangján alul elszédült és talán egy lépést se tennék a választói jog méltányos kiterjesztése felé, ha egy párt állandóan és következetesen nem sürgetné az általános választói jog behozatalát.

Pedig nem lehet az egészséges állam, ahol a parlament és a nemzet teljes harmóniája hiányzik. S az az Anglia, amelyben a mi fejletlen bajaink egészen kifejlődve mutatkoznak; amelyben a szocializmus teljes felszereléssel és tőkével rendelkezve áll csaforsbitva; ahol a nemzetiségi ellentét még súlyosbitva van a talaj és a vagyonosodás óriási különbségeivel, ami Angliának a románjait, az freket még sokkal inkább elkeríti — éppen azzal tudta minden veszedelmét leveretni, hogy azt a harmóniát parlament és nemzet között időről-időre ridegeálta és megjavította. Nem az általános választói

T Á R C A.

Mondja Puffendorf...

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Ábrányi Emil.

— Gratulálok! A magyar tudományos Akadémia jelöltjei közt olvasom a nevét. Valóban nagyon örülök!

— Minden öröm efemer, mondja Dionizosz Halikarnasszosz. Semmire maradandó, csak a tudomány, mondja Goumy Eduárd.

— A tudomány, igen, a tudomány segíti be önt az Akadémia szent csarnokaiba, ahol annyi nagy és eredeti lángész tündököl. Nem ismerék embert mostanában, aki annyit tudna, mint ön. Ezt az Akadémia nem ignorálhatja tovább.

— Ne tudjuk azt, amit tudunk és mutassuk, hogy tudjuk azt, amit nem tudunk, mondja Diderot.

— Nem, uram, önnek nincs szüksége ravasz fondorlatokra, hogy bejusson. A szembeszökő érdemek megvan az a varázsa, hogy lefegyverzi a legkarnátusabb irigységet is. Ez törvény, egyszerűen törvény.

— A törvény nem vonatkozik és a vonatkozás nem törvény, mondja De Tracy nyomán szabadon Fandura Imre.

— Annál is inkább kell, hogy bejusson, mert mostani jelöltsége nem az első. Hányszor bukott már, ha kérdenem szabad? Egyszer? Kétszer? Háromszor?

— Kétszer kettő annyi mint négy, mondja Euklidesz.

— Tehát négyszer. De ön nem vesztett semmit a kitartásából. A paraszt azt mondaná: Ön marha-erős. És azt mondom: Ön szívós, mint

egy Telekypályázó. Igazi erény nincs is más a földön, csak a kitartás.

— Az erény megszokás, mondja Marnix de Sainte Aldegonde. A cselekvések hozzák létre a szokásokat — mondja Marcus Aurelius — és a szokások a cselekvéseket... mondja Barthélemy Sainte Hilaire. De mindig cselekedhetünk az uralkodó szokás ellenére is, mondja Szévillai Izidor.

— Szerénységét kitűnő taktikának tartom. Ön nemcsak tudós, ön eszes ember is egyuttal.

— Az emberi ész csak visszasugárzása az isteni észnek, mondja Malebranche. (Traité de morale 1684) De a szerénység hátul marad, mondja Hobbes. Ellenben a bátorság férfierény, legalább a bátorságnak az a neve, amely kiáll a sikra és fegyvert fog örömmel, sőt nyugodtan, ha a szükség parancsolja — mondja Orlando Furioso. Ez az ugynevezett polgári bátorság, mondja Grotius és Maachiavelli.

— Ej, hát legyen bátor, Ne kunyoráljon, hanem követeljen. Tegyen úgy, mint Vajda János, aki éles karddal ment vizitbe a Kisfaludy-Társaság vezető embereihez január harmincegyedikén. És február másodikán már rendes tagja volt a Kisfaludy-Társaságnak. Vágnon mulinékat Eötvös Lóránt, Szily Kálmán és Acsády Ignác előtt. Hat muliné többet ér, mint tizenkét kötet tudományos könyv.

— Nem akarom tagadni, hogy szavaiban van elmésség (mondja Hutcheson a *De sancto jure* 999 ik pagináján) de az én elvem: Liberty and moderation, szabadság és mérséklet, mondja Gilbert Burnet, aki református püspök volt, mint nálunk Szász Károly. (Csokolom kezeit! mondja Cudworth, Cumberland és Shaftesbury a *De lege naturali*-ban.)

— Csinálja így, vagy úgy, de önnek bent kell lenni a magyar tudományos Akadémiában, ez az ön szent meggyőződés!

— Nem elég csak lenni, élni is kell! mondja Kamayalawanti. (Vedák könyve III.30, 12, 25, 66.)

— Ne féljen, ha egyszer bejut, pompásan megél. Albértele adja Carlylet, Smith Adámot, Tainet, Plátót, Guicciardinét. Ötezer forint biztos évi jövedelem. Csak arra vigyázzon, hogy a gimnazisták tulságos számrágókat ne fővessenek el s az ön nevével diszített fordításban a *Jüngstes Gericht* ne szerepeljen *Legfiatalabb ítélszék* gyanánt.

— Ugy fogok cselekedni, mondta Hannibal ante portas.

— Jőjjön, szórakozunk egy kicsit. Sétáljunk végig a Dunaparton. Felséges idő jár. A nap úgy süt, mint május közepén. Nézze, már a mandulafákat ellepte a hópehelyhez hasonló fehér virág. És nézze csak — Istenemre mondom, ott egy tarka szárnyú pillangó cikázik!

— Nézzétek a pillangót! Mi a pillangó? Nem állat, hanem egy másik állat virága. A pillangó a féreg egyik élet-stádiuma, ahogy a virág futólagos momentum a fa életében. A csunya, fakó álca egyszerre csak fölbred; a tunya, földön csuszó, nedves homokban heverő bogár szárnyas ideállá válik; élete egészen etherikus; a szellők játékszerévé, a fény gyermekévé alakult át. Ki okozta ezt a csodadolgót? A szerelem! A pillangó az életben a szerelem évadát jelenti. Ne csodálkozzatok, ha valamennyi virágot megcsókol és szabadon követi örvendőző kedvét. Aranyos viláosságban uszik előtte minden, fürdik a szépség, a gyönyör mámorában. Ha órája ütött, az isteni kéz pererei után ittasan dobja el tündökölő ruháját — és meghal. Alig ürítette ki a gyönyör kelyhét, utólrá a hervadás. Boldog toremtés! Nem kétkezem abban, hogy ez a parányi jószág annyit élvezett arasznyi életében, amennyit a leghatalmasabb és legszerencsésebb ember élete sem tartalmaz. Légy üdvöz, Istenek kedveltje, tündökölő villám, egy nap virága! Üdv neked, aki rövid órák alatt három isteni momentumot élsz át: virágló, szeretsz, meghalsz!...

joggal, mert attól Anglia is nagyon távol van, hanem olyanformán, hogy bizonyos időközökben megvizsgálta azokat a választási csatornákat, amelyeknek keresztül a nemzeti akaratnak egyenletesen kell a parlamentbe ömölnie. S ha azt látta, hogy azokat a csatornákat akármilyen idegen lerakódás megszükitette vagy éppen be is torlaszolta, akkor bölcsen gondja volt rá, hogy meginduljon a kotrás munkája s a nemzeti akarat áradata mindenhonnan egyenletesen jusson el a parlamentbe. S ilyen módon el is hárított maga felől minden veszedelmet, de abba a tülzása még sem ment, hogy egyszerűen föl-szedett volna minden csatornát s megcsinálta volna az általános választói jogot. Tartózkodott a tülzástól, de nem zárkózott el a szükségéstől.

A magyar törvényhozás pedig harminc esztendőn keresztül győzte türelemmel és sohasem nézte meg, hogy mért kigyózik olyan vékony sugárban a nemzeti akarat a választási csöveken keresztül. S ez maga is kívánatosá teszi, hogy tömörüljön végre egy párt, amelyik a maga radikális sürgetésével legalább valami egészséges kompromisszumot tud kierőszakolni. Nem az általános választói jogot, mely megbolygatná az egységes nemzeti állam hajlékát, de a választói jog kiterjesztését, mely azt a hajlékot ellátná a friss nemzeti akarat italával. S ezen a téren az új disszidens talán több hasznot tehet a tülzásával, mint esetleg a delegációban a megalkuvásával. . . .

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, március 21.

Minden várakozás ellenére még holnapra is jutott a belügyi budgetből; de a nagyján átestek már ma. Elég figyelemreméltó vita volt a színművészeti és a közegészségügyi kiadások tételénél. Előbb Mócsy Antal tette meg a néppárt szokásos óráját az állami anyakönyvvezetés költségei ellen.

A színművészet tételénél megint csak az öreg Mócsy kezdte a vitát, aki tudvaleg mindenhez ért, a színművészethez pedig különösen, mivel egyszer állítólag az Operában is volt. A tételt különben nem szavazza meg, mert nincs megelégedve a színházak erkölcsével. Gróf Benyovszky Sándor ellenben nemcsak hogy megszavazza a tételt, de még többet is megadna, mert kevesli a vidéki színművészet dotációját.

Nagyobb lendületet vitt a vitába Rátkay

László, a színészegyesület új elnöke, aki emelkedettebb álláspontról szolt a színművészet ügyéről és foglalkozott az idevágó legégetőbb kérdésekkel. Első sorban a színművészeti ügyeknek a kultusz-tárcához való áttételét sürgette; azután külön — kissé nagyon is élesen — bírálta az állami színházak vezetését és új, szép hivatalához méltóan a vidéki színművészet erősebb felkarolásért szállott sikra, nemes lelkesedéssel. Rátkay szép és hatásos beszéde után még Major Ferenc kívánt jobb erkölcsöket a színházaknak, azután Széll Kálmán, mint belügyminiszter, szokott előzékenységgel válaszolt a felszólalóknak, s kivált a fölvetett legfontosabb kérdésre, a színművészeti ügyeknek a kultusz-tárcához való áthelyezésére nézve tett megnyugtató kijelentéseket.

A közegészségügyi tételénél ma is, mint évek óta rendszeren, dr. Papp Samu, Tátrafűrészes jeles orvosa kezdte a vitát és mint mindig, ma is több új, praktikus észrevételt foglalt bele fejtegetéseinek keretébe. A közegészségügyi kérdéseknek Papp Samu egyik legalaposabb ismerője, aki a higiénia kérdéseiben állandóan, buzgalommal buvárkodik és minden évben összehord egy érdekes és tanulságos budgetbeszédre való anyagot.

Gróf Benyovszky a főváros egészségügyi viszonyairól szolt, Zsigárdy Gyula pedig a trachoma ellen való védekezésre és a pozsonyi kórház kibővítésére hívta fel az új belügyminiszter figyelmét. Résztvett a közegészségügyi vitában természetesen a néppárt doktora Major Ferenc is, aki nagyon sokoldalú szónok, de ehhez az egy dologhoz igazán ért. Egy óra hosszat beszélt és meg kell adni, hogy objektív hangon, okosan, sok igazságot mondott el.

Ennél a tételnél is minden szónoknak megadta a feleletet Széll Kálmán és az egész Házban általános, meleg szimpátiát támasztott az az erős érdeklődés és helyes érzék, amelyet a miniszterelnök az egészségügyi igazgatás életbevágó kérdései iránt tanusított.

Gajári Ödön előadó az országos betegápolási alap tételénél az átruházás jogának megadását kérte és meg is kapta.

A rendészet tételénél Pichler Győző mondott hosszabb beszédet, sok temperamentummal, nem sok figyelem mellett. Ennél a tételnél szakadt ma félbe a vita.

A képviselőház ülése március 21-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Daniel Gábor.

Jegyzők: Nyégre László, Dedovics György, Molnár Antal.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Hegedűs Sándor, Lukács László, Cseh Ervin.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

(Előterjesztések.)

Elnök: Bemutatja a főrendiház átiratait, melyek szerint a gazdasági provizoriumról, a horvát provizoriumról, a városok és községek fogyasztási adó

— A maki nem majom, inkább mokus, mondja Burlamaqui. (Princeps du droit naturel.)

— Ön olyan ostoba, mint egy marék spinót. . .

— Nincs jellemzőbb jele a műveltségnek — mondja Spinóza — mint amikor más embert nem hagyunk szóhoz jutni és — teszi hozzá Leibnitz — a társalgást ugyszólván monopolizálni akarjuk.

— Ennek rossz vége lesz, ha be nem szüntetjük. Inkább forduljunk be a kávéházba, millióm teremtetett!

— Sokféle tulajdonokra van szükségünk az életben — mondja Melancthon. — De ezek közt talán a legnékülözhetetlenebb a *békétlenség*, mondja Confucius.

— Urrram! . . .

— Ha körültekintünk barátaink és ismerőseink közt, mondja Troplong — — —

— Játszik egy párti karambol?

— A sült hus több erőt ad a testnek, mint a karambol, mondja Louis Blanc. Azon igyekezzünk tehát, hogy asztalunkra mindennap sült hus kerüljön, mondja Empedoklesz.

— Ha még egy szót citál az ur, nyomban ajánlom magamat!

— Alászólgája, mondja Szent Tamás és Szana Tamás.

— Disznó teremtetett! Ez a forró kapuciner mindjárt a pofájába röpül! Tudja maga, hogy mi az a forró kapuciner?

— A kapuciner olyan kávéházi lögy-bögy, amiben több a kapucinus, mint a fekete kávé, — mondja Puffendorf.

*

Hanyatt vágódtam és eszméletemet vesztettem. Mire fölcsudtam több hétig tartó ájulásomból, hozták a hirt, hogy Emonda-Amonda barátomat százhetven szótűbbséggel a tudományos Akadémia tagjává választották.

természeti jövedelmeinek ideiglenes rendezéséről és a margitzigeti hidról szolt törvényjavaslatokat a főrendiház változatlanul elfogadta, a zárszámadási bizottságnak két rendbeli jelentését az 1897. évi zárszámadásról és az aludnai Vaskapu-szabályozás 1897-iki száma-tájáról.

A törvényjavaslatok szentesítés alá terjesztetnek, a jelentésekről hozott határozatok pedig országos határozatoknak jelentetnek ki.

Következik az 1899-iki költségvetés részletes tárgyalásának folytatása.

(A belügyi tárca.)

Az anyakönyvi kiadásokról

Gajári Ödön előadó kéri az átruházás megszavazását.

Mócsy Antal: Feleslegesnek tartja az anyakönyvi kiadásokat. Itt nagy megtakarítást lehetne elérni. A polgári anyakönyvvezetést, arra való tekintettel, hogy az intézmény nem vált be, el kellene törülni.

A tételt elfogadták.

(A színművészet.)

A színművészeti tételnél

Mócsy Antal: A színművészet a fővárosban és a vidéken nem a kultúrát, nem a jó ízlést, nem a nemzeti eszmét, hanem az internacionalizmust, a frivolitást szolgálja. Tisztességes darab előadásánál minden hely el van foglalva, ellenben frivól daraboknál nem. Saját tapasztalatából tudja ezt. Különösen a magánvállalkozók kezében levő színházakat támadja az irány miatt. A vidéki színművészet gyamoltságára sokkal nagyobb összeget szavazna meg, ha az a nemzeti kultúra szolgálatában állna. De mivel az nem úgy van, a tételt nem szavazza meg.

Gr. Benyovszky Sándor: Nagyobb összeget kell fordítani a vidéki színművészet támogatására, mivel ez a magyar kultúra szolgálatában áll.

Rátkay László: Mócsyval szemben a vidéki színművészet veszi védelmébe. A színművészet a magyar hazafiság, a magyar nemzeti állam tényezője. A színművészet nem szabad megfélemedezni, ha magyar nemzeti államot akarunk. Fölveti annak a kérdését, hogy miért van a színművészet a belügyi tárca alá beosztva? Talán azért, mert a tölönügy és a rendőrség is ott van? Hogy a művelt világ előtt nevétségessé ne váljunk, a színművészet ügyét a közoktatásügyi miniszteriumba kell áthelyezni. Az Operára 215.000 forintot költünk évenként, de magyar Operánk nincs. A Nemzeti Színházra 53.000 forintot fordít az állam, de itt is van hiba elég. Kegyelvően intendáns azt mondta, hogy anyagi kérdések miatt nem lehet kielégítő a Nemzeti Színház. Megtámadja a Nemzeti Színházat, mert a szabadságharc 50-ik évfordulóján nem emlékezett meg a szabadság megszületéséről, pedig a színház a nemzet filléireiből épült s 1848. március 15-én a Talpra magyart szavalták benne. A vidéki színművészet is szóvá teszi s sürgeti ennek rendezését. A belügyminiszter figyelmét felhívja arra, hogy a vidéki színművészet rendezését oly értelemben hajtsa végre, amint 1896-ban a képviselőház erre utasítást adott.

Major Ferenc: Szintén a vidéki színművészetéről szolt. Az anyagi zavarok, a folytonos nyomorgás kényserítik a vidéki színművészeteket, hogy a modern irány szolgálatába szegődjenek. Ezért nagyobb segély szükséges. A fővárosi színházak erkölcselen darabjai ellen kel ki. A társadalmaknak kell megmozdulni, hogy ezen segítve legyen.

(Széll Kálmán a színházokról.)

Széll Kálmán miniszterelnök és belügyminiszter: (Halljuk! Halljuk!) Több irányban tették szót a t. képviselő ház a színművészet ügyét, amely a belügyminiszterium-kezelése alatt áll és in specie, hogy én is ezzel kezdjem, diffikultálva lett, hogy a színművészet ügye a belügyminiszterium tárcájában van és nem a kultuszminiszterium tárcájában. Ugy Rátkay igen tisztelt képviselőtársam, mint gróf Benyovszky is azt kérdezte, hogy ennek mi az oka, miért van ezt ott, a tölön-ügy az árva- és közbiztonsági ügy mellett?

Hát nem ezért van ott, ezt a t. képviselő urak is bölcsen tudják, hanem azért, mert a régi beosztásból, amelyet 1867-ben a miniszterium megállapított, amidőn az akkori helytartó-tanács ügyeit átvette, származik ez a beosztás is és ott maradt a belügyi tárcánál, mert akkor a helytartó-tanácsnak azon osztálya kezelte, amely az adminisztratív ügyeket intézte. 1867. óta többször felmerült ez az eszme, a képviselőház e kérdésben állást nem foglalt, mellette merültek fel nézetek, hogy a belügyi tárcánál maradjon, ellene is támadtak sokszor itt a Házban nézetek és történtek felszólalások pro és kontra.

Én még igen rövid ideje foglalkozom e tárca ügyeivel, semhogy e kérdésben in specie állást foglaltam volna, amár a kérdést nagyon jól ismerem, mert hiszen, mint a pénzügyi bizottság előadója, majd mint elnök, ezt a kérdést, Isten tudja hányszor, talán az utolsó 30 évben 20—25-ször is tárgyaltuk a pénzügyi bizottságban és jelen voltam ezen vitáknál a Házban is. Mellette is lehet felhozni argumentumokat, ellene is. Beismerem, hogy több argumentum szolt a mellett, hogy a kultusz-tárcához tésessék át (Helyeslés a szélsőbaloldalon), de a kérdés mégis antecedenenciánál fogva. . . .

Madarász József: Előzményeinél fogva! (De-rülség.)

Széll Kálmán miniszterelnök: . . . bizonyos mértékig fontos és komplikált. Nem lehet ezt a dolgot rögtön eldönteni. (Helyeslés.)

Tisztán áll előttem, hogy mivel a kultuszminiszterium, illetőleg Madarász József t. barátom igazat fog nekem adni, midőn azt mondom, — miniszterrel lévén szó — mivel a kultuszminiszternek kezelése

— Ej, hisz ez valóságos poézis! Gyönyörű az, amit ön most. . .

— . . . mondja Renan *Calibanjában* a kurtizán Ampéria.

— Hm! Renan mondja? Hát ön mit mond ehhez a folyékony balsamhoz, ehhez a felséges szabad levegőhöz?

— A szabadság igazi hazája Sváje, mondja Vogt, Rousseau és Helvetius.

— De mit mond ön maga, mit mond a saját szíve a tavasznak ehhez a csodaszép uvertűrjéhez?

— Aki jó, kellemes társalgó akar lenni, annak sohasem szabad indulatba jönni beszélgetés közben. . . mondja Bolingbroke. Mindig figyelni kell arra, kivel van dolga és mily gyengeségekkel vagy előítéletekkel áll szemben, — mondja D'Argenton. Különben könnyen megsérthetjük azokat, akikkel beszélünk. . . mondja Montesquieu.

— De mondjon már valamit magától, az Isten szerelmére!

— Eszünkben kell mindig tartanunk, hogy sétálás közben nem tartunk felolvasást, mondja Arisztotelesz; nem prédikálunk, mondja Bossuet; nem tanítunk, mondja Comte Agoston; nem oktatunk, mondja Pikateleki Kondé József Benedek. Hanem kellemesen akarunk — — —

— Kérek egy primitív fölkiáltást a maga fejtől — — —

— Rövid ideig mulatni és — — —

— Megelégszem egy eredeti kurjantással — — —

— Mulattatni másokat, mondja Las Casas.

— Uram, az ég — — —

— Jegyezze meg, hogy más szavába vágni sohasem szabad, mondja Chesterfield. Csak akkor kell szólnunk, mikor más elvégezte a mondani valóját, mondja Boxhorn és Ayala Boldizsár.

— Csak annyi természetes makozást, amennyit egy maki-majom — — —

alatt áll az egész művészeti ügy, voltaképpen ez is odatarozik. És én tárgyalni fogom a kérdést, mert nem szabad azt sem ignorálnom, hogy az antecessorainknak fogva sok szállal van összekötve a belügyi tárcával ez az ügy és ezért oly rögtönösen nem akarok e kérdésben állást foglalni. De tárgyalni fogok a kultuszminiszter uralnak idején és a jövő évi költségvetésnél állást fogok foglalni ebben a kérdésben: hogy így-e, vagy úgy, azt ma még nem mondhatom meg. (Helyeslés.)

Ami a vidéki színezet ügyét illeti, t. Ház, egészen egyet értek az előttem felszólalt t. képviselő urakkal, mert magam is azt tartom, hogy a színezet Magyarországon igen fontos kulturális tényező. (Helyeslés.) És ha más országban is ennek tekintik, Magyarországon különösen és nálunk, magyaroknál a színezet ügyét kétségtelesen igen fontos kulturális intézménynek kell tekintenünk. Ugy nézem én is s azt a fontosságot tulajdonítom neki. Amit tehát tehetünk a vidéki színezet rendezésére, ahhoz a magam hatáskörében szívesen konferállok, de ne tessék elfelejteni, hogy ez is jórésben anyagi kérdés és anyagi eszközök hiányában nem sokat lehet tenni, legalább nem annyit, mint amennyit szeretnék és amennyit a kérdés fontossága igényel. De hogy érdeklődéssel viseltemem iránta, arról biztosíthatom a tisztelt képviselő urakat és annak tanúságát is adtam nem egyszer. Hiszen minden kultur-kérdése ez országnak nagyon szívebe van növe, aki magam is kulturális intézmények vezetésével és alapításával foglalkoztam hosszú idők során keresztül. (Helyeslés és tetszés.)

Ami azt illeti, hogy az Operaszínház nem magyar és hogy ott germanizálás történik, ha ez így van, akkor mincse jól, de gondolom, így nincs is. Ne felejtjük el, t. képviselő urak, hogy az Opera, a maga sajátosság viszonyainál fogva, a zenének és ének-művészetnek sajátos viszonyainál fogva, mégis más szempontok alá tartozik, mint a színművészetnek másik válfaja, a drámai művészet. Hiszen jól, ha, aki jó énekes, egyszerűsággal magyar is; de abból, hogy magyar, még nem következik, hogy jól énekel és jól muzsikál; már pedig ott mégis ez az első dolog.

Ha tehát az Operát azon színvonalon akarjuk fenntartani, amelyen áll és melyen kell, hogy álljon, mert én azt is kulturális intézménynek tekintem, ebben is a művészet egy válfaja van reprezentálva és nekünk itt, a fővárosban, a kelet határszélén, igenis, a magyar operának nagy fontosságot kell tulajdonítanunk, akkor ebben az irányban bizonyos mértékben elnézőknek kell lennünk. Persze a tendenciának, a célnak itt is annak kell lennie, hogy lehetőleg magyar zenészek és énekesek neveltsenek, de ezt longa manu kell fejleszteni és előkészíteni. És ha ebben a tekintetben vannak bizonyos hiányok, akkor törekedni kell ezen hiányokon segíteni és ezt a célt szem előtt tartva óhajtok ezen a téren is nagyobb eredményt elérni.

Hogy az Opera vezetése ma jó kezében van, arról biztosíthatom a képviselő urakat. Az a szakértelem és gondosság, amely koncentrálna van az Opera jelenlegi vezetőjében, bizonyos mértékig garancia arra, hogy ezen a téren is az Opera jelenlegi viszonyai javulni fognak és haladás történik, mert ismerem nézetét e téren.

Ami Mócsy képviselő ur felszólalását illeti, azt teljes mértékben honorálom és gondolom, úgy a tárcá vezetőjének, mint a Nemzeti Színház közvetlen intézőjének ezen tekinteteket szem előtt kell tartaniok és ha itt-ott ez nem történt, az bizony sajnálatos, de gondolom, arra figyelemmel lesznek és óhajtom is, hogy legyenek. (Élnk helyeslés.)

A Ház a tételt elfogadja.

(Az egészség.)

A közegészségügy tételénél

Papp Samu szakszerűen fejtegeti mindazt a hiányt, ami még, sajnos, a közegészségügy terén javításra vár. Elengedhetlenül szükségesnek tartja, hogy a tüdővérszek számára a városban kívül állítsunk szanatóriumokat, mert a főváros poros levegőjében a kórházat tüdőbeteg gyógyulva el nem hagyhatja.

Felhívja végül a Ház figyelmét arra a fontos kérdésre is, hogy az orvosok súlyos helyzetben törvényhozásilag segítsenek. A betegsegélyező-egyletek szerelven elszaporodása is figyelemmel kísérendő s szigorúan kellene arra ügyelni: vajjon ezen egyesületek megfelelnek-e feladatuknak. (Élnk helyeslés jöbbszöri és baloldalon.)

Gróf Benyovszky Sándornak az a véleménye, hogy a közegészség javulása is a megelőzési viszonyok javulásával függ össze. A nép vagyonszósága biztosítja a nép egészségének.

Zsigárdy Gyula a pozsonyi országos kórház kibővítésének szükségét hangoztatja, ami a trachoma-betegség sikeres gyógykezelése érdekében szükséges.

Élnk: az ülést öt percre fölfüggeszti.

Szinet után

Major Ferenc: A fertőző betegségek ellen tett intézkedések hiányosságáról szól. Az elmebetegokről is jobb gondoskodást követel.

Az orvosok ügyét is szóvá teszi. Feltétlenül szükséges, hogy az orvosok anyagi helyzetét tisztességes dotáció által javítsák. Ha ezt megteszik, meg fog szünni az a tarthatatlan helyzet, hogy a körorvos állásokat pályázók hiában birtolnani nem lehet. Reményekkel néz a jövőbe, mert meggyőződése, hogy ezen a téren, mint minden téren, eleget tesz a kormány azoknak a varakozásoknak, melyeket hozzá fűznek.

A tételt elfogadja.

Élnk a vitát bezárta.

Széll Kálmán miniszterelnök és belügyminiszter: Tisztelt Ház! (Halljuk! Halljuk!) A közegészségügyről hosszasan s kimerítően nyilatkozni s mind-

azon kérdésekre, bajokra és panaszokra, amiket az az előttem felszólalt tisztelt képviselő urak itt meleg érdeklődéssel az ügy iránt felhozhat, kiterjeszkedni nem kívánok. Ha felszólalok, csak azért teszem, hogy tanúságot tegyek azon érdeklődésről, amelylyel az ügy iránt viseltetem.

Magyarország közegészségügyét oly nagy fontosságúnak tekintem, miut akármelyik nagy állami ügyét az országnak és alig hiszem, hogy a közegészségügy keretében ennél fontosabb kérdés lenne. (Helyeslés.)

Mert hiszen az állami élet és az állam első alkateleméről és létalapjairól: az emberi anyagnak megővására van szó. (Ugy van! Ugy van!) De hát ezen a téren is precipitálva nagyon is sokat tenni igen bajos, mert hiszen az eszközök hiánya az a korlát, vagy az eszközök korlátossága az az ok, amely miatt annyit, amennyit tenni kell, sem az előző kormányok nem tehettek, sem én nem merem igényt, hogy tenni fogok. De amit ezen eszközök határán belül jóakarattal, éberszettel, serkentő hatással tenni lehet, azt meg fogja tenni a kormány és itt-ott, a mennyire a pénzügyi helyzet megengedi, anyagilag is talán többlet fordíthatunk majd erre a célra, természetesen mindig szem előtt tartva azt, hogy arányosan és a pénzügyi egyensúly veszélyeztetése nélkül költekezzünk ezen téren is.

Csak három kérdésre akarok röviden nyilatkozni, mint amelyek kimagaslottak azon érdekes és szakavatott előadásokból, amelyek az azok részéről hallottunk, akik sokkal több hivatottsággal bírnak erről a kérdéssel nyilatkozni, mint én.

Az egyik az, hogy rámutattak arra a körülményre, hogy Magyarországon mennyire túl vannak zenfolyva az elmeegógyintézetek és milyen nagy hiány van ezen a téren. Igenis, a kormány azt elismeri. Az előbbi kormány is inicitál már e részben, jelentékeny lépésekkel előrevitte az ügyet s én is rajta leszek, hogy előmozdítsam. Ugy tudom, tervben is van, hogy az Alföldön egy állami elmebeteg-intézet állíttassék fel. (Helyeslés.)

Erre vonatkozólag tárgyalások indultak meg, gondolom a belügyminiszter és a földművelésügyi miniszter ur között, aki erre a célra nagyobb területet volna is hajlandó átadni vagy megszerezni. (Helyeslés.)

Ami a másik igen fontos kérdést illeti, a tüdővész kérdését, ez egy igen nagy jelentőségű kérdésé ugyszólván Európának, a tudomány és az adminisztráció terén. Hogy mi ebben a kérdésben valamin igen nagy dolgokat nem csinálhatunk, hanem inkább csak mintegy oktatólag, profilaktikus intézkedésekre való serkentéssel, a közönség érdeklődésére éberszettel ható intézkedésekkel járhatunk el, azt, gondolom, a t. képviselő urak önmaguk is be fogják látni. De ezen téren, igenis, ténny is, akarunk is tenni. Az egyes tárcák keretében: a földművelésügyi miniszter a tegezdaságot illetőleg, a kultuszminiszter az iskolákat illetőleg, a kereskedelemügyi miniszter a maga intézeteit illetőleg, gyáraknál stb. ez irányban tettek bizonyos lépéseket, hogy a publikum kitanítassék, figyelemzetessék, hogy van és miképpen kell, amennyire csak lehet, óvakodni és védekezni ezen igen veszedelem és igazán nagy csapásként jelentkező betegséggel szemben. Iratok, könyvecskék, több nyelven, több százezer példányban küldettek ki és fognak még kiküldetni a törvényhatóságoknak; ezek figyelem ébren tartatik, hogy a törvényhatóságok maguk, a társadalom maga érdeklődjék e kérdés iránt, és tegye meg a maga körében, amit lehet.

Kívánatos volna, amint hallottam felémlelni, itt a főváros közlelésben, talán másutt is, egy nagy tüdővész-szanatórium felállítása. Ezt elismerem. Hanem ez igen nagy pénzkérdés. Fogunk foglalkozni e dologgal és akkor, amikor és oly mértékben, amint lehet, e részben is igen szívesen meg fogjuk tenni az inicitatívát.

A harmadik kérdés, amelyre nyilatkozni kell, — mert ezek konkrét kérdések és ezekre nézve megköveteli a Ház, hogy a miniszter nyilatkozatát hallja — a trachoma kérdése. Erre vonatkozólag azt vagyok bátor kijelenteni, hogy ezen igen veszélyes és ragályos szembetegség dolgában a multban is trachoma leg már bizonyos intézkedések, és mivel a trachoma igen inkább az Alföldön grasszál, fel is állítottatott hat állami kórház, — nem mind az Alföldön, hanem nagy része igenis ott — Szegeden, Szabályán, Ó-Becsen, Brassón és Perlakon. De elismerem, hogy e téren még nem feleltünk meg a szükségletnek. A hiányok e téren kétségtelesen nagyok és további intézkedések szükségesek. Történtek is intézkedések és oly törvényhatóságokban, ahol e veszélyes betegséggel nagyon el van terjedve; ahol körorvosok nincsenek kellő számmal, vagy nem bírnak eleget tenni azon trachoma-betegek gyógykezelésére; ahol nem képesek a közönség maguk gondoskodni a szükséges orvosi segítségről, ott a következő intézkedések történtek: Bács-Bodrogvármegyében ki van rendelve állami trachoma-orvos Ujvidékkal együtt 7, Pestmegyében ki van rendelve állami trachoma-orvos 9, Kecskeméten 3, Csongrád területére 1, Szeged városára 6, Nyitra megyében a privygyei járásban, amelyet az előttem szóló t. képviselő ur, mint különösen veszélyes helyet említett fel, ahol nagyon el van terjedve ez a betegség, 2, Trencseny megyében 2, Liptó megyében 2, Bars megyében 1, Somogy megyében 1, Zalamegyében 1, Kolozsmegyében 1, Bánffy-Hunyadon 1, összesen tehát 35 állami trachoma-orvos van kirendelve. Azon kívül az ország különböző részeiben 15 körorvosnak bizonyos subvenció van adva, hogy a trachoma-betegséggel különösen foglalkozzanak.

Ezen állami seelyben részeseül orvosok is leginkább Privygyén vannak, mert a tizenháromból hat van Privygyén. Ezenkívül bizonyos anyagi támogatásban részesülnek itt-ott a kórházak, amelyekben leginkább trachomások betegnek vannak.

Ugy ez irányban, mint más irányban is igenis éreztük kötelezettségünket és én, amennyire tölém

telik, ezen tárcá keretén belül nagyon szívesen foglalkozom ezen nagyon fontos kérdéssel is és megteszem azt, amit tenni kötelesség és amit a pénzügyi helyzet meg fog engedni. (Helyeslés.)

A Ház a tételt elfogadta.

A trachoma-betegség gyógyítási költségeinek tételénél

Major Ferenc: Elismeréssel van a trachoma leküzdésére fogantatott intézkedéseket, csupán azt hangoztatja, hogy a trachoma-orvosok számát kellene növelni és a trachoma-kórházakat kellene szaporítani.

Széll Kálmán miniszterelnök: T. Ház! Igen röviden csak azt vagyok szerencsés válaszolni, hogy az én ügyosztályom jelentése szerint — mert nagyon érdeklődöm éppen a trachoma kérdése iránt, — a kirendelt orvosok száma tökéletesen elégséges. Amennyiben nem lenne elégséges, egész határozottan kijelentem, miután ezen igen csekély költségűbbel segíteni lehet és igen veszélyesnek tartom a betegséget és igen fontosnak tartom, hogy lokalizáltassék s az országban tovább terjedése meggátoltassék, amit csak kell, igenis, meg fogok tenni, hogy ez irányban a hiány teljesen pótolva legyen.

Előbbi felszólalásomnál valamiről megfeledeztem, amit most pótolni akarok, mert kötelességem. Zsigárdy Gyula t. képviselő ur felhívta figyelmemet arra, hogy a felvidéken, amint tény is, leginkább elterjedt a trachoma-betegség, kívánatos volna a pozsonyi kórháznál egy szemészeti osztály felállítása. Hát én igen elvileg helyesnek ismerem el ezt a kívánást. Hivataltól előbbi hasonló állásponton állott és elhatározta már egy szakember kiküldését, aki a pozsonyi kórház viszonyait fogja ez irányban alaposan szemügyre venni és ott megismerkedik a szükségletekkel, a viszonyokkal, az adott helyzettel, jelentést fog tenni a kérdésről és én igen fogok örülni, ez természetesen megint pénzügyi kérdés, — de talán lehetséges lesz, hogy Pozsonyban szemészeti osztály állíttassék fel. (Helyeslés.)

A tételt megszavazták.

(Hitelátruházás.)

Az országos betegápolási alaplál

Gajari Ödön kéri az átruházási jog megadását, valamint felbaltalmazást, hogy a 3. százalékos betegápolási pótadót visszatérőleg 1899. január 1-től szedhessék be.

A Ház a tételt megszavazta s az átruházási jogot, valamint a felbaltalmazást megadta.

(A rendőrség.)

A rendőrség tételénél:

Piohler Győző: A rendőrség bajaival foglalkozik. Számszerű adatokkal iparkodik igazolni, mennyire túl van halmozva a budapesti rendőrség irásbeli munkával. Egy fogalmazóra több mint 6000 ügydarab esik. A rendőrségi tisztviselő létszámát emelni kell. A fizetésük is nagyon kevés. Ott már nem is cifra nyomorosság van, hanem egyszerű nyomor cifraság nélkül. Kifogásolja, hogy a rendőrkapitányok nem laktak a kerületeikben. Felhívja a belügyminiszter figyelmét arra, hogy a rendőrség költségvetésébe 1600 forint van fényképezési költségekre felvéve. A gyülekezési és szólaszabadságot soha olyan durván és olyan sokszor meg nem sértették, mint az utolsó két évben. Reméli, hogy az új kormány alatt nem lesz ugy. Végül figyelemzeti a belügyminisztert a tolonőgy körül előforduló viszárságokra. Elmondja, hogy van ott egy állandó tolonc, aki 14 hónap alatt 18 házasságot kötött, hogy 13 nőt megmentsen az eltoloncozástól. A tételt nem fogadja el. A tételt elfogadták.

Élnk az ülést 2 órakor bezárta.

BELFÖLD.

Az igazságügyminiszter mandátuma. Pósz Sándor igazságügyminiszter ma délután 3 órakor fogadta azt a bajai küldöttséget, amely neki átnyújtotta a tegnapi képviselőválasztásról szóló jegyzőkönyvet. A küldöttség tagjai voltak Szutrély Lipót választási elnök vezetése alatt: Schmausz Endre főispán, Veszter Imre képviselő, dr. Hegedűs Aladár polgármester, Vojnics Dániel apátépítés, Scheiber Gyula rendőrkapitány, Latinovics Gyula főszolgabíró, Scherer Sándor, Latinovics János, dr. Bodroghy Gyula, Schön Antal, Hesser Gyula, dr. Heszmann Adolf, Miháts István, Müller József, Pinter Ferenc, Ertl István, Eckert István, Reich Vilmos és Lajdt József. Szutrély Lipót meleghangú beszéd kíséretében nyújtotta át a miniszternek a megbízólevelet, örömeinek adván kifejezést a felett, hogy immár harmadizben tisztelheti benne Baja városának megválasztott országgyűléci képviselőjét.

Pósz Sándor igazságügyminiszter hosszabb beszédben válaszolt. Megköszönte az elnöknek és a küldöttségi tagoknak iránta tanúsított szíves jóakarataikat. Programját részletesen kifejténi — ugymond — ezuttal feleslegesnek tartja, mert ma is ugyanoly program alapján áll, amelynek alapján már előzőleg két ízben megválasztották. Tánortíthatatlan híre az 1867-iki kiegyezésnek és az összes államügyek szabadelvű irányban való fejlesztésének. Ami különösen az igazságügyet illeti, amelynek vezetése most ő rá van bízva, törekedni fog a megoldásra váró feladatokat az eddigi szellemben megvalósítani és az igazságügyet továbbra is mindinkább a fejlődés és felvirágzás felé vezetni. (Élnk helyeslés.)

Délután 5 órakor *Plösz* miniszter a küldöttség tiszteletére a *Continental*-szállónak ebédet adott, amelyen még *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter, *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszter és *Vörösmarty* Béla igazságügyi államtitkár is résztvett.

A szentesítés előtt. Az országgyűlés két házának összeegyeztető bizottsága ma Percezl Dezső elnöke alatt ülést tartott. A bizottság átvizsgálta a margitszigeti hid építéséről, a kiegyezési provizóriumról, a horvát pénzügyi egyezményről és a fogyasztási adójavaslatról szóló törvényjavaslatok végleges szövegét s minthogy azt a két ház megállapodásával mindenben megegyeznek találta, e törvényjavaslatokat most már szentesítés alá terjesztik.

A kolozsvári választás. *Kolozsvárról* táviratoznak: A mai képviselőválasztáson *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi minisztert óriási lelkesedéssel, egyhangulag képviselővé választották. Néhány szocialista tiz aláírással *Schwarz* Miksa Budapestről kiutasított szocialista joghallgatót ajánlotta jelöltnek, de kitűnt, hogy a tiz aláíró közül a szocialisták ötöt félrevezettek s így az elnök az ajánlást nem vette figyelembe.

KÜLFÖLD.

Elfogult bírák.

Budapest, március 21.

Mazeau, a párisi semmitőszék első elnöke mondotta volt az igazságügyminiszterhez intézett előterjesztésében, hogy a büntetőtanács tagjai, akik a Dreyfus-pör revíziójának vizsgálatát eddig végezték, nem lehetnek annyira elfogulatlanok, hogy a végleges döntést kizárólag rájuk lehetne bízni. Ennek a véleménynek az alapján terjesztette a kormány a parlament elé az ugynevezett revíziós törvényt, mely a döntést a semmitőszék egyesített tanácsára ruházta. A képviselőházban és a szenátusban többségben voltak azok, akik — akár a közvélemény megnyugtatása céljából, akár a kormány kedvéért — úgy vélekedtek, hogy csakugyan lehetnek elfogult bírák, akiknek a kezében nem lenne tanácsos meghagyni a végső döntést ebben az évek óta folyó nagy ügyében, amely annyi szenvedélyt kavart föl és annyi nyugtalanságot, sőt veszedelmet okozott.

A francia közvélemény ma már jóformán megnyugodott s bizalommal néznek a semmitőszék döntése elé még azok is, akik eleinte megdöbbenéssel fogadták a revíziós törvényjavaslatot, mint a revízió-ellenes tábor erőszakos sakkhúzását. Azóta annyi minden történt, hogy Dreyfus létfontossága nem dogma többé a nagy közvélemény előtt s Dreyfus esetleges fölmentése aligha fog komolyabb zavart okozni. Az elfogult bírákról szóló theoria is lassankint elszürkült már, legálább abban az értelemben, amint Mazeau elnök aggodalmát magyarázni lehetett. Fölmerült azonban egy másik, épp ellenkező irányú aggodalom: az, hogy igenis lehetnek bírák, akik, nem a tiszta igazságot nézve, elvből, politikából vagy bármi egyéb, személyes okból ellenségei magának az egész revízióknak. Ezek az igazi elfogult bírák.

Vannak pedig ilyenek, akikről ez az elfogultság nyilvánvaló, hárman: *Crepon*, *Lepelletier* és *Petit* semmitőszéki tanácsadók. Az Ördög-sziget rabjának gyászbaborult felesége, férje ártatlanságát szerető szívének egész melegével hangzódtatva, az igazság legfőbb öre elé járult és könyörgött, hogy ujtassák föl az ő szegény meggyalázott urának a pörét, állítsák őt igazságos bírák elé, hadd vizsgálják meg azok, hogy a haditörvényezék elítélte valóban bűnös-e. Az igazságügyminisztérium akkor a semmitőszék bíráiból bizottságot hívott össze véleményadás végett. Hárman valának ezek a bírák: *Crepon*, *Lepelletier* és *Petit*, és ők hárman egyhangulag kimondták, hogy *perujtásnak helye nincs*.

Nem sokkal az után ismeretessé lett a Henry hamisítása és kiderült sok más körülmény, amely parancsoló szükségé tette a revíziót és fényesen meghazudtolta a három bíró, *Crepon*, *Lepelletier* és *Petit* felfogását és igazságszeretétét. És most magában a semmitőszékben merült föl az a kérdés, hogy lehetnek-e elfogulatlan bírák azok, akik már eleve helytelennek nyilvánították azt az eljárást, amelynek a során most végleges döntést vannak hivatva meghozni társaikkal együtt ők is.

A válasz erre a kérdésre csak tagadó lehetett és ezt az aggodalmat köztölték is a három bíróval annak a felszólításnak a kíséretében, hogy lépjenek vissza önként s ne vegyenek részt az egyesített tanácsok revíziós tárgyalásaiban. Ámde a három bíró, *Crepon*, *Lepelletier* és *Petit* vonakodott megszivlelni a figyelmeztetést, s megesezt rajtuk az, hogy Dreyfusné ügyvédje, *Mornard*, most egyenesen a *kirekesztésüket* kérte a semmitőszék plénumától. A semmitőszék pedig — és ez az idők fordulásának legkarakterisztikusabb jele — nem utasította vissza keroken ezt a kivánságot, hanem elhatározta, hogy felvilágosítást fog kérni a három bírótól, akiknek így módjokban lesz nyilatkozni a revízió ügyében elfoglalt álláspontjokról, és a semmitőszék a szerint fog dönteni, amint elfogultaknak vagy elfogulatlanoknak találja őket.

Ma hozta a semmitőszék ezt a határozatot, s ez egyik legnevezetesebb mozzanata az egész Dreyfus-pörnek.

Távirataink ma a következőket jelentik:

Páris, március 21.

A semmitőszék egyesült tanácsai ma délután *Mazeau* elnöke alatt nyilvános ülést tartottak, amelyen *Ballot-Beaupré*, a Dreyfus-ügy előadója bemutatta *Mornard* ügyvédnek egy levelet, amelyben *Petit*, *Crepon* és *Lepelletier* bírák *visszavételét* kéri, mert az illetők tagjai voltak a revízió kérdésének megvizsgálásával megbízott bizottságnak. *Manau* főügyész támogatta az ügyvéd kérelmét.

A semmitőszék erre elhatározta, hogy *alaki szemponiból helyt ad Mornard* kérésének, azután elnapolta üléseit péntekig, hogy *Petit*, *Crepon* és *Lepelletier* bíráktól fölvilágosítást kérjen és annak alapján az ügy érdeméről határozzon.

Páris, március 21.

A *Petit Fleu* azt írja, hogy az az idegen szemlélyiség, akiről azt állították, hogy *Hanotaux* volt külügyminiszternek a Dreyfus-ügyre vonatkozó írásokat adott el, *nem báró Mohrenheim* volt.

Páris, március 21.

A szenátus mai ülésén *Fabre* szenátor folytatta pénteken megszokott beszédét. Szemere vetve *Dupuy* miniszterelnöknek, hogy nem hiusította meg a *Ligue de la Patrie française* fondorkodásait, *Freycinet* hadügyminiszternek pedig, hogy nem gátolja meg azt, hogy a katonatisztek a ligához csatlakozzanak és elűrték, hogy a tiszték résztvegyenek a *Henry* özvegye javára indított gyűjtésben s arról a levélről szólva, amelyet *Roget* tábornok egy svájci hölgyhöz intézett, szemere veti a szónok a tábornoknak, hogy olyan ügyről nyilatkozott, amely folyamatban van a bíróságnál és csodálatát fejezi ki *Déroulède* jelleme fölött. Végül hangsúlyozta, hogy a hadseregben fegyvelemre van szükség.

Freycinet hadügyminiszter eleinte azt hitte, hogy a *Ligue de la Patrie française* a kedélyek megnyugtatótást tűzte ki célul; de elismeri, hogy a *liga* rosszul cselekedett, midőn a katonatisztekhez fordult. A tiszték bizonyára nem gondolták, mikor a ligához csatlakoztak, hogy ezzel politikába ártják magukat. Ő egyébiránt körrendeletet boesátott ki, amelynek megvolt a kellő hatása. A tiszteknek a ligába való belépése megszűnt. Elég volt erre a hadügyminiszternek egy szava, ami azt bizonyítja, hogy a hadseregben megvan a kellő fegyvelem. *Fabre* igazolatlan gyanúsításaira ő nem fog válaszolni. Bizalommal kell viseltetni a hadsereg iránt. A hadsereg tiszteletben tartja a fegyelmet. Kezeskedik arról, hogy ez így volt a múltban, így van a jelenben és így lesz a jövőben is. (Helyeslés.)

Fabre sürgeti, hogy a miniszter nyilatkozzék *Roget* tábornok leveléről.

Freycinet hadügyminiszter azt válaszolja, hogy a levelet óhajtsa ellenére tették közzé.

Fabre kijelenti, hogy ő tisztelettel viseltetik a hadsereg iránt, melyet egyesek gyöngéjéért nem szabad felelőssé tenni és célzást tesz *Walsinre*, akit a reakcionáriusok barátságuk jelével halmoztak el. (Ellentmondás jobbról.)

Ezzel a szenátus más tárgyra tért át.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Március 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

HIREK.

Nem vagyok generális!...

Pays Margitot, a hős *Walsin-Esterházy* barátját meg akarták vesztegetni, hogy cserben hagyja az ulánust. *Pays* Margit azonban latin jellem s merőben visszautasította az arcátlan ajánlatot. Nagy elkeseredésében érzelmeinek szuperlatívusát így fejezte ki:

— Takarodjék! Nem vagyok generális!

A kiváló mondaine hölgynek ez a replikája szálló igévél lett Párisban. Mától fogva sértés, ha valakit generálisnak hívnak. A valamire való tábornok elküldi segédeit ahhoz, aki generálisnak meri szólítani.

Mert abban a szóban egybefoglalódik mindaz a piszok, jellemtelenség, agyalágyultság és erkölcsi szemét, amit a Dreyfus-ügy bonnyodalmai idején Franciaország kitudt magából.

A Dreyfus-ügy a tábornokság történetében határkö. Addig is szívesen foglalkozott ezzel a renddel a világ, megteremtette a klasszikus komédiában *Bramarbast* s megteremtette a modern operetben a portugáli és monakói tábornokot. A történelem pedig életet adott Napóleon generálisainak.

Az új idők szelleme ime új típus szült: a Dreyfus-ügy tábornokát. Egy típus, amelytől *Pays* Margit, a félvilági hölgy is undorral fordul el.

Van ebben egy csöpp lélektan és temérdek történelem.

Van benne valami a modern reszpublika szánalmas esődjéből és temérdek a Zola Franciaországának rothadásából.

Ha komoly kritika mondta volna az elítélő szót a francia generálisról, azt hinné a világ, hogy epés pártember nézeteről van szó. De mert *Pays* Margit mondta, a félvilági parisienne, elfogadjuk készpénz gyanánt. Mert a századvégi Franciaország pszichológiája immáron a *Pays* Margitok kezében van.

Dal

március 21-ről és az exlex állapotról.

Bár hull a hó a szürke égből,
Bár hűvös téli szél süvölt;
S ki már felöltöztet vevő föl,
Most ismét téli ruvót ölt;
Bár drága torkát bajtól óni
Sok gazdag ember déire megy;
Bár újra van forró maróni,
Mégis bevált a huszonegy!

Tavaszi jöttét bár nem mutatja
Még égi jel se fönt, se lent,
Csupán a neptár néma lapja;
Az első fecske megjelent!
A *Főszóly* számát tartja csőre,
Benn' legfelsőbb királyi kegy
Kilátást nyújt a kökös jövőre...
Mégis bevált a huszonegy!

Égven heves poéta lábzan,
Bár nem tudjuk belátni mi,
Hogy mily sokat jelent a Házban,
A létrejött indemnity;
Bár büszke dalt, mit zenge mára,
Búsan sirat köztünk nem egy,
Ha bármi nagy is volt az ára...
Mégis bevált a huszonegy!

Bár októbernek elsejével
Berukkolunk így újra kell,
S tisztjét a szent, a régi hévvel
Száz exekutor látja el;
Mégis beértünk most a révbe,
Van mátlól fogva végre egy
Egy első törvényeik ez érbe...
Mégis bevált a huszonegy!

Szívünkbe' forrón él a hála,
És szebb időt most egy se kér,
Az exlex állapot halála
Mert mindnyájunknak tübbet ér;
Sokat vesz, ki sokat merészel,
És minden ember többre megy,
Erő helyett, ha győzi észszel...
Mindig beüt a huszonegy!

Latzkó Andor.

Budapest, március 21.

— **A király Budapesten.** A király, mint Bécsből táviratozta, április közepén Budapestre jön. Valószínűleg egy hétig marad itthon.

— **Az abruzzói herceg utja.** Turinből táviratozta, hogy az abruzzói herceg északi sarki utazására hét alpisi vezetőt is szerződtetett, akik már alaskai útjában is kísérték. A klerikális újságok azt követelik, hogy a herceg papot is vigyen magával.

— **Gróf Apponyi Albert gyászja.** Gróf Apponyi György halála óta Apponyi Albert egyre-másra kapja a részvétáviratokat. József főherceg a következő táviratban fejezte ki részvétét:

Legbensőbb fájdalommal vettem a gyászírt édes atyám hü barátjának elhunytáról. Fogadják méltóságod legőszintűbb részvétem kifejezését, melyvel családommal együtt osztjuk szívünk mélyéből fájdalmát. József főherceg.

A bécsi nuncius a pápa áldását küldte meg Apponyi György grófnak, amikor haldokolt. Ez a távirat így szól:

Mélyen megszorította az atya állapotáról szóló rossz hírek által, szerencsésnek érzem magamat az áldást átadni, melyet ő szentsége szíve egész melegeivel küld a betegnek. Az apostoli nuncius.

Horánszky Nándor részvétáviratának ez a szövege:

A gondviselés nemes érzelmeid legérzékenyebbikét látogatta meg. Közélmódon kívül senki sincs, aki nálammal őszintébben osztoznék fájdalmadban. Tolmácsolom egyszersmind az egész párt részvétét, melynek kifejezésére megbízást kaptam. Isten óvjon és áldjon. Hü barátod Horánszky.

— **Gyászmissza Csemegi Károlyért.** A belvárosi főplébánia templomban ma délelőtt tíz órakor egésztestű gyászmissza volt Csemegi Károly lelküdvéért. A keleten ott volt a Csemegi-család, Szabó Miklós kuriai elnök, Czorda Bódog a kuria másodelnöke, Vértessy Sándor táblai elnök és a jogászvilág több kiűnösége. A misét Körner Károly belvárosi apátplébános mondta nagy aszisztenciával.

— **Uj egyetemi magántanár.** Dr. Exner Kornél egyetemi magántanár tegnap tartotta próbaelőadását a pénzügyi jogból. Érdekesen és alapos tudással világoztatta meg fogyasztási adóinkat az Ausztriával való gazdasági kapcsolat szempontjából. A hallgatóság, mely az egyetem jog- és államtudományi karának tanáraiból, továbbá a pénzügyminisztérium több magas állású hivatalnokából és számos joghallgatóból állott, az új egyetemi magántanárt előadása végeztével zajosan megeléjente.

— **Mark Twain Budapesten.** Mark Twain, a hírneves amerikai humorista a lipótvárosi kaszinó meghívására, csütörtökön délelőtt 1 óra 50 perckor érkezik Budapestre. A kiváló vendéget a nyugati pályaudvaron a kaszinó küldöttsége s több újságíró fogadja. Mark Twain még az nap este részt vesz abban a disztrakcióban, amelyet a Budapesti Újságírók Egyesülete a sajtószabadság születésnapjának évfordulójára alkalmából rendez. Szombaton este 8 órakor Mark Twain a lipótvárosi kaszinóban felolvasást tart, amelyre a kaszinó meghívta a magyar közélet előkelőseit.

— **Hazug tavasz.** Gergely pápa azt mondja, sőt beleírta a naptárakba is, hogy ma kezdődik a tavasz. . . . A légben enyhe fuvalmak lengenek, zefir is itt alkalmatlanodik — és minden fűzölden kihajtanak a lombok és — János és József, a nagyok s Ödön a szerkesztőség kis famulusa még vagy két hétig csupa tavaszi vessel gurítanak be a kályháikba. Mert Gergely pápának teljességgel nincs igaza a tavaszt illetően. Ma délfelé ugyanis sűrű s a szélben kavarogó pettyekben hullani kezdett a hó s táncra perdült a tányér a borbélyműhelyek előtt. És hideg is volt. Ha a kalendárium hívó szavára valami kis ibolyának eszébe jutott az, hogy kidugja a fejét a földből, hát vissza is kapta rögtön. És a költők úgy zengenek, hogy a körmüket fuják, mivelhogy máskülönben a markukba fagy a perzsisz kantárszára. S némely nagykat, amelyek már nyári álomba merültek a zalogház polcán, riadtan ugrottak föl szenderegő-sükből gazdájuk hívó szózatára. . . . Szóval: a tavasz még csak az írott kommuniké értelmében van itt. Ami kommuniké, annak pedig nem kell lenni.

— **A Szaturnusz új holdja.** Érdekes csillagászati eseményről ad hírt egy amerikai távirat, amely Kiebe, az egyik nemzetközi csillagászati központba érkezett. A távirat szerint W. Pickering, a Harvard-csillagvizsgáló igazgatójának a fia a fotografálás segítségével a Szaturnusznak egy új bolygókat fedezett fel. Ezzel együtt kilencre emelkedett a Szaturnusz kísérő égitestek száma. Az újonnan felfedezett hold olyan fényű, mint a tizenötödrendű csillagok, keringési ideje körülbelül másfél esztendő.

— **A papáról.** Rómából táviratozzák, hogy a pápa vonatkozó aggasztó hírek tuloztak. A pápa gyógyulása egészen normális lefolyású s a szent atya ereje azért gyarapszik olyan lassan, mert csak könnyű táplálékokat vesz magához. Tegnap olyan jól érezte magát a pápa, hogy minden áron misét akart mondani magánképeletében, de dr. Lapponi nem engedte meg neki. Ma délelőtt két olasz és egy külföldi családot fogadott a pápa kihallgatáson. — Egy éjjel érkezett távirat szerint Mazzoni és Lapponi orvosok ma délután 5 órakor meglátogatták a pápát és állapotát kitűnően találták. A pápa sajnálatát fejezte ki az orvosok előtt, hogy állapotáról némelyek valótlan híreket terjesztenek, nevezetesen, hogy újabb operációra volna szükség. Az orvosok felhatalmazták a Stefani ügynökséget arra a kijelentésre, hogy a pápa állapota olyan jó, hogy jobbat kívánni sem lehet.

— **I. Szolimán újra utazik.** Inger Szolimán újra elmegy Szomaliba, hogy kereskedelmi összeköttetést csináljon a jeles szomaliai és Magyarország között. Azt hinné az ember, hogy örökre elment a kedve az ilyes kirándulástól, de Szolimánban ugyálszik makacs természet lakik s valami a királyból is, aki legyőzötti nem engedi magát, bár csak szomáli felségese ur is. A szerencsétlenül járt hódító a maga jószándékából Budapestre jött, s elszámolt azokkal a pénzekkel, amelyeket expedíciójára kapott — és pedig minden hivatalos cáfolat dacára a kissé hiszékeny, immáron elmult kereskedelmi miniszter utól, no meg másoktól is. Bebizonyította, hogy a pénzből semmit se költött el haszontalanul vagy legalább is nem úgy, hogy haragot lehetne tartani vele továbbra is s mozgalmat indított egy újabb expedíció érdekében. Ez az új utazás már nem a kormány segítségével történik, — azóta más a miniszter — hanem budapesti tekintélyes nagykereskedők adják hozzá a pénzt, Szolimán pedig a garanciákat. Az első expedíció tudniillik azért ment tönkre, mert a generálisok, vezérőrnagyok és ezredorvosok, akiket Inger Szolimán tett ilyen nagy urakká egy császári ukázzal annak a propeller forma hajónak a födélzetén, amivel be akarta venni Szomalit — indiskrétiól viselték magukat. A feltételes angol meg francia hatalmak, amelyek már alaposan megvetették a lábukat azon a talajon, amelyen Szolimán frissenült király volt s meghusították minden törekvését. Új küldetésben nem is lesz Szolimán király, nehogy megnehezelteljenek a nagy uraságot az idegen hatalmak, hanem csak egyszerű ágens. . . . Hogy kik azok a pénzhatalmasságok, akik az új kéjtudás költségeit összejárják s hogy mit várnak a Szomalival való összeköttetéstől s hogy egyáltalában léteznek-e ezek a mi óvatok kereskedelmünkben mindenesetre új irányzatot képviselő vállalkozó szellemek, azt nem tudjuk. A fumei Magyar Tengerpart lelke rajta, hogy igaz-e az újonnan ígérkező szomáli blamázs híre, vagy nem. Mi ebben az újságban olvastuk a dolgot.

— **A Budapesti Újságírók-Egyesülete** választmányának ma délután ülése volt Vészi József elnöke alatt. Az ülésen megválasztották az egyesület segítő alapjának igazgató-tanács tagjait és az állandó rendező bizottságot. A választmány a segítőalap igazgatótanács élére Hoitsy Pál egyesületi alelnököt állította, tagjaivá pedig megválasztotta Bajza József, Balla Mihály, dr. Bán Zsigmond, Bleicher Miksa, Csiklay Lajos, Gerő Ödön, Kabos Ede, Egly Mihály, Reiner Ferenc, Singer Zsigmond, dr. Schiller Henrik és Zempléni P. Gyula választmányi tagokat. Az állandó rendező-bizottság tagjai lettek a következők: Csiklay Lajos, Gerő Ödön, dr. Diósy Béla, Reiner Ferenc, Greiner Jenő, Zempléni P. Gyula, Zöldi Márton, Singer Ottó, Seress László, Agai Adolf, Clair Vilmos, Dienes Márton, Dienes József, Egly Mihály, Gara József, Gergely István, dr. Balasy Béla, Kovács Pál, Heltai Jenő, Kérdi Kovács László, dr. Kovács Jenő, Luby Sándor, Lukács Sándor, Löw Dezső, dr. Márton Miksa, Neszmélyi Arthur, Rothauer Miksa, Sárkány Béla, Singer Zsigmond, Stojanovics Jenő, Szöllösy Zsigmond, és Timár Szaniszló.

— **A puskaportnyók veszedelme.** Ha ég a szomszéd háza, mindig a német az első, aki észreveszi. Most is, hogy Franciaországban levegőbe röplenek a puskaportnyók, a német az első, aki okul rajta. Egy berlini táviratunk szerint ugyanis Spandauban és környékén, ahol a legnagyobb német puskaportnyókat vannak, minden egyes puskaportnyóval megerősítették a katonai őrséget, nyilván a franciaországi merényletek hatása alatt. Ugy látszik, komolyan félnek az anarkistáktól, mert egész Poroszországban szigorú intézkedéseket tettek a puskaportnyók védelmére.

— **Vége az exlexnek.** A nem adóznakak vége van a mai nappal. Ha eddig komáztál az adóvégrehajtó ural, édes magyaram, hát ezután már majd ő komázik veled s megvesz rajtad apait, anyait, mindent, ami adókötelezettség fölélt az exlexes időben napirendre tértél. Ezzel a kellemetlenséggel szemben azonban megvan az az elégtétlünk, hogy a mai nappal mi is a törvényes országok sorába léptünk vissza. Törvényesen fogják megütni ingóságaink fölött a dobot s lesz az állam szegény kasszájának újra pénze, nem kell egy, két, kilene millióért a szomszédba szaladni. Szóval a hivatalos lap mai száma érdekes. Ez is igen történik meg ezzel az újsággal. Közli ennek az esztendőnek I. II. és III. törvényeikét — március huszonegyedikén. Majdnem három hónapot elobstruálójunk, de hát isten neki, most már mindegy. Földolgoz az, hogy megvannak a törvények s szentesítette őket a király is. Április végéig van indennitás, ez esztendőre érvényben marad az ujonctörvény s végül elrendeli a szentesített törvény az ez idej ujoncozást. Az új törvények közül különösen az első volt sürgős, az indennitástól szóló. Ez ma már életbe lépett — s holnap már szorgalmasan, különbeni végrehajtás terhe alatt szedi az adót a haza.

— **A Krisztinkovichok a szabadságharoban.** A fővárosban tegnapelőtt elhunyt Krisztinkovich Antal ügyvéd és a *Vizügyi és Hajózási Közöny szerkesztője* 72 éves korában. A megboldogultat ma délután temették a kerepesi-úti temető halottas házából. A hódvaterban is nagy és előkelő közönség jelent meg a végtisztességen, köztük a Krisztinkovich, Kacsokovich, Ráth, Császár és Ladányi családok, Benkó Albert és Agoston József orsz. képviselők, a földmívelésügyi minisztérium főtisztviselői és igen sokan a magyar hajózási egyesület tagjai közül. A megboldogult derék öreg urat a Bathány-mauzóleum szomszédságában helyezték örök nyugalomra. Az érdemes férfi elhunyt alkalmából egy öreg honvéd elbeszéli, hogy Krisztinkovich Antallal együtt a Krisztinkovich-család minden fegyverfogható tagja részt vett a szabadságharc dicső küzdelmeiben. Krisztinkovich Antalt 1848-ban gróf Zichy Ottó nemzetőri őrnagy vitte magával a győri nemzetőrökkel segédítésként; de Krisztinkovich megunta a nemzetőri szolgálatot és átlépett az Attila-huszárokhoz s ott a Guerland szárguldo divíziójában csakhamar huszárkapitány lett. Híres volt a lovas bravurairól s nemokára a Württemberg huszárokhoz került és végigharcolt vagy tíz ütközetet. Öccse, Ede, gyalogsági főhadnagy volt Kmetty alatt; atyja, id. Krisztinkovich Antal, a győri nemzetőrök kapitánya volt. Jellemző adat, hogy az apa és két fia a véletlen szerencse kedvezéséből Budavár ostrománál találkoztak. Krisztinkovich Ede, utóbb országgyűlési képviselő, akkor alig 18 éves főhadnagy, egyike volt az elsőeknek a vár fokán. A két Antal együtt állt tartalékban a Bombatéren s a vár bevétele után találkoztak ott több hónapi távollét után. A világsi fegyverletétél alkalmával Krisztinkovich Antal ellenszögelt a hadparancsnak s megszökött lovastul a honvédtáborból. Hogy, hogy nem, bejutott a komáromi várba, ahol atyja és öccse a várőrség katonái voltak. Mind a hárman együtt kapitáláltak aztán Komáromnál s a kapituláció föltételeinek köszönhetik, hogy rablásra nem kerültek. Ügyvédi gyakorlatukat azonban betiltotta az osztrák kormány, úgy hogy Antal gazdatisztnak állt be a Hunyadi grófok kétélyi uradalmába, Ede pedig egy győri ügyvédi irodában dolgozott. Családi összeköttetések révén végre 1851-ben sikerült visszanyerniük az ügyvédi diplomájukat. Utóbb újra vizsgálat alá kerültek, mert Krisztinkovich Edét feljelentette valaki, hogy ő volt az a honvédkapitány, aki a csornai csatában a temető árkából Wyse osztrák tábornokot lelőtte. Akadtak azonban hazafias jóbarátok, akik igazolták az alibit s Krisztinkovich Edének nem lett bántódása.

— **Keleti tanulmány.** A budapesti keleti kereskedelmi tanfolyam és tanárképző intézet hallgatói holnap indulnak el a Balkan-államokba, a keleti kereskedelmi viszonyok tanulmányozására. A növendékekkel együtt mennek az intézet tanárai, élükön dr. Kunos Ignác igazgatóval, a kiváló orientalistaival. A kereskedelmi minisztérium részéről dr. Szentényi József miniszteri osztálytanácsos és dr. Kovács Gyula, a kereskedelmi muzeum h. igazgatója, a közoktatásügyi miniszter megbízásából Neményi Imre kir. tanfelügyelő, Karchner Béla és Szuppán Vilmos igazgatók vesznek részt a kirándulásban. A társasággal megy Weiss Soma szerb szikonzul.

— **Egyetemi matiné.** Az egyetemi kör április 9-én a Royal pályán diszertében az egyetemek körüli egyesülete javára matiné rendez. A rendező bizottság nagyban buzdulkozik a siker érdekében. Eddig már több jeles művész és művésznő ígérte meg közreműködését.

— **Az asszonydoktorok ellen.** A német egyetemek fekete tábláin tegnap igen érdekes kiáltványok jelentek meg. A hallei orvosnövendékek boesátották világgá ezeket a nyomtatott lapokat, amelyekről nem várnak kevesebbet, mint hogy a német egyetemek orvosi fakultásairól *töltődjenek le* a nőket. Azt mondják a hallei diákok, hogy „ki kell zárni a nőket az orvosi fakultásról, mert a tapasztalat azt mutatja, hogy a közös tanulás éppúgy beleütközik az alapos orvosi studiumba, mint az illendőség és erkölcs szabályaiba.” — Hogy valódi oka micsoda ennek az új kívánságnak, azt igazán nem tudjuk. Mert azt senki se fogja elhinni egy orvosnövendéknek, még ha német is), hogy szégyenli magát a kisasszonyok előtt. Azt viszont az orvosprofesszorokról nem teszi föl senki, hogy bármi módon is befolyásoltatják magukat a hölgyek jelenléte által. Bármennyire is igyekeznek a hallei diákok, nem valószínű, hogy kiáltványuk ugynevezett kiáltó szónál egyéb lesz — a pusztában.

— **Párba.** A jászberényi párttorzaskodások utolsó epizódja volt az a négy ártatlan pisztolydurranás, amely ma itt a fővárosban egy honvédkaszárnyában elhangzott. Még a nemzeti párt feloszlása előtt e párt jászberényi lapjának szerkesztője élesen megtámadta a szabadelvűpárti *Török Aladár* polgármestert, aki ezért fegyveres elégtételt követelt, lovasági karddal végkimerülésig. De a fegyverbíróság ítélete alapján pisztolypárbajban állapodtak meg a segédek, kétszeri golyóváltással. A párbajt ma vívták meg a honvédkaszárnyában és senki sem sebesült meg. Az ellenfelek a párbaj után nem békültek ki, de ez nem fogja zavarni a jászberényi pártviszállyok elsimulását.

— **A társadalmi lelkiismeret.** Ily címmel tartott ma este igen érdekes és vonzó előadást *Mandelló Gyula* egyetemi magántanár a *Szabad Liceumban*. Szazadunk nagy közgazdasági haladását fejtegetvén arra a következtetésre jutott, hogy ez a század a világtörténetben a legridegebb, a legmegszegényítőbb helyek egyikét foglalja el, ha nem indul meg a század közepétől számítva, különösen most a század végén egy társadalom-lelkiismereti mozgalom, amely hivatva van a társadalmi ellentéteket enyhíteni és jobb létet teremteni mindenki számára. E mozgalom semmi bizonyítja jobban, mint *Ruskin* tanításainak terjedése és a társadalmi telepek nagyszabású munkája. A társadalmi telepek nem jótékonyági intézmények, művelt emberek társadalmi lelkiismeretük ösztönzésére enjűk egy részét adják a népeknek; közöttük élnek, tanítva, barátkozva, megszívva örömeit, gondjait. A társadalmi lelkiismeret, szemben a vallási és egyéni lelkiismerettel, az a mindinkább terjedő érzés, hogy mindannyiunknak nagy kötelességeink vannak az összességgel és annak minden osztályával szemben; csak e kötelességek önkéntes elvállalása teremthet jobb társadalmi jövőt.

— **Havlicsek plébános ügye.** Pozsonyban már régen beszélnek, hogy *Havlicsek* plébánosnak nincs rendben van a szénája. A múlt héten a katolikus patronátus tíz tagjának óhajára rendkívüli gyűlést hívtak egybe, amelyen kizárólag *Havlicsek* ügyével foglalkoztak. A gyűlésen elhatározták, hogy megkérlik a hercegrímást, vessen véget ennek a kellemetlen ügynek, mert demoralizáló hatással van a pozsonyi katolikusokra. A *Westungarische Grenzboten* értesülése szerint 72.000 forint hiányzik a pénztárból, mely összeget *Havlicsek* állítólag saját céljaira fordította és valószínűleg tartja, hogy *Havlicsek* önként lekötözték állásáról. *Havlicsek* azt a kérést intézte a patronátus multkor gyűléséhez, hogy tekintettel a megjelentek kis számára, halasszák el a gyűlést a jövő vasárnapra, mikor is ő személyesen fog megjelenni és betervezi elszámolását. Pozsonyban kíváncsian néznek az ügy kifejlése elé.

— **Vallásos est.** Csütörtökön este hét órakor a református gimnázium disztermben *Gergely Antal* református lelkész *Jézus mint az élet fejedelme* című előadást tart. Az énekkar *Kovács Lajos* vezetése alatt *Kész az én hírem s a Hit* című énekeket adja elő. Vendégeket szívesen látnak.

— **Egy vidéki pénzintézet válsága.** A kassai kereskedelmi bank válságáról szállongó hírekre vonatkozólag a bank igazgatósága azt a meglehetősen homályosan hangzó nyilatkozatot teszi, hogy a válság nem oly komoly jellegű, mint ahogy híresztelik. Annyi tény, hogy a bank a tulajdonában lévő gözmalmon tudani igyekszik. Ebből származtak a válsághírek, de válságról most még nem lehet beszélni.

— **Házasság.** Diszes esküvő volt ma délután fél 6 órakor a budavari Mátyas-templomban. *Hüttl Dező* műépítész vezette először *Hausmann Gizella* kisasszonyt, *Hauszmann Sándor* műegyetemi tanár as műépítész leányát. Az esküvőn nagyszámu előkelő közönség volt jelen.

— **Faragó Gyula,** a Kircz és Faragó óég belső tagja eljegyezte *Grünwald Adolfnak,* a Modern és Breiter cég képviselőjének leányát, *Flórá*t.

— **A newyorki katasztrófa.** A newyorki nagy tűzvész, — amint a jelekből látszik — emberi gonoszság műve. A tettesek számításból követkék el gáztűtűket. A fogadót ugyanis tolvajok gyújtották fel, akik arra számítottak, hogy a zavarosban könnyen halászatnak.

— **Meggyógyult szerkesztő.** *Csajthy Ferenc,* a párbajban megsebesült szerkesztő, tegnap gyógyultan elhagyta a Ferenc József kórházi kórházat.

— **Árvíz a Szaharában.** *Verne* Gyuláról azt mondták, hogy futóbolond, amikor a regényében átváltoztatta zugó tengerre a Szahara homokkölte sivatagát. Nem is olyan bolondság az, amit *Verne* izzó fantáziája kieszelt. Csak milliók, billiók, trilliók kellett volna a megvalósításához. Hogy így áll a dolog, azt a természet minden emberi munka költséseinél nélkül bizonyította be az imént. Árvizet keltett a Szaharában! Csak lokális árvizet, igaz, de megvan a minta a Szahara tengerre változtatására. Csak folytatni kell s Afrika egy új Földközi tengert fog körülölelni.

Az eset így történt: A Nagy-Atlasz alján napok óta zivataros világ járja. Csak úgy zuhog az eső. Az égszakadás hatalmasan megdagasztotta az Atlasz-hegység apró patakjait, amelyek egyike, a *Kédmezi* völgyökös *Niagarává* változott. Kidadagott a medrétől, nekizudult a sivatagok és hullámaival mértföldekre elöntötte a Szaharát. Az új tengerár temérdek vázist sepegt el, fákat tépett ki, házakat sodort el. Az oázisok lakói rémülten menekültek a víz elől, amelyet eddig oly fáradtságosan cipeltek a hegyi forrásokból.

Az új tenger néhány nap múlva bizonyára belezikkad a Szahara homokjába. Nem marad belőle semmi, csak egy újabb mese az özőnviról.

— **Aki udvariasságnak köszönheti az életét.** Párisban nemrég halálra ítélték egy *Janol* nevű gyilkost. Akkoriban kőbészéd tárgya volt ez az eset, és *Séverine* asszony, a híres író nő egymásután írta a cikkeket a halálra ítélt érdekében. *Janol* kegyelmet kért, de nem kapott. *Séverine* újlag cikkezett, amíg csak súlyos betegségbe ki nem vette a tollat kezéből. Most élet-halál közt lebeg, a minap is nagy operációt hajtottak végre rajta. *Loubet* köztársasági elnök, hogy a súlyos beteg írónőnek kedveskedjék, azt írta neki, hogy *kész megkegyelmezni* *Janolnak*, abban a reményben, hogy az írónőnek ez súlyos betegségében néhány kellemes órát fog szerezni. — Igazán csak francia elémnek lehetett ilyen költeményszerűen finom gondolata, amelylyel egy embernek megédesítse az utolsó pillanatait. És *Janol* ur vígan fog fűtyörészni holnap és boldog lesz, hogy az ő életével ilyen finom dobálózott az elnök. . . .

— **Holnap, holnap, csak nem ma!** A gyermekesnek ezt az ismert passzusát lehetne alkalmazni a párisi *Figarora*, amelyben körülbelül *egy hét óta* mindennap megjelenik ez a kis értesítés:

HOLNAP

kezdjük meg új regényünknek

MICHEL CORDAY

A mi *Árcunk* című művének közlését.

És a regény mind e mai napig nem kezdődött meg. Talán holnap megkezdődik . . .

— **Halalozás.** *Novothny András* né született *Szabadi Krisztina* Berta e hó 17-én 74 éves korában *Alberti-Irsán* meghalt. Temetése vasárnap ment végbe nagy részvét mellett.

— **A touloni katasztrófa.** Csaknem bizonyos immár, hogy a touloni katasztrófát fűös kéz idézte elő. Most olyan részletek merültek föl, amelyek arra engednek következtetni, hogy a bűntények politikai háttere van. *Londonból* táviratozzák, hogy a *Daily Chronicle* egy pétervári távirata szerint az orosz hadügyminiszterium a katasztrófa előtt való napon siffrizott sürgőnyt kapott, hogy a touloni és pétervári löportorony 24 órán belül legbe fog repülni. A miniszterium rögtön megtele a szükséges óvintézkedéseket és ezáltal elhárította a veszedelmet, de úgy látszik, a francia kormányt elfelejtette figyelmeztetni, mert vasárnap már hírét hozta a táviró a touloni robbanásnak. Ugyancsak erre vonatkozólag azt távirják *Toulonból*, hogy az otáni államügyész névtelen levelet kapott, melyben a levél írója arról értesíti, hogy ötödmagával ő követte el a bűntényt. Mindegyikük ezer frankot kapott, ő azonban, mihielyt elfogy a pénze, öngyilkos lesz és akkor meg fogják tudni nevét. Azt hiszik, hogy a levél írója őrtit.

— **A budapesti nemzetközi acetylén-kongresszus** végrehajtó-bizottságának tegnapi ülésében *Gelléri Mór* elnök bejelentette, hogy a kongresszusra eddig tizenöt külföldi tudós jelentett be felolvasásokat, összesen 25 themáról. Nagy számban érkeznek az ez alkalommal az iparcsernyben rendezendő kiállításra való bejelentések Ausztriából, Belgiumból, Franciaországból (négy párisi és több vidéki gyár), Olaszországból, Angolországból, Svédországból, Oroszországból stb. A bizottság a bejelentési határidőt meghosszabbította április hó 8-ig.

— **Magántanári próbaelőadás.** *Sóphés Sándor* magyar államvasúti főmérnök március 24-én délután 3 órakor tartja a magántanári próbaelőadását a nagy vasutak elektrizmos vontatásáról.

— **Halálos szerelem.** Egy kolozsvári szép fiatal leány az ország másik felére, Kassára ment meghalni. Ez egyelőre hál' Istennek nem sikerült még neki. Jött az orvos, s a tudomány talán képes lesz meghusítani a nagy keserves elhatározást, amibe a tizennyolc esztendő szép leányt belevitte a tulontul kifejlődött nagy szive. Szeretett egy hivatalnokot, egy embert, aki nem ura magának s akit az adminisztráció rendje oda dobál, ahol éppen szükség van a munkájára. El is dobta jó hitájsnyára, Kassára. A leányt iszonyuan lesújtotta az elválás s egy olyan pillanatban, amikor nem tartották eléggé szemmel éppen ezt a lépést, elment a fiatal embere után Kassára. Tegnap délután érkezett meg a felvidék Kolozsvárjába s rögtön magához hívatta, akit olyan betegesen szeretett, a hotelbe. Hogy mi történt közöttük, azt nem lehet tudni. A fiatal ember nem sokáig volt a hotelben. Úgy látszik, hogy hamarosan végzett ezzel az egész szerelemmel. Azután a leány lement a szomszéd boltba, vett egy nagy csomag kénkőves gyufát, földoltotta a foszfört egy pohár vízben és megitta. Az iszonyú méreg nagyon megkínózhatta, mert a nyőszörgésre lett figyelmes a hotel személyzete. Rátörték az ajtót, orvost hívtak. Akkorra már elvesztette az eszméletét. Rögtön bevitték a kórházba s remélik, hogy talán sikerül visszaadni neki az életet s hogy mi is majd másformán fogunk egyszer irni róla abban a rovatban, ahol házasságról, boldogságról van szó. A leány különben a kassai telegramm szerint egy kolozsvári református lelkész gyermeke s nevének kezdőbetűi ezek: V. I.

— **Letartóztatott ékszeroltvajok.** Éppen egy hónapja *Keglevich* Paula grófnétól tizenkétezer forint értékű ékszereket loptak el, amint Bécsből Budapestre utazott. A grófné közölte a nagyobb városok rendőrségeivel az ékszerek pontos leírását, és négyszáz forint jutalmat ígért annak, aki a tolvajokat kézrekeríti. A bécsi rendőrség időközben megszerelte néhány ékszer fényképét, amelyet sokszorosítva szétküldött Bécs valamennyi zálogházának. A fotográfiaik most kézrekerítették a tolvajokat. *Bauer Anna* ékszerész négy ékszerben ráismert arra, amelyet négy hete egy asszony adott el az üzletében. A bécsi rendőrség kinyomozta, hogy az ékszer *Tuschner* Jozsefa adta el, akit tegnap már le is tartóztattak *Pilsenben*. Kiderült az is, hogy *Tuschner* Jozsefa sokat érintkezett szomszédjával, *Hora* Mariával, aki nővére a már több ízben büntetett, ismert betörőnek, *Welischek* Mátýásnak. Ez *Benischek* Ferenc álnéven az *Absberggasse* 7-ik száma alatt lakott. *Hora* Mariát elfogták és a *simmering* Hauptstrasse 39-ik száma alatt lévő lakásának kényényében elrejtve az ékszerek egy részét megtalálták. A *Welischek* lakásának egy csatornájának megtalálták a grófné ellopott táskáját is az ékszerek nagy részével. *Welischeket* tegnap este fél tíz órakor fogták el. Rövid dulakodás támadt közte és a rendőrgyöngök között és csak nagynehezen tudták lefogyni és megkötözni. Ekkor lakásán is házmotózárt tartottak, s a konyha egy téglája alatt szivartárcába rejtve több apróbb gyémántékszert találtak. Elfogták a feleségét is, *Welischek* Rozáliát, aki valószínűleg szintén tagja a bandának.

— **Kétszeres gyilkosság.** *Szolnoki* levelezőnk írja: Nagy kegyetlenséggel véghez vitt kettős gyilkosságot követett el tegnap délelben, a szomszédos *Czibakháza* községben, egy nemrég kiszabadult rab. *Czibere* István *Czibakháza* lakos, akit rablással 1896-ban harmadfélre ítélt el a szolnoki törvényszék, a múlt év szeptember havában szabadult ki a szolnoki börtönből, látszólag teljesen megjavulva. Nem-sokára atán másodsor is megnősült *Czibakházán* és kezdetben szorgalmas, magába tért munkásnak mutatkozott. Rossz vére azonban nem sokáig hagyta nyugodni, s most gyilkosságra vetemedett. A dolog úgy történt, hogy *Ugy* Boldizsár *Czibakháza* kereskedő szombaton feleségével a tiszaföldvári vásárra ment. A házban csupán a 16 éves cseledeány és a kereskedő két kis iker-gyermeke maradt. Ezt megtudta *Czibere* és lelkében csakhamar megszületett a rémes terv, amelyet nyomban keresztül is vitt. Vasárnap délelben 12 órakor a ház mögött lévő kerítésen keresztül belopozott a kereskedő lakásába és feltörve a szekrényt, onnan mintegy 150 forintot magához vett. A zajra valahogyan figyelmessé lett a mellette lévő szobában tartózkodó cseledeány, aki az egyik szomszéd nyolc éves leányával beszélgetett és hirtelen benyitott az üzletbe. Amint ezt meglátta *Czibere*, gyorsan előrntotta zsebéből éles konyhakését és egyetlen hatalmas vágással elmeteszte a nyakát. A kis leány, mikor látta a vérengzést, sikoltozva menekülni akart, de a gyilos az ajtónál utólré és a vértől párologó kést a leány nyakszirtjébe szúrta. A szerencsétlen kis leány néhány perc múlva szintén lélezvedett. A gyilkos erre ugyanazon az uton, mint jött, eltávozott. Néhányan látták is eltávozni a házból, de nem sokat rögzöttek vele; csak egy embernek jutott eszébe, hogy feljelenítse őt a csendőrségnek. *Czibere* azonban már nem találták otthon, mert elment a tiszaföldvári vásárra, ahol egy kapát vásárolt. Előbb azonban egy huszontöt forintos adószívet egyenlített ki. A csendőrök lakásán voltak reá és mikor délután négy órakor hazérkezett, letartóztatták. Kijelentése alkalmával erősen tagadta, hogy ő kö-

vette el a gyilkosságot, megmotozásakor azonban zsebében egy véres kendőt találtak, sőt ujjai is véresek voltak még.

— Hol vérezte össze magát? — kérdezte tőle az egyik csendőr.

— A kis fiam megvágta délelőtt a kezét és ebbe a kendőbe törültem a vért, — felelte nyugodtan.

A fiúnak tényleg be volt kötve a keze, mikor azonban levették a köteleket, a vágásnak nyomát sem látták. A kis fiu meg is mondta őszintén a hozzá intézett kérdésre:

— Édes apám kötötte be, de nem tudom, miért? Pedig az ő keze volt véres, mikor délen hazajött.

A csendőrök erre bilincseket tettek a megrögzött gonoszok kezére, aki hirtelen szopni kezdte az ujjaira tapadt vért, hogy eltüntesse a súlyos bizonyítékokat. A jelentés vétele után a szolnoki törvényszék részéről dr. Tanczos Miklós h. vizsgálóbíró és dr. Alpáry József királyi alügyész mentek ki a gyilkosság színhelyére és nyomban megejtették a vizsgálatot. Cziberét, konok tagadása dacára, erős fedezet mellett az ügyészség fogházába kísérték. A két áldozatot ma reggel boncolták fel és délután temették el a község nagy részvéte mellett.

— **A csendőr bosszúja.** Megdőböntő gyilkosság történt, táviratozza kassai levelezőnk, Nagy-Szalán községben, Flerik Gábor őrmestert nemrég áthelyezték a nagyszalánai csendőrhöz parancsnoknak. Jó modorú és csakhamar megszerették. Alantaisától szigorúan megkövetelte a pontosságot, ami Lukács József csendőrnek, ki gyakran követelt el mulasztásokat, sohogy se tetszett. Az őrsparancsnok végre megalkalta Lukács hűségességét és föltette hatóságánál följelentette. Lukács ezért bosszút forralt és többek előtt úgy nyilatkozott, hogy majd meg fogja mutatni az őrmesternek, hogy vele nem lehet packálni. Ma reggel Lukácsnak újrátartást kellett monnie. Magára vette fölszerelését s ezután szokás szerint, mielőtt elment, jelentkezett az őrsparancsnok előtt. A mint szabályszerűen megtette a szokásos jelentést, hirtelen lekapta válláról Kropács-kegyverét és a gyanútlanul hallgató őrmester melléke szegyezve, elcsúszta. A golyó Flerik szívébe fúródott, úgy hogy a szerencsétlen ember ősszerogyott és szörnyet halt. Lukács büntetésének elkövetése után teljes felszerelésével megszökött. Hátrahagyott levele, amelyben öngyilkossági szándékáról ír, világosan bizonyítja, hogy tettét előleges megfontolás után követte el. A gyilkost eddig nem sikerült elfogni. Kaszáról egy csendőrtisztből álló bizottság ment ki Nagy-Szalánra, hogy a büntéti részleteit megállapítsa.

— **A Magyar Földrajzi Társaság** e hónap 23-án, csütörtökön délután 5 órakor tartja közgyűlését az Akadémiában. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki jelentés. 2. A tisztviselők és bizottságok jelentései. 3. Elnökök, titkárok és választmányi tagok választása. 4. Az 1899. évi költségelőirányzat megállapítása. 5. Dr. Lóczy Lajos t. tag értekezése A Balaton tudományos kikutatására vonatkozó munkálatakról.

— **A büntetés.** Lembergől jelentik, hogy Szcepanovskij volt képviselő az ottani tartományi törvényszéknek írásban bejelentette, hogy Zimanak, az elfogott takarékpénztári igazgatónak büntetésre, azért kéri maga ellen az elővizsgálatnak a megindítását. Az államügyészség ennél fogva meg is indította az elővizsgálatot Szcepanovskij ellen. A takarékpénztár ügyét hir szerint a krakkói esküdtszék előtt fogják tárgyalni.

— **Elvezett levelek.** Horváth Mihály levélhordó 20-án reggel hét és egynegyed nyolc óra között a főpostapülettől a Teréz-kört 62. számú házig terjedő uton egy kötege összekötött harminckilenc ajánlott levelet és mintegy huszonhárom közönséges levelet veszett el. Minthogy az eddigi kutatások sikerre nem vezettek, a posta- és távirat igazgatóság azt, aki a leveleket visszaadja, vagy azok nyomába vezet, öven forint jutalomban részesíti.

— **A kut titka.** Tegnap a Drasche-féle rákosi téglagyár egy 24 méternyi mélységű kútjában, amely mintegy 20 méterig volt vízzel tele, a víz felszínén egy munkáskabátot találtak. A kut mellett egy fekete színű puha kalap feküdt. Minden jel arra mutatott, hogy ott valaki szerencsétlenül járt, vagy öngyilkossá lett. Nyomozni kezdtek a kalap és kabát gazdáját, akit a gyár munkásai Krászka András lengyelországi születésű napszámos személyében vélték felismerni. Krászka ugyanis tegnapelőtt este részegen ment haza a gyárban levő munkaházak telepére, ahol többedmagával egy szobában aludt. Folyton ordított, énekelt, úgy, hogy türelmüket vesztett szobatarsai egyszerűen kitétek. Valószínű, hogy Krászka az udvarban botorkált egy ideig, amíg a kuthoz éri, s ott elvesztve egyensúlyát beleesett a kutha. A rendőrség tüzoltókkal kerestette a vízben a holttestet, de még nem tudták ráakadni.

— **Az osztályorszátek husása.** Az osztályorszátek mai huszas huszezer koronát nyert 8813, ötezer koronát 89428 77037 20009, kétezer koronát 94621 18059 35752 18550 68609 59098 8997 31-15 31282 37593 29849 18293 64200 48301 57107 47713 35761 34292 4030 86751 6202 55316 63442 88623 46132, ezer koronát 58673 23204 35164 65396 41335 82365 56919 24106 3738 79973 3041 93812 56157 66071 11662 9234 16336 78030 26458 29749 64682 88976 68530

60482	65575	84709	45227	75542	78145	40984
93427	38405	51473	79721	76089	61196	93949
54612	4739	28073	75752	92995	53899	62967
50898	98506	42045	96795	43494	21493	9660
90538	74413	38500	26261	77438,	őtszáz koronát	54068
29826	38099	47707	975	98572	66571	22394
41716	37331	71446	29045	7833	67175	37819
51180	1012	4058	84307	11771	87743	24954
28632	32352	3479	63951	65849	60646	93085
57460	47821	61558	23355	62089	4200	46243
89352	87778	88796	54920	9727	9638	21180
4172	34072	17133	7105	27516	16364	97148
41643	26581	11429	13617	1149	2563	5598
65451	96581	88304	45012	12963	7131	67592

(x) **Tavaszi tolettek és női kalapok** a legnagyobb választékban s legelőgánsabb kivitelben mérsekelt áron A. Legrand divatszalonjában, Bpest, Váci-utca 25.

(x) **Husvétii toljások és feskendők** Kertész Tódornál.

Emlékezés Csemegei Károlyra.

Budapest, március 21.

Csemegeiről azt írják a lapok, hogy rideg, zárközött ember volt. Nem tudom, de ami engem illet, én mindakét izben, hogy találkoztam vele, csak a szíve melegét éreztem.

Először Aradon volt, hol mint egészen fiatal orvos kezdtem meg praxisomat. A város, a hatvanheteedikü kiegyezés megünneplésére, fel volt lobogzóva, az utcákon örömtől mámorosan hömpölygött a néparadat s egyik muri a másikat érte.

Az uri kaszinóban is banket volt, amelyen a város, a megye színe-java megjelent. Óriás, patkóalaku asztal körül foglaltunk helyet. A sok vendég csak úgy szongott s a harmadik fogásnál megkezdődtek a felköszöntők. Kettőn vagy hárman beszélhettek csak, midőn engem is valami bódulat fogott el, a lelkesedés magával ragadt s ültőhelyemről kipirult arccal felpattanva, felköszöntöttem — *Beust* bárót, a magyarok barátját. Mi tagadás benne, bizony erősen kalimpált a szívem, míg a mondókám végére jutottam, nyilván a nagy mersz miatt, hogy ez illusztris vendégsereg előtt, én, aki még csak nem régen csüppentem ide, felszólni bátorkodtam.

Midőn tősztom zugó tapsok közt elhangzott: az asztal tulsó végéről fölkelte egy férűs hozzám lépett. Csemegei Károly vagyok — mondá s azzal megölelt és magához szorítva, még azt is a fülembé sugta, hogy: nagyon jól beszélt.

Csemegei már akkor is híres ember és remek szónok volt s így elképzelhető, hogy mit éreztem erre a nem várt kitüntetésre.

Aztán évek peregetek le. Mind a kettőn fölkerültünk a fővárosba, de csak ritkán találkoztunk egymással az utcan.

Egyszer aztán magához kérelet a fia beteg-ágyához.

Ez a fiu mindössze 15—16 éves lehetett s máris mesés hírek száryaltak róla. Hogy folyton-folyvást a tudományos könyveket bujja, hogy teljesen jártas a francia és angol nyelvekben, sőt, hogy egy londoni tudóssal szakadatlan levelezésben áll.

És ez a gyermek beteg, halálos beteg volt, még pedig régóta. Az orvosok már belefáradtak a hasztalan munkába s most végső kísérletképpen az általam követett gyógyítómódot akarták még megpróbálni.

Sohasem felejttem el azt a pillanatot, midőn a beteg ágyához léptem. Ott fektült, fehér párnáin, mint valami kis Lázár. Toste kiazott, csupa csont és bőr, de a hasa puffadt, mintha felfújták volna. Ijesztő volt ránézni. Szomorú arcocskáját ezer ránc borította s csak villogó, nagy szeme árulta el azt a nyughatatlan, szomjas szellemet, mely ebben a nyomorék testben ütött tanyát. Édes anyja a hosszú szenvedés fátsultságával ült az ágya mellett s mereven leste minden mozdulatát.

Megvizsgáltam a gyermeket, kikérdeztem mindent s aztán a megtört apával együtt kiementem a másik szobába.

Néhány másodperc mult el, amíg Csemegei megszólalt. Mitha küzködött volna magával, hogy kérdezen-e? Végre remegő hangon azt mondta:

— Van remény?

Látva nagy fájdalmát megrendülve álltam előtte s — halgattam.

És akkor ez a zárközött, ez a rideg férű a szoba egyik sarka felé támoltygott, összekulcsolt kezét a kályha párkányára fektette s ráhajtv a fejét, fűdiköi zokogás közt rebogte:

— Szegény, drága fiam!

Soha életemben nem voltam tanuja mélyebb, igazabb fájdalomnak.

Dr. Balogh Tihamér.

Zsombolya dióhéjban.

— Jelenet. —

(Ábból az alkalomból, hogy a nagykikindai járásbíróság a hivatalos lapban keresi az ismeretlen helyen tartózkodó zsombolyai takarékpénztárat.)

A zsombolyai polgármester: Tyhű, gyerekek, mi csoda rendtelenség! No látom, hogy már nem szabad benneteket magatokra hagynom!

Az egyik fiu: Papa, én nem csináltam semmit ...

A polgármester (a sok lim-lom közt keresgél): Hallatlan! Hát nem összetépték az ügyvédi diplomámat!

Az egyik fiu (sírva): A Pali selyemhernyó-istállót csinált belőle ...

A polgármester: Borzasztó! (Tovább keresgél): Hát ez a sok papírszelet mi csoda?

Pali: Az ... az ...

A polgármester: Csak nem ... óh, rosszat sejtetek ... csak nem a ...

Pali (zokogva): De igen! Az! A takarékpénztár ...

A polgármester: Hát nem megmondtam, hogy nem szabad a kaszni tetejéről levenni a takarékpénztárat? Ki tépte össze?

Pali: Pista!

Pista: Pali!

A polgármester: Persze, most egymásra fogjátok, haszontalanok. A multkor is így volt, amikor eltörték a színházat!

Pali: Azt nem mi törtük el. A Böske ütötte le a polcra!

A polgármester: Kifogás, az van elég! A görögkeleti templomot is letagadnátok, nem?

Pista (sírva): Azt bevallottam. Én nem tetetek róla, a kabátom beleakadt az abroszba és lerántottam ...

A polgármester: Lerántottad, persze! No majd tesztek róla! Julcsa, hozza be a létrát! (Megtörténik.)

Majd jobb helyre teszem a középületeket. (Kieszi zsebéből a városkaszát.) Ezt a kályha tetejére teszem ...

igy ... adja ide a kaszárnyát ... a bal alsó fiókban van az iskola ... Nincs meg? Hát hová tette? Bizonyára megint kisöpörte ...

Julcsa: Megvan, itt volt a szőnyeg alatt ...

A polgármester: A kaszínót magamhoz veszem. Még csak az kéne, hogy ez is elveszzen! (Zsebre teszi. Leszáll a létráról, poros kezeit egymáshoz csapkodja.) Így van az, ha az embernek gyerekei vannak!

— o. —

FŐVÁROS.

(*) **A Műegyetem telke.** Az új műegyetemi épület céljaira a Lágymányoson fekvő Zsolnai-féle telket szemelték ki. A kisajátító tárgyalást tegnap tartották meg az újvárosi házában. A kisajátító bizottság a föl kifogásait elutasította; a tervet és összeírást megállapította. Minthogy azonban az árra nézve nem sikerült a megegyezés, az ügyet átteszik a törvényszékhez, mint birtokbírósághoz.

(*) **A tanítók alapítvány.** Rök Szilárd, a nagy emberbarát végrendeletében több részvényt hagyott alapítványnul a pesti tanítók számára. Az alapítvány a kamatokkal és a részvények árának emelkedésével 158.000 forintra növekedett. A főváros megcsinálta az alapító oklevelet. A kultuszminiszter azonban azt kívánta, vegyék be az alapító oklevélbe, hogy az alapítványból a felekezeti tanítókat sem zárják ki. A tanács mai ülésén tárgyalta a kultuszminiszter leiratát s elhatározta, hogy följelentést adja a kultuszminiszterrel, hogy Rök Szilárd, mint városi bizottság tag csak a községi tanítók segítségére gondolt s a végrendelet intenciójának csak az felel meg, ha a községi tanítók kapnak az alapítványból. A Rök Szilárd-féle alapítvány különben a legnagyobb a tanítói alapítványok között, mert ezerkétszáz forintot kap egy-egy tanító.

SZÍNHÁZ, MŰVÉSZET.

** **Hangverseny.** A Hubay-Waldbauer-Herzfeld-Popper kamara-négyes ma este tartotta meg a Royal-teremben VI. zeneestélyét és a ritka soroknál megajándozta, hogy a zene-szezon már végére jár. Az est újdonsága Végű Hegedű-szonátája volt, amelynek hegedű-szólamát Hubay Jenő játszotta, zongorakísérettel pedig Szendy Árpád. A fő részre tagolt hegedű-szonátá minden izében előkelő zenezsere vall, akiben a mesterség tudása öletgazdagsággal és költői lelkülettel párosul. A sok izlésre valló *Allegro ma non troppo* után peszdító hatást keltett az elegáns *scherzo*, a harmadik tétel *románecának* költői hangulata után pedig pompás befejezés volt az *allegro moderato*-finale. A szonátának pompás előadásáért köszönet és szerző egyforma hálaával tartozik Hubay Jenőnek és Szendy Árpádnak, a mi kitűnő művésznőknek, aki, hogyha külföldről jönne hozzánk, itt nagyobb ovációkban részesülne, mint a néhány megdicsért és ün-

nepelt külföldi vendégünk. — *Schumann* (44. szám.) zongoradátójának zongora szolamát *Roth* Ernesztin játszotta igazi szalon-sikerrel, *Schubert* nyolcasán előadásában *Gianicelli*, *Beck*, *Hleisch* és *Wischendorf* voltak a kvartett vendégei. (G.)

**** Műsorváltozás a Népszínházban.** Z. Bárdi Gabi gyöngölkedése miatt holnap a *Bibliás asszony* helyett Jones Sidney operettje, a *Görög rabszolga* kerül színre. Bárdi Gabi szerepét *Blaha* Sárika fogja játszani. A hét többi napjainak műsora változatlan marad, esütörtökön és pénteken a *Görög rabszolga*, szombaton délután *Cigánybáró*, este *Falurossza*, vasárnap délután *Kisalamuzsi*, este *Gyimesi vadovirág* kerül színre.

**** Növendékművészek hangversenye.** Az *Országos Magyar Királyi Zenekadémia* március 23-ikán esütörtökön tartja harmadik nyilvános hangversenyét az intézet hangversenytermében (Andrássy-ut 67. sz. I. emelet). A hangverseny műsora a következő:

Beethoven. Zongora-hármas (op. 97.) I. III. és IV. tétel. Eisner Mór, Mambuy Gyula, Schiffer Adolf. — *Beethoven.* Magdál *Fidélis* című dalműve. Flatt Gizella. — *Saint-Saëns.* Változatok Beethoven egy témája felett. Durigó Ilona, Ipolyi Valéria. — *Mendelssohn.* Magdál „Elias” c. oratóriumból. Zatosil Gizella. — *Schumann.* Zongora-ötös. I., II. és IV. tétel. Nagy Géza, Szegedi Dezső, Krausz Vilmos, Gyémánt Miklós, Humphreys Rikárd. A hangverseny este fél nyolcra kezdődik.

**** A Liliputi hercegnő főpróbája.** A *Magyar Színház* igazgatósága *Márkus* József *Liliputi hercegnő* című énekes színművéből, amelynek szombaton este lesz a bemutatója, a darab szerzőjének kívánsága szerint, nem tart nyilvános főpróbát. A péntek délután kitűzött jelmez főpróba csakis a lapok színházi kritikáit hívják meg. A főpróbán a sajtó képviselőin kívül más nem lesz jelen.

**** Rippl-Rónai.** A párisi művészklub néhány tagja kiállítást nyitott a párisi *Durand-Ruel*-féle galériában. A kiállítók között van: *Pierre Bonnard*, *Ibels*, *Felix Vallotton*, *Théo van Rysselberghe*, *A. M. Charpentier* és *Rippl-Rónai* is. Ő az egyetlen külföldi a francia művészek között. Tíz képet állított ki, nagyobbbrészt olyanokat, melyek nálunk ismeretlenek.

**** Primadonna a törvényszék előtt.** A budapesti királyi törvényszék egyik alkotmány-utcai terme érdekes tárgyalásnak lesz a színhelye. Nem is annyira tárgyalás lesz, mint inkább — színházi előadás, amelyen a vidéki színpad egyik neves primadonnája fogja produkálni magát a bíróság által kirendelt szakértők előtt. A primadonna *Úrley* Flóra, aki 17.850 forint erejéig pörölte *Krecsányi* Ignác igazgatót, aki elbocsátotta társulatától azzal a megokolással, hogy a primadonna nem felel meg azoknak a művészi igényeknek, amelyeket egy elsőrendű társulatnál a közönség a primadonnában megkíván. A felperes primadonna most a törvény emberei előtt akar helyt állani és bebizonyítani, hogy úgy énekel, mint játékos is igazi primadonna. Nem érdektelen, hogy a törvényszék a peres felek által megnevezett szakértőket mellőzte és maga rendelt ki szakértőket a primadonna meghallgatására. Ezek a szakértők *Zimay* László zenekadémiai tanár, ifj. *Bokor* József karmester és *Márkus* József, a *Budapesti Napló* színházi rovatvezetője. A nem mindennapi szakértői primadonna-szemle április huszonnyolcadikán lesz.

**** Matiné a Telefon Hírmondóban.** A beszélő újság hallgatóinak érdekes élvezetben lesz részük szombaton délután, amikor ugyanis a *Budapesti Napló* nagyszabású matiné rendez a *Telefon Hírmondó*ban. Az érdekes matiné a *Budapesti Napló* több munkatársán kívül a fővárosi színházak elsőrangú művészei és művésznői működnek közre, köztük több olyan művésznő is, akiket már régebben nélkülözni volt kénytelen a beszélő újság közönsége. Részletes programot a matiné előtt ad ki a *Hírmondó*.

**** Hangverseny.** *Martin* Edith bostoni hárfaművésznő *Regina de Sales* és *Hammet* Drake londoni operadalszínészek közreműködésével jövő szombaton, március 25-én délután 1/25 órákor rendezi hangversenyét a *Royal-teremben* változatos műsorral, amelynek összes száma *Field* J. H. londoni zenetanár kísérő zongorán. Jegyek kaphatók *Méry* Béla zeneműkereskedésében (Dorottya-utca 6.)

**** Orosz nagyherceg, mint Hamlet.** Konstantin Konstantinovic orosz nagyherceg petervári palotájában érdekes színházi előadás volt a napokban. *Shakespeare* *Hamletjét* adták, amelyet *Konstantin* nagyherceg fordított le orosz nyelvre, nagy hűséggel ragaszkodva az angol eredetű szöveghez és a címszerepet is a nagyherceg maga játszotta el. Az előadás az udvaron kívül a legmagasabb orosz arisztokrácia volt jelen.

**** A Szépművészeti Múzeum építési tervelő beérkezett pályázatok még csak holnap délelőtt tekinthetők meg az Akadémia dísztermében.** A pályaterveket ezután felterjesztik a közoktatásügyi miniszterhez.

**** A színészegyesületből.** A színészegyesületbe való felvételt, az idén kétszázán kérelmeztek. A felvételi bizottság március 23-ikán, esütörtökön tárgyalja a beérkezett kérvényeket. A bizottság a már gyakorlaton lévő színészek közül egyenéhányat fel is menthet a felvételi vizsgálaton való megjelenés

alól és ezeket a felmentésről a központi iroda irásában értesíti. Akik ilyen értesítést nem kaptak, kivétel nélkül kötelesek a március 28-ikán kedden délelőtt tíz órákor kezdődő felvételi vizsgálaton megjelenni.

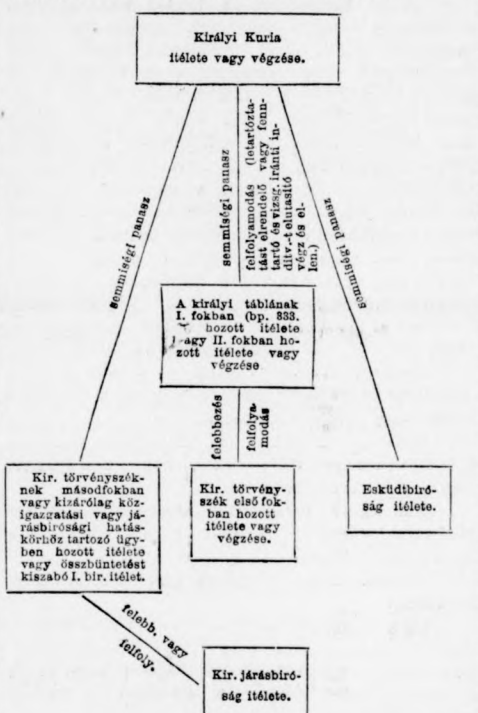
**** Ingyen előadás a Kisfaludy-Színházban.** A *Kisfaludy Színház* holnap, szerdán, ingyen előadást rendez, amelyen *II-ik Rákóczy Ferenc fogsága* kerül színre. A darabot megelőzőleg *Ábrányi* Emilnek március tizenötödikére írott hatásos versét "szavalják. Az óbudai színház igazgatója az ingyen előadás jegyeit az óbudai iskolák növendékei, a hajó-, téglá- és dohánygyár munkásai közt osztatta szét. Az előadásra a főváros pesti oldaláról is kértek jegyeket.

**** Vidéki színházat.** *Kürthy* Sarolta, aki nemrég a Magyar Színházban vendég szerepelt, *Micskei* kecskeméti színtársulatához szerződött drámai hősnőnek.

**** Az Operaház előadása otthon.** Az Operaházban holnap (szerdán) este *Seldmair* Zsófia asszony vendég-fellegpélvel Wagner dalműve a *Tannhäuser* kerül színre. A *Telefon Hírmondó* az előadást közvetíteni fogja s így az előzetek otthon is végigalighatják. Opera után 11 óráig cigányzenét közvetít a *Hírmondó*.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ A büntető perrendtartás vázlat. Ily címmel adott ki dr. *Vámbéry* Rusztem egy igen hasznos, 116 oldalas kis kötetet, amely a *Balogh-Ilés-Vargha* kommentárja és *Fayer* tudományos munkája mellett gyakorlati szempontból hiányt pótol. A kötetből itt közöljük a perorvoslatok grafikus utmutatóját, amelyből mindenki egy pillanat alatt tisztában lehet azzal, hogy perorvoslatért honnan hová felebbezzet:

A könyv *Pollitzer* Zsigmond kiadásában jelent meg és ára 80 krajcár. Kapható a *Budapesti Napló* kiadóhivatalában.

○ A Nemzeti Múzeum Néprajzi Osztályának első kiadványa. A *Nemzeti Múzeum* e legfiatalabb osztálya a mindenfélől óhajtott muzeumi *catalogue raisonné* feldolgozása során először is *Biró* Lajos Új-Guinea-kutató hazánkba berlinhateni gyűjtését dolgozta fel. — miről az előtűnt fekvő 14 negyedreü nyomatott íven 23 táblamelléklettel magyar és német nyelven megjelent, a hazai irodalomban ily alakban eddiggel páratlanul álló mű tanuskodik. A katalógus egyes fejezetei: ruházat és testkites, házi eszközök és munkaszerszámok, vallási tárgyak, fegyverzet és végül az eredeti fényképek jegyzéke. A mű megjelenését a *Magyar Tudományos Akadémia* hozzájárulása tette lehetővé, amelynek intéző körei belátták, hogy *Biró* Lajos remek gyűjtéseinek közlése egyaránt kötele-ségünk úgy a távolban faradhatatlanul dolgozó magyar kutató, valamint az európai néprajzi tudományok irányában, mely a magyar kutató eredményeit nagy érdeklődéssel várja, amiről az is tanuskodik, hogy a gyűjtemény már e katalógus megjelenése előtt is a külföldi ethnografiai szakirodalomban, p. o. *von Luschian* és *Preuss* munkáiban, elsőrangú anyagforrásként szerepel. A munkát *Biró* Lajos eredeti jegyzeteinek felhasználásával a néprajzi osztály vezetője dr. *Jankó* János, továbbá az osztály tisztviselői dr. *Semayer* Vilhalm és *Báthy* Zsigmond írták meg. A rajzokat *Richter* Aurél készítette. A díszes kiállítás a *Hornyánszky* céget dícséri. A mű ára 3 forint. Megrendelhető a *Budapesti Napló* kiadóhivatalában.

○ Színműirodalmi könyvjegyzék. A magyar színműirodalom jegyzékének összeállításán dolgozik *Barta* Lajos könyveszeti szakiró. Munkájának lehetőség teljesséig töltöje céljából arra kéri lapunk útján

mindazokat, akik valamely színdarabot, magánjelölést, vagy más, ezen irodalmi műfajba vágó munkát írtak vagy kiadtak, hogy annak egy példányát, vagy legalább pontos könyveszeti adatait — cím, szerző, lapszám, megjelenési hely és évszám, a kiadó vagy a nyomda, melyben készült — az ó címére (Budapest, VI. Szondy-utca 94/b) beküldeni szívesek legyenek. **○ A magyar történelmi társulat** április 6-án délután 5 órákor az akadémia heti üléstermében választmányi ülést tart.

MULATSÁGOK.

(A rendőrség mulatsága. Az államrendőrség tisztikarának Nyugdíjpótló és Segítő Egyesülete javára holnap, szerdán rendezendő művészestély nem fél 8 órákor, hanem 8 órákor kezdődik.

(Művészest. Újpesten és Rákospalotán lakó festőművészek és szobrászok az Újpesti Közművelődési Kaszinó vigalmi bizottságával egyetértőleg e hónap 18-án nagyszabású művészestélyt rendeztek. A remek Kaszinó tágas terméi szükeknék bizonyultak. *Szél* Manó vigalmi elnök és *Linek* festőművész vezénylete alatt mindent elküvetett a rendezőség, hogy a mulatság jól sikerüljön. Tíz órákor kezdődött az estély. A művészek mint komikus veterán banda vonultak fel. Egy piktor borzasztó kalandját, melyet *Pörge* festett és írt, *Ledy* Árpád zajos derűltég mellett adta elő, zongorán *Winternitz* Gyuláné kísérette. Volt azután gyors elárusító, komikus árverezés stb. és tánc reggelig. A négyeseket 200 pár táncolta. Jelenvoltak:

Asszonyok: *Linek* Lajosné (bébé), *Szél* Manóúé (német Pompadour), *Friedmann* Edéné (bolgár leány), *Savali* Dezsóné (empire), *Weisz* Adolfiné (Niobe), *Weisz* Mórné (savoyard leány), dr. *Führerné* (bécsi mosónő), *Geduly* Lajosné (Pierrette), *Németh* Gyuláné, *Káptay* Jánosné (görög nő), *Hevesi* Vilmosné (postagalamb), dr. *Biróné* (nyul), *Körösi* Lajosné (képes levelező lap), *Sonnenfeld* Miksáné (elzasi nő), dr. *Wolfferné* (directoire), *Keményné* (spanyol táncosnő), *Guthné* (Rococo).

Leányok: *Handel* Riza, *Weisz* Jenny (török leány), *Eisner* Etel (arlequin), *Janovits* Ida (pipacs), *Deutsch* Margit (vadrasza), *Perl* Franciska (bolgár leány), *Wachsler* Róza (savoyard leány), *Szekeley* Erna (posta galamb), *Klein* Bella (postillon), *Mády* Vilma (francia bába), *Klein* Klára (árvascska), *Schwartz* Riza (vadrasza). *Schön* Ilonka (osztrák-magyar címer), *Popper* Mariska (tavasz), *Lustig* Emma (tót leány), *Fehér* Olga (cigány leány), *Guranyi* Irma (cigány leány).

EGYESÜLETEK.

(Elbocsátott bankhivatalnokok.) A Pénztézeteti Tisztviselői Országos Egyesülete — mint értesülünk — tegnap választmányi ülésében foglalkozott a *Budapesti Bankegyesület* váltóüzlet Részvénytársaság által rövid uton elbocsátott kilenc tisztviselő ügyével és a következő határozatot hozta:

Az egyesület választmánya sajnálattal veszi tudomásul a nevezett részvénytársaság eljárását, az elbocsátott kártársak iránt szimpátiával viseltetik és egyhangulag elhatározta, hogy a többi budapesti pénztézetéhez kértet intéz az iránt, hogy ez elbocsátott tisztviselőket lehetőség szerint első sorban alkalmazzák. Ez ügyből kifolyólag egyszersmind elhatározta a választmány, hogy a magántisztviselők szolgálati pragmatikájának megalkotása és az (általános) nyugdíjintézmény megvalósítása érdekében minden lehető el fog követni.

(A Budai Zenekör), mely *Eisvogel* Ferenc kar-nagy vezetése alatt áll, a *Krisztinavárosi* polgári leányiskola épületében *Bogisich* Mihály c. püspök esztergomi kanonok elnöklete alatt vasárnap tartotta harmadik évi rendes közgyűlését. Az évi jelentés szerint van 3 alapító, 34 rendezés és 205 árvéltó tagja. Vonós zenekarával, továbbá férfi- és női énekkarával a lefolyt 3 egyleti évben 4 hangversenyt adott, melyekben 7 hazai zeneszerző is szerepelt 11 művel. Két műben a tarogatót, a magyarok ez ősi hangszerét mutatta be. Az év 25 forint pénztári maradvánnyal záródott. Az újonnan megválasztott tisztikar a következő: Elnök: *Bogisich* Mihály, alelnökök: *Garancsey* Mihály osztálytanácsos és *König* Gusztáv, titkár *Richter* Antal, jegyző *Szathmáry* Kornél, pénztár *Schultz* Alarich, ellenőr *Gedeon* Andor, gondnok *Schumy* István, hanggyártáros *Milhofer* Alajos és *Prager* József, ügyész dr. *Vladár* Tivadar, orvos dr. *Vladár* Marton.

SPORT.

**** Országos vívóverseny.** Április 29-én és 30-án a magyar atlétikai klub országos jellegű vívóversenyt rendez, melyen minden gentleman amatőr magyar vívó részt vehet. A cs. és kir. hadsereg tisztjei honviságukra való tekintet nélkül vethetnek részt. A vívóverseny alkalmából kiadásra kerül a *Keresztessy*-emlékdíj a legjobb magyar amatőr kardvívónak, melyet maga a néhai nagy mester alapított s alapítványát a magyar atlétikai klubra bízta. E verseny rendezésével a rendező egyesület kiváló szolgálatot tesz a magyar vívósportnak, annál is inkább, mert a millénis év óta, mikor a M. A. C. rendezte az Országos Torna és Sportbizottság megbízásából a nemzetközi vívóversenyt, nagyobb szabású vívóverseny nem volt nálunk. A vívóverseny

előkészítő munkáit dr. Krasznay Ferencből, mint a M. A. C. alelnökéből, Krepelka Bélából a klub titkárából s Iványi Gyula, dr. Porteleky László, Tasnády Endre tagokból álló bizottság buzgólkodik.

* A műegyetemi foot-ball-klub március 23-án, esütőriőken délután öt órakor a műegyetem udvarában épült nagy csarnokban közgyűlést tart.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Broulik és az Opera.** Ismeretes, hogy Broulik Ferenc tenorista, amikor elboicsátották, mert egy estén nem akart énekelni, 10.000 forintos pört indított az Opera ellen. A különböző fórumokon hol az egyik fél, hol meg a másik diadalmaskodott, de végül Broulik nyerte meg a pört. Broulikot azonfelül, hogy hirtelen elboicsátották, még színházi törvényszék elé is vitték és itt egy havi fizetésének, 1500 forintnak elvesztésére ítélték; Broulik az első per megnyerése után ebben sem nyugodott meg. Az akkor fizetéséből visszatartott 1500 forint miatt új pört indított, amelyben azonban a járásbírósgaz elutasította keresetével. Broulik a törvényszékhez felebbezett, amely ma tárgyalta Kelemen András bíró elnöklele alatt az ügyet. Broulikot dr. Török Sándor képviselte, aki azt adta elő, hogy Broulik nem követett el fegyelmi vétséget, amire bizonyíték az első, a 10.000 forintos pörben hozott kuriai ítélet, és így az Opera fegyelmi hatósága nem volt illetékes. Ezzel szemben a dr. Hets Ödön operai jogtanácsost helyettesítő dr. Hindy Attila azt adta elő, hogy az operai fegyelmi hatóság ítéletét nem lehet felülbírálni törvényszéki uton, mert különben minden ballerina a törvényszékhez szaladna 50 krajcáros büntetése miatt. A felbbezési tanács kedvre tüzte ki ítélete kihirdetését.

§§ **Összeesküvés a csatornában.** A csatorna-tisztítók sokat emlegetett felségvétségével foglalkozott ma a Kuria. Három bányu napazám, Muzsik József, Hartmann Lajos és Kovács Gyula, elhatározta, hogy dinamit-bombát tesz a királyi útjába. Nem mentek ugyan a tervnél messzebbre, pénzük sem volt hozzá, úgy látszik, a komoly elszántság is hiányzott belőlük, de összeesküdtek, tervezték s elkábult fejükben Ravachol és Caserio szelleme kísértett. Az egész dolgot még az előkészület stádiumában Pál Józsefné, Muzsik volt szállásadója jelentette fel a főkapitányságnál. A törvényszék az őszszel ítéltékzett az összeesküvők felett s mind a hármat bűnösöknek nyilvánította a felségvétség elkövetésére létrejött szövetség büntetésében s ezért Muzsikot 3 évi, Hartmann és Kovácsot két-két évi fegyházra ítélte. Ezt az ítéletet utóbb a királyi tábla s ma délelőtt másfél-órán tárgyalás után a Kuria is megerősítette. A vádlottak mindegyikénél 7-7 hónapot kitéltötnék tekint a Kuria a vizsgálói fogsággal.

§§ **A szomszéd birtoka.** Öt esztendeje mult, hogy Rohoska Pál budapesti építész egy egész konzorcium ellen tett fűljelentést. Elpanaszolta, hogy az illetők megfosztották 60.000 forintot érő házatól s helyette alig néhány ezer forint értékű birtokot száltak reá. A dolog úgy történt, hogy Rohoskát leutaztatták a pestmegyei Iszák községbe, ahol egy szép birtokot mutattak neki, amelyért aztán cserébe adta a pesti házat. Mikor azonban visszaérkezése után aláírta a szerződést s újból leutazott, hogy birtokát elfoglalja, nem akarták beboicsátani. Megmutatták neki a szomszédos értéktelen birtokot, amelyről a szerződés szólt s oda utazott. Rohoska erre bűnvádi fűljelentést tett Schwaurez Adolf volt bórkereskedő, Schweiger Gyula és Weisz Dávid ügynők, Braun Samu ügyvéd és Róza Gyula fakeskedő ellen. Ez ügyben már kétszer is hozott a törvényszék ítéletet, de a felsőbb bíróságok feloldották. Időközben pedig Rohoska visszavonta panaszát, mert a karát megtérítették s a törvényszék ma megszűntette az eljárást.

§§ **Megtoldott rendelés.** Egy budapesti gépgyáros ügynöke, Löwy Gábor tavaly megjelent egy sárosmegyei faluban lakó földbirtokos családnál és gépeket ajánlt. Rendeltek is nála egy triuret, 90 forintért. A megrendelő levelet Gergey-né, a család feje írta alá. Hat hónap mulva a gépgyáros 723 forint megfizetése miatt beperelte Gergeyeket. A pör folyamán kitént, hogy a megrendelő levél hátán idegen kézből eredő írással még néhány gép volt megrendelve. A hamisítás gyanúja a fiatal Gergey Jenőre hármlott, akit ma felelősségre is vont a törvényszék. A tárgyaláson Agoraszó bíró elnökölt, a vádat Magyar ügyész képviselte. Gergey dr. Györffy Gyula védte. A tárgyalás a vádlottra nézve kedvező fordulatot hozott, mert sikerült kideríteni, hogy maga Löwy Gábor toldotta meg a megrendelő levelet, hogy több provizórt kapjon. Erre az ügyész eljeltette a vádat és a törvényszék felmentette a földbirtokost.

Nyiltér.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Orvosok és orvosnövendékek

legjobban szerezhetik be egyenruhájukat az előnyösen ismert

BLUM és TÁRSA cégénél

Budapest, Süttő-utca 2. szám.
Szerb királyi, József főherceg ő cs. és kir. fenségség udvari szállítói.

Vesebajoknál,
a húgyhólyag bántalmainál
és köszvényénél
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,
a Lithion-forrás

Salvator

kítűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatásu.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangu gyógyvíz és diatetikus ital.

Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlván, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és vese izgatási tünetekben vagy húgysavas vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Főraktár:

ÉDESKUTY L. urnál BUDAPESTEN,

cs. és kir. udvari szállító és szerb kir. udv. szállító.

EPSTEIN BERTA k. a. LICHT HENRIK
Csanád-Palota Bajmok
jegyesek.

JUBILEUMI ÉRMEK. Jubileumi érmek kisebbített alakban és rozetták polgári ruhához kaphatók. TILLER MÓR és TÁRSA udvari szállítóknál. Budapest, (Károly-laktanya.)

Finom szabóüzletbe jó nagymunkások

azonal állandó munkát kapnak MACHER ÉS PINK TESTVÉREKNÉL Dorosnya-utca 9. Fűzet: Ferenc-József kabát 10-11 ft, irack 12-14 ft, felöltő 9-10 forint, jaquet 8-9 forint. Sacco 5.50-6 forint 50 krt.

Mi a Schapirograph?

Schapirograph a legeslegjobb sokszorosító készülék fekete-nyomásra. Rövid idő a több mint 5000 db kelt el. Ara 15 ft. Kivánatra küldék bérmentve egy Schapirographot kipróbálásul 4 napi használatra és nem tetszés esetén csak a bérmentesített visszaküldést igénylem. Prospektusokingyen. Vezérképviselő Pohl Fritz, Bécs, I., Rudolphsplatz 13.

TÁVIRATOK.

Dalmácia közjogi helyzete.

Zára, március 20. A tartománygyűlés első olvasásban tárgyalta Bianchini (horvát jogpárti) képviselőnek a császári üzenetre való válaszára beadott indítványát.

Bianchini a válasz szükségességét hangoztatja, különösen Dalmácia közjogi helyzetének megoldása szempontjából.

Cingria (horvát nemzeti párt) kijelenti, hogy a többség nem fogadja el az indítványt, mert az annexió kérdése a mult év óta nem változott. Tovább is főpontja marad a nemzeti párt programjának és kedvezőbb időben szóba is hozták.

Salvi (olasz) és Kulisics (szerb) pártjaik névében ellenzik az indítványt.

Milics (horvát nemzeti párti) azt mondja, hogy Dalmácia közjogi állását a Horvátországhoz való kapcsolás tekintetében már a magyar-horvát kiegyezés szabályozta.

Bianchini indítványát erre valamennyi szavazattal négy ellenében elvetik.

A napirend elintézése után Bulat elnök, kiemelte a lefolyt tanácskozások tárgyilagosságát, be-rekesztette az ülésszakot.

A Vörös Kereszt új szerepe.

Genf, március 20. Néhány lap egy március 18-ikán Madridban kelt táviratot közölt, amely szerint a Vörös Kereszt-egyesület genfi bizottsága közgyűlést hívott össze a végre, hogy bizottságot válasszon a Fülöp-szigeteken levő spanyol foglyok kiszabadítására. A svájci távirati ügynökség általannak mondja ezt a jelentést, azzal, hogy a nemzetközi bizottság éppen ellenkezőleg, sajnálkozással adta tudatára a Vörös Kereszt spanyol bizottságának, hogy nem vállalkozhatik arra a szerepre, amelyre a spanyol bizottság kérte, amidőn közbenjáróul kérte föl olyan ügyben, amely nem tartozik feladatai közé.

A német birodalomgyűlésből.

Berlin, március 21. A birodalomgyűlés mai ülésén több számadási ügyet intézett el, azután áttért a költségvetés harmadik olvasására.

A külügyi költségvetés tárgyalása során Richter felvilágosítást kér a Cecil Rhodes-szal folyt tárgyalásokról.

Bülow államtitkár azt válaszolja, hogy a függőben lévő tárgyalásokra való tekintettel még nem közölheti a részleteket és csak annyit mondhat, amennyit közölnie lehet a nélkül, hogy az ügynek ártana. Németország csak olyan előterjesztésekhez fog hozzájárulni, amelyek jogait és érdekeit megóvják.

A külügyi hivatal költségvetését erre elfogadták.

A hadügyi költségvetés tárgyalása során heves vita támadt Bebel szociáldemokrata és Gossler hadügyminiszter között.

Bebel újra szóba hozta a Club der Harmlosen nevű játéklarangot és azt mondta, hogy a tisztii uniformis mindennapos látvány volt nemcsak ebben a körben, de más körben is, amelyekben tilos játékok folytak. Így a Turf-Clubban igen sok tiszt fordult meg, többek között egy előkelő udvari tiszt és az urakházának egy tagja. A játék óriási összegekre ment. Egy este száz ezer forintot nyertek és vesztettek a játékokban. A tiszteknek, akik ezekben a körökben megfordultak, egész évre szóló belépti jegyük volt, ami arra vall, hogy rendes vendégei voltak a játéklarangoknak.

Bebel leleplezése ideges nyugtalanságot keltek a konzervatívok soraiban, a baloldal ellenben gyakran szakította félbe helyesléssel.

Gossler hadügyminiszter sajnálja, hogy Bebel nem hozott föl pontos adatokat. Ő a császárnak csak akkor tehet majd előterjesztéseket, ha megbízható adatok állnak rendelkezésére. A Turf-Club-ról egyáltalán nem hallott semmit.

Bebel: A Berliner Tagblatt hozta! Pörölje be a lapot, akkor lesznek majd adatai!

Gossler hadügyminiszter: Semmi okom sincs bepörölni a lapot, mert egyetlen személyt sem nevezett meg. A vizsgálatot különben megindítottam és azt hiszem, Bebel is megvárhatja az eredményt. (Nyugtalanság a baloldalon.) Bebel különben szokása szerint most sem állott elő tényekkel, hanem csak gyanúsításokkal. (Nagy nyugtalanság a baloldalon.)

Bebel: A hadügyminiszter urnak nincs joga engem gyanúsítással vádolni. Tényekre hívatkoztam!

Gossler hadügyminiszter: A képviselő ur sok mindent nevez ténynek, ami nem az.

Bebel: A leghatározottabban kikérem magamnak, hogy a hadügyminiszter ur engem gyanúsítással vádoljon.

A vitának Ballestrem elnök vetett véget egy nyilatkozattal, amelyet a jobboldal helyesléssel, a baloldal gunyos nevetéssel fogadott.

A nyelvkérdés Sziléziában.

Troppau, március 21. A tartománygyűlés mai ülésén Hruby hosszabban megokolja azt az indítványát, hogy a tartománygyűlés külön bizottságot küldjön ki a sziléziai nyelvviszonyok rendezésére. Az indítványt elvetik. Csak a szláv képviselők szavaztak mellette.

Párbajozó szenátorok.

Páris, március 21. A szenátus mai ülésén, a tárgyalás folyamán, heves szóváltás támadt Le Prévost de Launay konzervatív szenátor és Destieux-Junca szocialista szenátor között a Henry özevgye javára indított gyűjtés miatt. Le Prévost de Launay elküldte Destieux-Juncahoz segédeit.

Don Carlos manifesztuma.

Madrid, március 21. A lapok szerint Don Carlos manifesztumában, amelynek kibocsátását legközelebbre várják, bizonyos tekintetben felvilágosítást fog adni szándékairól. De nem tudja, vajjon felhatalmazza-e párthíveit, hogy részt vegyenek az országgyűlési választásokban.

A finnek petíciója.

Heisingfors, március 20. A nagy finn nép-küldöttség, amely petíciót akart átadni a cárnak, elhatározta, hogy a cár válaszában adott utasítás szerint a hatóságok és a főkormányzó után terjeszti föl petícióját.

Készülődés a forradalomra.

Róma, március 21. Az *Opinione* szerint jól értesült körökben híre jár, hogy *Don Carlos* több milliót kölcsön segítségével, amelyet állítólag angol és francia bankárok bocsátottak rendelkezésére, be fog törni Spanyolországba és nyomban a békeratifikáció átadása után *karlista fölkelést* fog támasztani.

Az orosz diákvargások.

Pétervár, március 21. A legutóbbi diákvargások részesei közül 78-at kizártak az egyeteméről. Az egyetemi hatóság a büntetés enyhítését kérte és a kérelmet teljesítették. A kizárt diákoknak megengedték tanulmányaik folytatását és csak enyhe akadémiai büntetéssel sújtották őket, amivel az egész ügy befejezhetőnek tekinthető.

A fájdalomdíj.

Washington, március 21. (Reuter.) Az a 20 millió dollár, amelyet az Egyesült Államok kormánya Spanyolországban fizetni tartozik, rendelkezésre fog állni, mielőtt a békeszerződés ratifikációi ki lesznek cserélve. Ha Spanyolország óhajtja, *Cambon* nagykövet kézbesítheti ezt az összeget, vagy pedig Párisban az Egyesült Államok ottani pénzügyi megbízottja fogja kifizetni.

Az olaszok Kínában.

Róma, március 20. *Canevaro* külügyminiszter ma délután meglátogatta a kínai követet, aki holnap kihallgatásra megy a királyhoz. A lapok szerint a kínai követ kijelentette, hogy a *cungli-jámen* nem akarta megsérteni Olaszországot, amikor *De Martino* jegyzékét visszaküldte s hozzátette, hogy megbízást kapott a legmesszebb menő mentések átadására és annak a kijelentésére, hogy a *cungli-jámen*, ha Olaszország újabb jegyzéket intéz hozzá, azt a legbarátságosabb szellemben fogja tanulmányozni.

A *Tribuna* szerint nyilvánvaló, hogy a követnek, minthogy a jegyzéket át kellene adni, nincs missziója s hogy a kérdést valószínűleg közvetlenül a *cungli-jámen* és a *consul* fogja rendezni.

Az *Italia* szerint a kínai követ kijelentette, hogy Kína nem teljesítheti Olaszország követeléseit. A követ valószínűleg új instrukciókat fog kérni Pekingből.

Peking, március 21. A sanghaji idegen telepek kiterjesztésének kérdése a francia követelések következtében napról-napra jobban komplikálódik. *Pichon* francia követ az idegen hatalmak diplomáciai képviselőihez nemrég körjegyzéket intézett, amelyben elsőbbséget követel maga részére az idegen telepeknek Németországot, Angliát és az Egyesült Államok konzuljai részéről követelt és tervbe vett kiterjesztésére nézve.

Járványok Oroszországban.

Pétervár, március 21. A hivatalos lap jelenti, hogy néhány kormányzóságban, amelyekben rossz volt a termés, járványok léptek föl. Különösen a tifusz pusztít a lakosság körében. A Vörös-Kereszt-Egyesület nagy orvosi személyzetet küldött a járványos vidékekre és azonkívül elhatározta, hogy az inséges lakosságnak liszt helyett meleg ételket ad és az ingyenes ételmező állomások számát tetemesen szaporítja.

Havanai csöndélet.

New York, március 20. Egy havanai távirat szerint ott vasárnap este óta ötvenfél embert tartóztattak le. *Hátfőn reggel egy bomba robbant föl a havanai dóm előtt, amelynek aji megrognádottak.* A rendőrség parancsot kapott, hogy koboza el a kubaiak összes fegyvereit.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, március 21. Az osztrák-magyar monarchia külkereskedelmében a február havi behozatal 63-2 millió forint volt, vagyis 2-1 millióval kevesebb, mint a múlt év február havában. A kivitel 66-6 millió forint volt, vagyis 12 millióval több, mint a múlt év február havában. A február havi kereskedelmi mérleg aktívuma tehát 3-4 millió volt a múlt évi 10-7 millió forint passzívummal szemben. Január és február hónapokban a behozatal 128-2 millió forintra, a kivitel 130-3 millió forintra rugott; a múlt év megfelelő szakához képest a behozatal 1-2 millióval csökkent, a kivitel pedig 21-9 millióval emelkedett. A kereskedelmi mérleg aktívuma ez szerint 2-1 millió forint a tavalyi 21 milliónyi passzívummal szemben.

Bécs, március 21. Az *Union-bank* ma közölte 1898. évi mérlege 1,260,514 forint tiszta nyereséget mutat. Az osztalék, mint az előző évben, 8%.

Berlin, március 21. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Négyszázalékos magyar aranyárjadék 100.80. Magyar koronárjadék 97.80. Osztrák hitelrészvény 250.— Osztrák-magyar államvasút 154.50. Déli vasút 29.50. Északnyugati vasút —.— Elbavói vasút —.— Orosz bankjegy készpénz 216.05. Buschtiehradi —.— Orosz bankjegy —.— (Ultimo.) Lombard —.—

Chicago, március 21. *Buza* márciusra 68 $\frac{1}{2}$ %, *Tengeri májusra* 34%.

New York, március 21. *Liszt* helyben 2.85, *Buza* márciusra 80 $\frac{1}{2}$ %, májusra 73 $\frac{1}{2}$ %, júliusra 72 $\frac{1}{2}$ %, *Tengeri májusra* 39 $\frac{1}{2}$ %.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

K. S. V. Varpélet. Olyan könyv, amely az Őszes postaszabályokat felüli — ne tekintse ezt tulajdonság — terjedelem tekintetében körülbelül a Pallas-lexikonnak felel meg. Egy minisztérium és kilenc igazgatóság három évtized óta termeli a postaszabályokat és pedig nem szórványosan, hanem naponta és bőven. Ezt a gyűjteményt tehát se eddig nem adták ki könyv alakban, se ezután nem fogja kinyomatni senki ember fia. Ugy látszik, ön a postakézeltést könyvből akarja elsajátítani s nincs költségen tájékozva az iránt, hogy ez a legkedvezőbb végeredmény mellett is csak meddő fáradság volna. Magyarországon távirati ismeretek nélkül postai ismeretek nélkül távirat kezelni nem lehet, illetőleg a posta és táviratnak egyesítése óta nem szabad. Minthogy továbbá a posta és táviratnál a különböző rangfokozatok szerint különböző méretekben követelik meg az alkalmazottaktól a szakismereteket, ennél fogva csak akkor adhatunk kérdésre olyan választ, amelynek gyakorlati hasznát veheti, ha világosan megírja, hogy tulajdonképpen mit céloz és mit tervez.

Cs. B. Papolez. 1. Az O. M. G. E. tagja lehet minden érdeklődő, akit az egyesület rendes tagja felvételre ajánl. A tagok évente 10 forintot fizetnek; kapják a Köztelek című lapot, szállítási és egyéb kedvezményeket. Vidéki és helybeli tagok közt nincs különbség. 2. A mezőgazdasági bizottságtól igazolványt kell váltani, mielőtt az apa-állatot mások is, habár helyben és díjazás nélkül használják. 3. Erre már mutkór megfélemlít; hatásköre ugyanaz, mint rendes körülmények között. 4. Panaszt kell tenni az alispánnál. 5. Sorsjegyre nézve a napokban kap üzenetet.

H. Gy. Losonc. 1. Azokat a könyveket a Magyar Nemzeti Múzeum oklevéltárában őrzik, ahol azok a könyvtárőr jelenlétében bárki által megtekinthetők. 2. A Turult a Magyar Heraldikai és Genealogiai Társaság adja ki s a társaság tagjai ingyen kapják. Tag pedig az lehet, aki köztélezi magát öt éven át évenként 5 frtot a társaság pénztárába befizetni. Ennyit maga a Turul is megér. Ezenkívül minden évdíjas tag a társaság összes nyomtatványait kapja. A tagsági jelentkezése a titkárhoz, Tóth Árpádnak (Magyar Nemzeti Múzeum) intézendők. 3. Méltóságos az Országos Levéltár igazgatójához fordulni, az engedélyt ő adja meg a családi iratok megtekintésére. 4. Csak lemásoltatni lehet, megvásárolni nem. A másolásért meghatározott díjat követelnek innen. 5. Születési bizonyítvány, nemesi oklevél s azoknak az érdeknek irásos bizonyítékai, melyeknek az alapján a nemesi előnév adományozását kéri. 6. Mindenesetre csak különös érdemek elismeréséül adják meg az előnévet. 7. Igen, maga választhatja s az kettős is lehet.

Rendelő. 1. Nem olvastá figyellemel a lapot, mert kérdésre annak idején már válaszoltunk. Ismételtük, hogy ez a rendelő az érezt országára nézve kötelező. Ha az ottani közigazgatási hatóságok nem érvényesítik a rendelőt, tegyenek jelentést a közigazgatási bizottságnál s ha az sem vezetne eredményre, a kereskedelmi miniszternél. 2. A sorozási reklamálahoz szükséges iratok: családi értesítő, illetőségi bizonyítvány, az adóhivatali kimutatás a szülők adójáról, községi bizonyítvány a szülők vagyontalanságáról s annak biznyitása, hogy a reklámlandó tényleg családientartó. A szolgabírói hivatal különben a kérvényre és felszerelésre nézve készpénz adja meg a szükséges felvilágosításokat. 3. A Nilus toroklata.

N. Ó. Szó sincs róla, hogy a miniszter megengedje önnek, hogy egy év alatt hat osztályból különbözőt vizsgát, két osztály-vizsgát (VII. VIII.) s végül, hogy érettségi vizsgát tegyen. Ez sok is volna egy lélekzetre. Miért nem gondoskodott minderről korábban, mikor még nem állott a sorozás előtt! Érettségi vizsgát pedig az előtanulmányokból való szabályszerű vizsgálatok nélkül, a miniszter még a legkivételesebb esetekben sem engedélyezhet. Mondjon le tehát a reményről, hogy egy évi önkéntes lehet.

Dr. V. Gy. Budapest. A fogadást ön nyerte meg. *Vizvári Gyula*, a Nemzeti Színház tagjának családi neve *Vizskidenszky* s keresztény családból származik. Az üzenet azért késett, mert az a munkatársunk, akit ön a választásra fölkerít, hosszabb ideig távol volt a fővárostól.

B. B. vasutas. A tisztképző tanfolyamon az egész iskolát év folyamán tartanak pótvizsgákat, s így június hónapban is addig, míg az előadás k tartanak. Mindenesetre jó lesz, ha már apránként május hónapban kér terminust, mert így könnyebben összeállíthatnak egy vizsgázó csoportot akkorra, mikorra ön jelentkezik.

F. A. Máramaros-Sziget. Ha csak sejtén, hogy a levelek mily rengeteg halmozát keil nap-nap után elintéznünk, bizonyára, nem vetné szemünkre azt, hogy egyszer-mászor nem feleltünk olyan pontosan. Az

ön kérdése egyébként is olyan, amelyre lelkiismeretesen azonnal válaszolni nem lehet. Kérjük tehát szíves türelmet. Sorsjegyeiről is szívesen adunk felvilágosítást, ha tudtjára velünk sorsjegyeinek számát.

3292. számú előzetes. Az államvasuti hivatalnokok előléptetésén már javában dolgoznak az igazgatóságnál és a minisztériumban, de egyelőre még csak az előkészítő munkálatokat végzik, úgy hogy az előléptetések névsora körülbelül hűsvetra kerül nyilvánosságra. Ugy hírlik, hogy ez alkalommal mintegy 1100—1200 tisztviselőt fognak előléptetni.

V. T. Tót-Pelsőc. A hirdetőt cím: M. Feith, Wien, II. Taborstrasse 11/B. Sorsjegyeire nézve a napokban kap üzenetet. — **P. L. Pécs.** A kértett részvényátadás az idén még nem tartotta meg közgyűlését. Mérlege sincs még publikálva, így nem tudhatjuk, mennyi osztalékot fog fizetni részvényeinként. Tavaly 5 forintot fizetett. — **Barna leány.** Budapest. A legelőbb, legjobb és legbiztosabb arc- és kézfehérítő szer a víz. A szerkesztői üzenetekért nem jár semmiféle külön díj. Bizonyosság re az az üzenetünk is, amelyet immár másodsor nyomtatunk le az ön számára ingyen. — **Szegény.** Azt a könyvet nem ismerjük. Nem is mi hirdettük, hanem az a cég, mely a hirdetés alatt meg van nevezve. Méltóztatassék kérdésével egyenesen oda fordulni. — **F. J.** Treucsén vármegye alispáni hivatala szívesen ad felvilágosítást. Mi itt Budapestben nem tudhatjuk.

Sorsjegyek.

S. S. Makó. A sorsjegy értéke 33.50 forint. A szelvények részben már előváltak. A sorsjegy 2%-osra volt konvertálendő. Bővebb felvilágosításokat a Fleiszig Sándor bankháza (VII. Erzsébet-körút 2.) adhat.

Z. I. 1. Sziveskedjék megüzenni, hogy magyar jelzálog-hitelbank-nyeremény könyvének 3% vagy 4%-osak? Addig nem nézhetünk utánuk. 2. Mailandi sorsjegyet kisorsolták. Hogy mennyivel, azt akarmelyik bankházból megtudhatja. 3. Újságíró-sorsjegye már elővált. 4. Többi sorsjegyei nem nyertek.

Hermína. A Mária-Dorothy Egyesület sorsjátékának húzása március 23-ikán lesz. Akkor tessék a kérdését megismételni.

Szerencsétlen. Szerb dohánysorsjegyei közül a 2445—21, mailandi sorsjegyei közül pedig az 1593—06. számúakat kisorsolták. A többit nem húzták ki.

Palánka. 1. Milyen triestói sorsjegyről van szó? 2. Osztrák 3%-os földhitel részvényét melyik évben bocsátották ki? 3. Waldstein sorsjegyet és 1281—49. számú Bazilika-sorsjegyet kisorsolták. Akarmelyik bankházból megmondják, mennyivel. Többi sorsjegyei nem nyertek.

Sz. J. Mind a két sorsjegyet már kisorsolták. A nyereményt akarmelyik bankháznál leszámítolják.

G. A. Békés-Csaba. 1. A kértett bankintézet már megszűnt. 2. Sorsjegyei nem nyertek.

F. E. Krompach. Újságíró-sorsjegye már érvénytelen. Másik sorsjegye nem nyert.

M. és L. Nagy-Borosnyó. Magyar jelzálogbank nyereménykönyvéi közül az 1937—94. számú 100 forinttal kisorsolták. Többi sorsjegyeit nem húzták ki.

H. J. I. Sorsjegyei nem nyertek. 2. Az osztály-sorsjátékánál az egyszer kihuzott számokat nem teszik többé vissza a szerencsekerekbe.

Sárgabóti, Kis-Várda. Bazilikasorsjegyei közül a 6392—76. számú 6 forinttal kisorsolták; a többi nem nyert.

R. S. Berzevics. Magyar vöröskereszt-sorsjegyei közül a 3600—40. számú 6 forint 50 krajcarral kisorsolták; a többi nem nyert.

S. T. V. Hódász. Hitelsorsjegyet, valamint 3147—47. számú szerb dohánysorsjegyet kisorsolták. Ez utóbbit 12 frankkal. A többit nem húzták ki.

Előzetes. *Somogy-Szt.-László.* Saint-Genois-sorsjegyet kisorsolták. Bármely bankházból megtudhatja, melyik nyereménynyel.

Cz. E. Szentes. Magyar vörös kereszt sorsjegyei közül a 2041—58. és 2046—04. számúakat 6 forint 50 krajcarral kisorsolták. Többi sorsjegyei nem nyertek.

L. M. Jászberény. Jászvár, Bazilika- és Újságíró-sorsjegyei nem nyertek. Vöröskereszt-sorsjegyeinek pedig nem nézhetünk utáná, mert nem írta meg, magyar, olasz, osztrák vagy szerb vöröskereszt-sorsjegyek-e azok.

Szegedi. 1. 1870-iki bécsi hitelsorsjegyet, 6830—89. számú magyar vöröskereszt-sorsjegyet, valamint 4456—06. és 4456—30. számú osztrák vöröskereszt-sorsjegyet kisorsolták. 2. Szerb sorsjegyeről nem írta meg, hogy vöröskereszt- vagy dohánysorsjegye-e, ennél fogva utáná sem nézhetünk. A többi sorsjegyek nem nyertek semmit.

P. Irma. Vága. Bazilika-sorsjegyei közül a 7379—07. számú 6 frttal kisorsolták. Rudolf-sorsjegyei közül a 2890—15. számú szintén kisorsolták. Magyar italkönyveinek, valamint a koronárjadéknak teljes címét kérjük, magyar jelzáloghitelbank könyveiről pedig megüzenni kérjük, 3% vagy 4%-os kamatozasu könyvekről van-e szó? Többi sorsjegyei nem nyertek.

S. Z. Szolnok. — **Samuel.** — Fülel gazdakör. — 74.483. sz. előzetes. *Tardos.* — **T. A. Simonornya.** — **L. J. Lúdapest.** — **Aessulap.** *Kun-Madaras.* — **Hirlapiroda.** *Szeged.* — **B. J. Vac.** — **Nyerő.** — **D. J. H. Budapest.** — **S. J. Zólyom.** — **W. M. Edizás.** — **Sorsjegy.** — **Remény.** — 70.832 sz. előzetes. *Cs. Csány.* — **Forcuna.** — **K. V. Bács-Almás.** — **Sz. J. Bakóca-Pelsőc-Mindszent.** — **Joghallgató.** — Sorsjegyeik nem nyertek.

KÜLÖNFELEK.

Elhagyva.

Küzdelmes élet zord sivatagán
Találkoztam veled, te szép leány.
Köröttünk pusztá fák, sívó homok,
Füvel benőtt, mohlépte vén romok.

Együtt bolyogtunk tüskén-bokron át
Keresve egy nyugalmas kis tanyát,
Hol fészket raknánk csendbe' boldogan
Verőfényes lomboknál árnyban.

Együtt bolyogtunk, míg leszállt az éj,
S szemem elől örökre eltűnél.
Te kitaláltál a felhők közül,
Csak én maradtam árnyban, egyedül...

S most is bolyongok, egyre búdosom
Sötét, kietlen pusztaságokon,
Keresve hosszú éjszakákon át
Apró cipőcskéd elveszett nyomát.

Bán Aladár.

— **A kíváncsi bég.** Ha hinni lehet a New-Yorker Staatszeitungnak, akkor akad a világon diplomata, aki valóban ki is mondja azt, amit gondol. Ez a diplomata ugyan a török követ, Ali Ferruk bég, aki hivatalos működését most a téli szeton alatt kezdte meg messze, túl az Océánon. Az igaz, hogy némileg borzalmas is sikerült eddig keltenie a szereplésével. A keleti szigorú erkölcsösség fogalma szerint nevelkedve, kicsit szörnyszerűségnek találja a hölgyeknek estélytoalettjeit és ennek kifejezést is adott ez alkalommal. Bemutatták egy hölgynek, aki teljesen modernül, mélyen kivágot ruhában jelent meg. A török sokáig olyan figyelmesen nézte az urhölgyet, hogy az végre egészen kinosan érezte magát és védőleg kiterjesztette maga elé a legyezőjét, akkor végre megszólalt a bég, a legyezőtől elrejtett mély decolletage-ra célozva:

— Asszonyom, megengedi ezt az ön ura kegyednek minden szó nélkül?

Fülig pirult az urhölgy, miközben biztosította a diplomatát, hogy a férjének semmiféle ellenvetése nincs az öltözéke ellen s még mielőtt a diplomata befejezhette volna a különböző nemzetek erkölcséről kezdett előadását, szépen el is siklott mellőle. Egy másik alkalommal valóságos keresztkérdésekkel ostromolt meg egy hölgyet Ali Ferruk.

— Férjénél van kegyed? — kérdezte először is.

— Igen, — mondotta mosolyogva az asszony.

— És szabad kérdeznom, mióta van férjénél?

— Tíz esztendő óta.

— Hány gyermeke van kegyednek?

Most már némileg zavarodottan felelte a kiválasztott asszony, hogy a házasságukat, fájdalom, nem

áldotta meg az éjszekermekekkel. Az ozmán diplomata szigorúan összeráncolta erre a homlokát.

— Nincs gyermekük? — kérdezte csodálkozva.

— Hát nem hü kegyedhez a férje?

Az urhölgy mint egy megriaszott őzike surrant el a kíváncsi férfi mellől. Azóta a szép nem szent borzalommal kerül a prófétának ez a különös hívétel.

— **Tévedni emberi dolog.** Egy kölni ujság találja fel a következő anekdotát: Egy angol, aki a múlt században bejárta a szokás szerint Európát s természetesen mindenütt fölkereste a nevezetességeket, Bernbe is eljutott, ahol Haller, a költő is élt 1753. óta. Az angol bejelentette magát s a költő barátságosan fogadta. Beszélgetés közben Haller megkérdezi:

— Hová szándékozik innen?

— Ferneybe, hogy a nagy Voltairénél is tiszteletemet tegyem.

Haller ingerülten felpattan.

— Hogyan, Ferneybe akar menni ahhoz az emberhez? — kiáltja — ahhoz az üres fecsegőhöz, ahhoz a vén ruhez. Az egy tudatlan, felületes, képzeltő számár és nem filozófus, nem tudós, nem költő! Csak a hencseregben, szemérmelenségben és az ürességben kiváló. Nem bánom, ha meg is mondja neki, milyen véleményemmel vagyok felőle. És most Isten vele!

Az angol azt sem tudta, hogy került ki az utcára. De azért nem mondott le tervéről, hogy Voltairét meglátogassa. Voltaire pedig a legnagyobb nyájassággal fogadta:

— Ön Bernből jön, akkor hát volt az ön kedves barátomnál Hallernél is?

— Igen — felelte az angol.

— Irigylem érte. Ön egyikét látta a világ legnagyobb költőinek. Haller a legszellemdusabb, a legképzettebb s a mellett a legszerényebb és legigénytelenebb ember ebben a században. De mintha ön nem volna ugyanezen a véleményen.

Az angol hebegett:

— De igen... ne ké... telkedjek —

— Nem hiszek önek és kérem, mondja, mi kivétel nélkül talál ezen a nagy emberen.

— Oh semmit, éppenséggel semmit.

— Uram, legyen őszinte hozzám.

— Nos hát, kissé megütöttem, amikor most arra gondoltam, hogyan vélekedett önről Haller.

És az angol nyíltan, becsületesen elmondotta, mi mindenfelét mondott rá az ő barátja. Voltaire színpontot egyet a tubákból, aztán így szól:

— Ine láthatja uram, hogyan tévedhet néha az ember. Beláthatja, hogy Hallernek ítélte rólam teljesen hamis volt, de a magam részéről is be kell vallanom, hogy előbbi dicséret szavaimmal ezt a hülye embert illetőleg alaposan tévedtem. Végre is tévedni emberi dolog.

REGÉNY.

Edith bosszúja.

(4) — REGÉNY. —

Irtá: SZÁNTÓ KÁLMÁN.

Pedig erre volt legfőbb szükség és — *periculum in mora* — legvégső határ is. A szerzemény-vagyon teljesen elpocsékolva, az illésfalvi uradalom pedig — nem ugyan törvényszerű hitbizomány, hanem családi hagyományokon s szerződéseken alapuló majorátus — a végsőig megterhelve. Az alatt a husz év alatt, amelyben az özvegy tisztázta a birtokot, Dániel grófnak tovább folytatott életmódja mellett a család egészen tönkre ment volna. Az özvegy ebbeli érdemeit nem igen vették számitásba, de azt, háta mögött, sokszor szemére hányták, hogy — bár a leányoknak ilyes körülmények között nem igen lehetett valamiféle hozományra kilátásuk — ha Dániel gróf életben marad, Korinna mégse érik otthon vén leányok, György urfi nem Kalksburgban végzi iskoláit s Hilda — még gondoltnak is igazán furcsa — nem kerül éppen Gentbe, hogy az ottani szegényes, de annál szigorubb rendű beguina-kolostorban nyerve nevelését.

Mindegy. Akármit hánytak is a szemére, ezt is, sok egyéb mást is, az Illés-Dániel-napi ünnepeken mégis boldog volt mindenki, ha az illésfalvi kastély nem kimélt pompafényében ott sütkérezhetett. A takarékos, sőt fukar grófné ilyenkor semmit sem sajnált s erre a két napra a régi bőségben ragyogott fel a grófi ház vendégszerete. A majorház udvarán ökröket süttetett s bordószármra csapoltatta a bort a falubelieknek.

a plébános ajánlata szerint külön ajándékokat is osztogatott ki a zsellérek között, akik a legjamborabbak és legistenesebbek voltak egész esztendőn át, de viszont megkövetelte, hogy az egész két napot sátoros ünnep módjára üljék meg a faluban.

A régi, zajos napok példája ujult fel a komorra lett kastélyban is. A palotaszéri, nagy német-renaissance épület, melynek égetett vörös téglából épült falai már két századot értek, egészen neki elvonedett. Csusba szökő magas oromfalán a tarka fayenceből égetett ékítmények mintha még élénkebb színeket váltottak volna; karesu donjonjain a cimeres család — zászlók ketté osztott sárga-piros mezeinek egyik felében görbe kardra szurt turbános fej, a másikban a bambinós szűz Mária — hívogatón intettek; a homlokzat keskeny, magas, szárnyszerű ablakai, az ólomkarikákba foglalt színes üvegekkel villogtak a ragyogó napfényben; a kiugró közép-homlokzat pillérekre rakott arkádjai visszhangzottak a jövőmenő kocsik robajától.

A hatalmasan épült kastély alapfalai sirtetlenül állottak fenn a linci béke óta, amelynek szerzése körül s a Rákóczy György elleni vitézkedés jutalmául nyerte az akkori illésfalvi György megfelelő dominiumokkal a grófságot. Ferdinándnak a magyar urak között nem volt kedvesebb és bizalmasabb híve György grófnál, akinek hitbizóságában és jobbágyi hűségében teljesen megbízott. Akkoriban épült, mindjárt a grófi donáció után, rajnamenti mesterek keze által, az ékességéről híres kastély, fitogtatni akarván kitélé és lefelé is az akkor még ujdonsült nagy nemzetség fényét és gazdagságát. Akkor temették el Eszterházy Miklóst s György gróf arra számított, hogy a királyi kegy ilyen fényes nyilvánulási után megszerezheti magának a nádorispánságot is. A nádori méltóság ősi ragyogása aztán egyszerre bezománczán a friss grófi korona ujdón színet.

A nádorispánságból — családi hagyományok szerint csupán Draskovics János fondorlatai miatt

— **A keresztneve.** Egy londoni előkelő házban, írja a Chronicle, egy ebéd alkalmával szóba került a franciák nemrég megválasztott elnöke.

— Sajátságos — vélekedett az egyik vendég — hogy min'ig csak úgy beszélnek róla, hogy Loubet, holott az elődeinél mindig azt mondják, hogy Jules Grévy, Casimir-Périer, Sadi Carnot, Felix Faure, de Loubetnek úgy látszik senki sem tudja a nevét.

Mindenki egyetértett ezzel a kijelentéssel, csak egy naiv ifjú hölgy szólalt fel:

— Oh én tudom, mi a keresztneve Loubetnak — mondotta s látszott rajta, mennyire boldog, hogy az egész társaságot most felvilágosíthatja — sokszor olvastam már. Loubetnak a keresztneve: „Conspeuz”.

És diadalmasan nézett végig a sok tudatlan népen az asszonyka, aki nem tudta, hogy amikor Versaillesből mint elnök tért vissza Loubet Párisba, a nép — miért kiáltotta feljé olyan viharosan, hogy:

— Conspeuz Loubet!

A naiv asszonyka nem tudta szegény, hogy az annyit jelentett, hogy:

— Le Loubetval! — vagy még magyarosabban: — Köpjétek le Loubet-t!

Amely szives biztatás tudvalegőleg a Dreyfus-Zola napok óta vált divatossá.

— **Hölgyesere.** Tuckumban eset meg e szerelmes história, amely tán igaz se lehetne, ha a rigai sajtó be nem számolná róla s a végén ott nem volna a biztatás, hogy az esetnek a törvényszék előtt lesz folytatása. Tehát Tuckumban történt az eset és szerepel benne két házaspár és két gyermek. A két kocsmáros nagyon jó barátságban éldegélt, olyan barátságban, amelynek talán párja sem akad a föld kerékességén. Ez a barátság magyarázza csak meg azt, ami egy napon történt. Egy napon ugyanis hihetetlen egyértelműséggel őszintén és becsületesen megvallotta egymásnak a két jó barát, hogy szereti a feleségét. Tudniillik mindegyik jó barát a másiknak az asszonyát. És amikor ezzel tisztában voltak, rögtön el is határozták egymás között, hogy nem fognak hiába epedni, hanem szívük bájára orvoslást keresnek. Kicszerűk asszonyaikat és pedig — egy esztendőre. Az operett jól indult és simán bontakozott ki továbbra is, mert az, ami gondot okozott még nekik tervük megvalósításában, nem is vált aggodalomra ok. A két asszony ugyanis csudálatosan okos volt és azon a lakomán, amelyet a férjek avégből rendeztek, hogy azon szándékuknak megnyerjék hitveseiket is, szinte egy szóra mindenbe beleegyeztek. A csere megtörtént. És minden szépen indult és rendben ment néhány hónapig. Akkor pedig elrontott mindent a mindenható anyai érzés. Az egyik asszony visszavágyott két gyermekéhez s válni és visszatérni akart. A másik pár azonban hallani sem akart erről, mert a két gyermekhez már egy kis mostohatestvérkét is vártak. Az érdekek

— nem lett ugyan semmi, de az Illésfalvi-ház tekintélye azért folyton öregedett a megingatlanlatlan lojalitás révén, melylyel a család az uralkodóházhoz, sokszor a nemzeti érzés ellenére is, ragaszkodott. Viszont azonban a család sem szűkölködött soha a királyi kegy jeleinek nyilvánílásában. A legelőkelőbb udvari méltóságok soraiban mindig volt illésfalvi, férfi is, nő is; s ama ritka alkalmakkor, mikor a fejedelem megításgatta kedvelt magyar hivatalt, az illésfalvi kastély sohasem esett ki az útból. Belső beosztása a kastélynak ilyen kivételes esetek alkalmából többször ment átalakításra keresztül. Legutóbb talán Mária Terézia tiszteletére, ki átutaztában egy éjszakát töltött az illésfalvi kastélyban. A parkot akkor kerítették be aranyozott hegyű lándzsákkal, akkor hozatták Nürnbergből a pompás, kovácsolt vaskapukat, akkor verték az új lépcsőházat, csiszolt márvány oldalalfalaival, széles gránitfokaival, mennyezeteinek kései barokk freskóival. Akkor restaurálták utoljára a szobákat is, újra fényezték a fatáblákat, társzekeret hordták Lyonból a selymet a falakra, moirét a butorokra, nagyvirágu, festett brokátot a függönyökre. A pompás ezüst készletek jó nagy része is e korból való. Az óriási gyümölcstartók, a velencei kristály-csészékkel, a nagy virágedények, csimegetálak, mind nehéz, vert munka a cefpos stíl cirádaival, aminőket ma már rendelésre se készítenek.

Az most mind ott esillog a rengeteg ebédő asztalon, melyet szorongásig megtölt a vendégsereg. S a pompás terítékek mellé a feltálat ételso is. Amit a konyhaművészet izletoset és választékosat nyujthat, mindabban lehet ma része az inyeskedőnek. Izeltől hatalmas tengeri rákok hóféhér szeletéi, májas pástétomok, halakra, erettes s ami inyesiklandót még a tenger nyujt, rózsaszínű, vesztifali és karlsbadi sonka a polgári gymornak. S csak most kezdődik a friss fogások véget se érő sora.

(Folytatása következik.)

Szesszéltűzése megtörtént, a vizsgálódás állandó ta- nyat útját az előbb oly zavartalan szeretet és béke hajlékában. És bekövetkezett az a felvonás, amely- ben a színen új szereplő jelenik meg, a — bíró.

— Az éter élvezése. A orvosi körök egyro sürtübben foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogyan lehetne az alkoholtól sokkal veszedelmesebb éter- ivást megakadályozni, amely, amint szomorú köv- etközményei mutatják, mindjobban terjed. Legutóbb az allenbergi örültek házának igazgatója hatalmas ada- tok alapján kimutatta, hogy Memel város környékén egy év alatt 5580 liter étert fogyasztottak, amiből technikai és orvosi célokra csak elenyésző csekély mennyiség esik, s tulajdonilag mint élvezeti cikk fogyott el. Más adatok szerint Nyugat-Poroszország más kerületeiben még több étert fogyasztanak, mi- nek megfelelően az éterdeliriumban szenvedők száma is egyre szaporodik. A visszaélés kísérő tünetei: máj és vesebántalmak, szivizomzat és más szervek zsíros elfajulása; főleg az alsóbb néprétegekben fe- nyegetőleg lépdek fel, miért is a kormány erélyes beavatkozását sürgeti az éternek közforgalomból való kizárását. A javaslat végrehajtása, bár méltányos okok támogatják, sokféle nehézségbe ütköznék, azért is a szakgyógyor inkább azt kéri, hogy az étert ki- zárólag gyógyszerként tartható szerek közé sorol- ják és az árát lehetőleg emeljék.

— A szakember. — Hány gyermeke van önnek? A kiado: Négy kiadást rendezett nálam a golya.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A gabonahatáridő-üzlet új rendje. A budapesti áru- és értéktőzsde tanácsa a gabonahatáridő-üzletre vonatkozólag a következő hirdetményeket teszi közzé:

A tőzsdetanács ezennel közhírré teszi, hogy az 1897. augusztus hó 1-én életbe léptetett szokások általános határozatainak 21., 26., 66., 68., 70. §§-ai és az ugyanakkor életbe léptetett Árúüzleti Számolás Rend- jének 2., 9., 10., 18., 20., 22., 25., 28. §§-ai módosított szövegeket. Az Árúüzleti Szokások módosított szakas- zai 1899. évi április hó 1-én, az Árúüzleti Számolás Rendjének módosított szakaszai pedig a jelen hirdetmény közzétételének napján fognak hatályba lépni, megjegyezvén, hogy az Árúüzleti Szokások módosított szakaszainak hatálya azokra az üzletekre terjed ki, amelyek 1899. évi április hó 1-től kezdődő- leg kötetnek.

A jelen hirdetmény közzétételének napján egy- uttal hatályát veszti az 1899. január hó 1-én kibocsájt- ott és az árúüzleti számolás beosztását főlítettő nap- tarral s annak helyeibe ugyanakkor a módosított szakas- zok alapján összeállított új naptár lép. Az ide- zett szakaszok módosított szövege külön függelékben ad- otat ki.

A módosított árúüzleti számolás rendjének 19. §-a értelmében az átvételre felmondott mennyiségekre szóló igazolványokat a leszámláló-iroda további intéz- kedésig a jövőben is az eddigi rendszer szerint, t. i. folytatólagos betűrendben osztja föl az átvétők kö- zött. Budapest, 1899. március hó 18-án.

A földművelésügyi miniszternél. A Magyar Gazdatisztek Egyesületének küldöttsége tegnap tisztel- gett Darányi Ignác földművelésügyi miniszternél, hogy kifejezze köszönetet azért a 4000 forintos segélyért, amelyet a miniszter az egyesület kebelében működő gazdatiszti nyugdíjintézetnek legutóbb adományozott. A küldöttség nevében Bujanovics Sándor elnök figye- lémbe ajánlotta a miniszternek a még mindig meg- oldásra váró gazdatiszti kvalifikáció s a gazdatiszti jogviszonyok törvényhozási után leendő rendezését. A miniszter válaszában kijelentette, hogy a gazda- tisztek helyzetének javítása kiváló gondoskodása tar- gyát képezi; aminek bizonyítéka, hogy a kvalifikáció és jogviszony kérdésén rendezni hivatott törvény- javaslatot már el is készítette. Reméli, hogy rövid időn belül abban a helyzetben lesz, hogy a törvényjavas- latot a képviselőház elé terjesztheti.

Az államvasutak fölöslege. A m. kir. állam- vasutak igazgatósága március 16-án 500.000 forintot szállított be pénztári fölöslegeiből a m. kir. központi állampénztárba. A folyó évi beszállítás eddigi összege 3,500.000 forintot tesz.

A Fegyver- és Gépgyár Részvénytársaság ma tartotta évi rendes közgyűlést Kornfeld Zsigmond elnöklet alatt. Az igazgatóság jelentése szerint a mérleg az értékesítésekkel tartalekhoz 100.000 forint- nak csatlóása s az 1895. évi kézi löveggyverek gyár- tási berendezéséből 138.292 forintnak le-rása után 325.916 forint 79 krajcár nyereséggel zárul. A gyár a közös hadügyminiszterium megrendeléséből a múlt évben 69.196 ismétlő fegyvert szállított. A tiszta nye- reségből a jutalékok s tartalékoszrvek levonása után fennmaradó pénzből a 18.000 darab 150 forint névértékű részvény után 12 forinttal (8%) 216.000 forintot fizetnek ki osztalékul, s a fennmaradó 62.668 forint 85 krajcárnyi összegből 30.000 forintot a tar- talékalaphoz csatolva a megmaradt 32.668 forint 85 krajcárt új számlára írják. A felmentés után meg- ejtették a választásokat. Ugy a felügyelő bizottságba, mint az igazgatóságba az addigi tagokat választot- ták meg.

A Magyar Jelzálog Hitelbank 4 1/2%-os köz- ségi kötelezőnek tervszerű évi sorolása április 1-én delőlött 10 órákor lesz a bank helyiségében.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: Thiess, Seidel és Teutsch cég Brassó, Stejskal Ferenc szabó Churdán, Fehér Lajos, azelőtt Weisz Lajos cég Se- mechánya, Friedl Mór kereskedő Miskolc, Faliszewsky Stanislo kereskedő Przemysl, Luka Mór kereskedő Debrecen, Skender Seitz kereskedő Zupanje, Ransburg Adolf ruhakereskedő Szeged, Mohr Jusztin kereskedő Pozsony.

Déligyümölcs-ankció. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság ma tartott aukcióján 9000 láda narancsot és citromot adott el a következő árak mellett: Narancs: 160-as 250 forinttól 350 fo- rintig, 200-as 250 forinttól 4.— forintig, 300-as 375 forinttól 550 forintig, 360-as 325 forinttól 5.— fo- rintig, Fehérszőr árú: 450 forinttól 7.— forintig. Citrom: 300-as 275 forinttól 4.— forintig, 360-as 3.— forinttól 375 forintig. A legközelebbi aukció kedden, március 28-án lesz, amely alkalommal 15.000 láda narancsot és citromot kínálnak eladásra.

Szészárak. A kontingens nyereszesz ára Buda- pesten 17.25 forint pénzben 17.50 forint áruban. — Bécsben a kontingentál készáru 18 forint pénzben, 18.20 forint áruban.

Takarmányvásár. (A székesfővárosi vásár- igazgatóság jelentése.) Felhozott a szokott közsé- gekből 152 szekér réti széna, 18 szekér muhar, 30 szekér szuszszalma, 12 szekér alomszalma, 2 sze- kér takarmányszalma, 1 szekér tengeriszó, 12 szekér egyéb takarmány (lóhere, lucerna, zabos búkköny és sarju stb.) 1100 zsák szécska. A forgalom élénk. — Arak q.-ként a következők: réti széna 230—320, muhar 310—340, szuszszalma 150—170, alom-szalma 120—140, takarmányszalma 130—150, 100 kéve ten- geri szar 1000—1000, egyéb takarmány —, za- bos búkköny 240—250, lóhere 260—280, lucerna —, köles —, sarju 250—250, szalmaszecska 180—190. Összes kocsiszám 238. Összes súly 214.200 kilogramm.

Hidegvásár. (A székesfővárosi vásárigaz- gatóság jelentése.) A Garay-téri élelmi piacon: Felhozott Budapestről 30 árus 15 darab sertést, — árus 10 drb süldőt, 500 kilogramm friss húst, 1500 kg. füstölt húst, 500 kg. szalonnát, 200 kg. hájat. Vidékről összesen 8 árus 83 drb sertést, és 17 darab süldőt. Forgalom élénk. Arak a következők: Friss sertés- hús 1 kilogramm 56—72, 1 q. 4700—4800. Süldőhús 1 kg. 60—72, 1 q. 5200—5600. Füstölt sertés- hús 1 kg. 64—72, 1 q. 6200—6500. Szalonna zsirnak 1 kg. 52—56, 1 q. 5000—5100. Füstölt sza- lonna 1 kg. 64—72, 1 q. —. Haj 1 kg. 56—60, 1 q. —. Disznózsír 1 kg. 64—68, 1 q. —. Kocsonyahús 1 kg. 32—40, 1 q. —. Füstölt sonka 1 kg. 76—80, 1 q. — krig.

Az Orczy-úti élelmi piacon: Felhozott Buda- pestről 33 árus 17 drb. sertést, — árus — drb. süldőt, 1300 kg. friss húst, 950 kg. füstölt húst, 500 kg. szalonnát, 250 kg. hájat. A vidékről: — árus — drb. sertést, kilonként — krajcárig. Forgalom élénk. Arak a következők: Friss sertés hús 1 kg. 54—70, 1 q. 5000—5200. Süldőhús 1 kg. —, 1 q. —. Füstölt sertés hús 1 kg. 50—72, 1 q. 4000—6000. Szalonna zsirnak 1 kg. 52—54, 1 q. 5200 —. Füstölt szalonna 1 kg. 56—70, 1 q. —. Haj 1 kg. 56—60, 1 q. 5600 —. Disznózsír 1 kg. —60, 1 q. —, Kocsonyahús 1 kg. 30—40, 1 q. —. Füstölt sonka 1 kg. 60—90, 1 q. — krig.

Heti lóvásár. (A székes fővárosi vásárigaz- gatóság jelentése.) Budapesten, 1899. évi március hó 19. és 20-án tartott országos lóvásárról. A vásár kö- zepes felhajtás mellett élénk forgalmu volt. A fel- hajtott anyag minőség tekintetében tulnyomó részben közép és alarendeltnek bizonyult. Az átlag árak a jobb minőségűeknek némi emelkedést, a középminő- ségűeknek eszkökést mutatnak. Vevők ugy helybe- liek, mint vidékiek és külföldiek is, szép számmal voltak jelen. Jegyzetelt: I. Jobb minőségű lovak- ból. háts felhajtás 150 darab, eladatot 45 da- rab, 150—360 forintig, könnyebb kocsiló (jukker stb.) felhajtás 180 darab, eladatot 100 darab, 160—390 forintig, nehezebb kocsiló (hintós) felhajtás 260 darab, eladatot 80 darab, 120—195 forintig, igaz kocsiló (nehéz nyugoti faj) felhajtás 400 darab, eladatot 100 darab, 90—160 forintig, ponya felhajtás 10 darab, — II. Közép minőségű lovakból: nehezebb felék (fuva- ros 15 s.b.) felhajtás 600 darab, eladatot 180 darab, 70—130 forintig, könnyebb felék (parasztól stb.) fel- hajtás 800 darab, eladatot 200 darab, 20—65 forintig. — III. Alarendelt minőségű lovakból: felhajtás 519 darab, eladatot 161 darab, 8—12 forintig. Összesen felhajt- tott: 2919 darab, eladatot 866 darab. Bécsi vagóna vásároltatott 51 darab. Az állatkert részére vásárolta- tott 5 darab. Ragályos betegségre gyanus 16 lefog- laltatott — darab.

Borjувásár. (A budapesti marhavásártéri vá- sári pénztár részvény-társaság tudósítása.) Felhajtás: Belföldi élő borju 625 darab, leölt borju 21 darab, növendékmarha 10 darab, bárány élő — darab, leölt bárány 110 darab. Árjegyzés azonos tételékből: Ár- jegyzések: Belföldi élő borju 30—36, I. rendű 37—38 kr.-ig, leölt borju — krajcárig kilonként. Nö- vendék marha — krajcárig kilonként. Elő bárány — forinttól — forintig, leölt — forintig, parou- kint. A vásár irányzata élénk volt. Budapesti sertés-muzsuvásár. A fennmaradott petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés- muzsuvásár árjegyzése 1899. március 19-én. Készlet 244 darab. Érkezett 712 darab. Összesen 656 darab. Eladatot 733 darab. Maradt 224 darab. — Nap- drak: 120—120 kgr. súlyban 49—51 krajcárig, 220—280 kgr. súlyban 49—52— krajcárig, 320—350 kgr. súlyban 50—52— krig. Öreg nehézpáronkint 400—500 kilos 46—47 krajcárig. Malacok 42—44 krajcárig kilonként. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásár- csarnokban ma megtartott sertésvásáron bejelentettek 8177 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 3064 darab fiatal sertést, 4799 darab magyar hizott sertést, — nehézs sertést, összesen 7863 darabot, Lanyha irányzat mellett jegyznek: Jegyzések: kgként élő súlyban (a fogyasztási adót nem számítva) első rendű sertés 46—47— kr, kivételesen 47 1/2 krajcár, középminőségű sertés 42—45— krajcár, könnyű sertés 39—41 krajcár, fiatal sertés 38—46 krajcár.

A budapesti gabonátőzsde.

Budapest, március 21.

A buzaüzletben a forgalom gyenge volt. A kí- nálát mérsékelt, a vételre korlátozott volt és a vá- sárlásban csak néhány malom vett részt. Forgalomba került 10.000 métermalom, amelynél finomabb és kész áruért 5—10 krajcárral magasabb árakat fizettek és kevésbé finom árunál az árak változatlanok marad- tak. Idegen országbeli áru 5 krajcárral esett. Egyéb gabonaszékekben nem volt forgalom.

Eladatot:

Buza. Tiszavidéki: 300 mm. 79 k. 10 frt 50 kr, 200 mm. 78 1/2 k. 10 frt 50 kr, 100 mm. 79 k. 10 frt 60 kr, 100 mm. 76 1/2 k. 10 frt 35 kr, 200 mm. 77 1/2 k. 10 frt 50 kr, 100 mm. 68 k. 10 frt 40 kr, 200 mm. 77 k. 10 frt 35 krajcár. Pestvidéki: 270 mm. 78 1/2 k. 10 frt 60 kr, 200 mm. 78 1/2 k. 10 frt 55 kr, 100 mm. 78 k. 10 frt 40 kr, 100 mm. 77 k. 10 frt 35 krajcár. Felsőmagyarországi: 300 mm. 77 k. 10 frt 15 krajcár. Bácskai: 300 mm. 85 k. 10 frt 55 kr, 1700 mm 73 1/2 k. 10 forint. Felsőtiszavidéki: 1000 mm. 79 k. 10 frt 55 krajcár. Bánáti: 1800 mm. 77 1/2 k. 10 frt 10 krajcár. Oláhországi: 2000 mm. 77 k. 8 forint. Mind 3 hónapra.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, képzőitlenben 100 kilogrammonként. — A minőség hektolitereként és kilogrammonként.

Table with columns for Buza (m) and various grades (bánsági, tiszavidéki, pestvidéki, felsőmagyar, bácskai, román, szerb, bolgár) and their corresponding prices in k and frt.

Határidő-üzlet. A határidőüzlet szilárd hang- lalban és magasb árakon indult meg. A forgalom mérsékelt volt.

Forgalomba került:

Table listing grain types and prices: Buza márc.-ra, Buza április-ra, Buza május-ra, Buza október-re, Rozs március-ra, Tengeri május-ra 99, Zab március-ra, Káposztarepe.

Déli egy órákor a következő zárárakat állapí- tották meg hivatalosan a tőzsdén:

Table listing grain prices: Buza márciusra, Buza áprilisra, Buza májusra, Buza októberre, Rozs márciusra, Tengeri májusra 99, Zab márciusra, Repece augusztusra.

Délután fél 1/2 órákor zárul:

Table listing grain prices: Buza márciusra 99, Buza áprilisra, Buza májusra, Buza októberre, Rozs márciusra 99, Tengeri májusra 99, Zab márciusra 99, Repece augusztusra.

A budapesti értéktőzsde.

Az előzőekben alacsonyabb külföldi jegyzésekre az összes nemzetközi értékek árfolyamai ellanybul- tak és gyéren zárultak, csakis rimamurányi vasmű- részvények 212 forint 50 krajcár után 2 forinttal ja- vultak. Az összes forgalom mérsékelt maradt.

A helyértékek piacán közúti vasutársulvények 1 forinttal olcsóbban zárultak.

A déli tőzsdén berlini jegyzésekre csekély üzlet mellett az irányzat gyenge maradt. A valuta és érc- árak feszültebbek.

Az előzőekben lanyha. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 395.75.—396.60, Osztrák hitelrészvény 367.10.—367.50, Osztrák-magyar államvasúti részvény 362.80.—363.60, Rimamurányi

köszvénybánya 312.50—314.60. Déli vasut 65.—. Közúti vasutársaság 392.—392.50. forinton.

A déli tőzsde tartózkodó.
Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 395.75—396.50. Osztrák hitelrészvény 367.—367.50. Osztrák-magyar államvasúti részvény 362.50—363.40. Jelzálogbank részvénytársaság 251.25.—. Leszámitolóbank részvény 262.45—263. Rimamurányi vasmű 312.50—314.75 forinton.

Az utózsde irányzata csekély üzlet mellett nyugodt maradt.
Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 337.10—367.50. Magyar hitelrészvény 395.75—396.25. Osztrák-magyar államvasut 362.60—362.90. Rimamurányi vasmű 311.25—312.25 forinton.

Délutáni zárlat:
Osztrák hitelrészvény 367.50 forinton.
Díjbitósítók: Osztrák hitelrészvény holnapra 1.50—2.—; nyolc napra 5.—6.—; utolsó áprilisra 11.—12.— forinton.

Leszámitoló árszámok:

Table with 2 columns: Name of institution and its value. Includes Magyar általános hitelbank, Osztrák hitelintézet, Budapesti bankgyűlés, etc.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Allamadósság.

Table showing state debt details under 'Magyar Államadósság' and 'Osztrák Államadósság'.

Idegen Államadósság.

Table showing foreign debt details, including Magyar Államadósság and Osztrák Államadósság.

Más kölcsönök.

Table listing other loans and their details.

Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Table listing mortgage notes and bonds, including Budapesti intézetek kibocsátása.

Elsőbbségi kötvények.

Table listing priority bonds and their details.

Bankok részvényei.

Table listing bank shares from various institutions.

Takarékpénztárak részvényei.

Table listing savings bank shares.

Biztosító társaságok részvényei.

Table listing insurance company shares.

Gőzmalmok.

Table listing steam mill shares.

Bányák és téglagyárak részvényei.

Table listing shares of mines and brickworks.

Vasművek és gépgyárak részvényei.

Table listing shares of steel mills and machine factories.

Kőnyomdák részvényei.

Table listing shares of printing houses.

Külföldi vállalatok részvényei.

Table listing shares of foreign companies.

Közlekedési vállalatok részvényei.

Table listing shares of transportation companies.

Sorsjegyek.

Table listing lottery tickets and their values.

Pénzmekek.

Table listing various types of money.

Külföldi váltók (látra).

Table listing foreign exchange rates for bills payable.

Határidőre kötött értékpapírok.

Table listing time-deposit securities.

A budapesti terménytőzsde.

Szilva nyugodt. Eladatot 100 darabos boszniai 10.— forinton. Szilva változatlan.

Jegyzetek: Heremag; lucerna 48.—58.— forint. Vörös tiszai, alföldi és felvidéki 39.—42.— forint. Vörös erdélyi — Vörös bánási 42.—47.— forint. Középszemű 42.—47.—. Nagyszemű 47.—52.—. Disznószőr: budapesti 54.50—55.— forint. vidéki — frt. Táblaszalonna: légszáritott vidéki — városi 4 darabos 45.50—46.— forint. 3 darabos 48.50—49.— forint. füstölt 51.—52.— forint. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség — forint. 120 darabos 9.25—9.50 forint. 100 darabos 10.—10.25 forint. 85 darabos 13.25—13.50 forint azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 8.50—8.75 forint. 100 darabos 9.50—9.75 forint. 85 darabos 13.—13.25 forint. Szilvaiz: szilvóniai 13.50—14.50 forint. szerbiai 12.—13.— forint azonnali való szállításra.

A bécsi gabonátőzsde.

Éces, március 21. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.)

Jegyzetek: Buza tavaszra 9.75—9.74—9.78—9.76. Buza május—júniusra 9.41—9.42—9.41. Rozs tavaszra 8.08. Tengeri május—júniusra 4.85—4.84. Zab tavaszra 6.04—6.05. Repece aug.—szept.—re 12.20—12.30.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén az ellátás ma nagyon simán folyt. A kamatláb bankoknál 6%, a kuliszában pedig 6 1/4—6 1/2 között mozgott.

A déli tőzsdén nagyon csendes üzlet mellett tartott a jó hangulat. Az utózsde üzletellen volt.

Bécs, március 21. (Magyar Értéktőzsde zárlata.) 4% arany járadék 119.80. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 140.50. Magyar vasúti kölcsön ezüstben 101.10. Magyar keleti vasúti állami kötvény 129.30. Magyar leszámitoló és pénzügybank 202.—. Rimamurányi vasút részvény 312.—. Magyar koronajáradék 97.75. 4% osztrák fűdtelher. kötvény 96.30. Magyar hitelbank részvény 395.50. Magyar nyerevény kölcsön sorsjegy 103.—. Kassa-oderbergi vasúti részvény 188.—. Magyar kereskedelmi bank 1406.—.

Bécs, március 21. (Osztrák Értéktőzsde zárlata.) 4 1/2% papírjádék 100.95. 4% osztrák aranyjádék 120.15. 1860-iki sorsjegy 139.75. Osztrák hitelsorsjegy 199.50. Angol-osztrák bank 133.20. Bécsi bankgyűlési 277.—. Osztrák-magyar bank 915.—. Déli vasut 64.50. Dunagőzhajózási részvény 449.—. Dohányrészvény 131.50. Császári és királyi arany 5.70.—. Német bankváltók 50.05. 4 1/2% ezüst járadék 100.85. Osztrák koronajáradék 100.65. 1884-iki sorsjegy 194.50. Osztrák hitelintézet részvény 367.25. Unionbank 327.—. Osztrák Landerbank 248.—. Osztrák-magyar államvasut 362.65. Elbavölgyi vasut 256.25. Alpesi bányarészvény 238.—. 20 frankos arany 9.37 1/2. Londoni váltó 130.50. Bécsi tramway 520.—. Az irányzat üzletellen.

Bécs, március 21. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 367.37 Magyar hitelrészvény 395.50. Angol-Osztrák bank 165.50 Union bank 228.50. Landerbank 239.50. bankgyűlési 277.50. osztrák-magyar államvasut részvény 362.75. eszakiungari vasúti részv. 245.75. elbavölgyi vasut 256.25. dunagőzhajós részv. alpesi bányarészvény 235.10 májusi járadék 101.—.

osztrák koronajáradék —. magyar aranyj. —. magyar koronajáradék 97.75 német hivatali márká február 59.05. márciusra —. török sorsjegyek 62.60. rimamurányi vasmű 312.75 déli vasut 64.50 dohányrészvény 132.—. Napoleon d'or 9.55 1/2.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, március 21. (Tőzsdei tudósítás.) A nyugati tőzsdék tegnapi bágyadsága és a pénzügyi helyzet alakulása tartózkodóvá tette a spekulációt, aminek az volt a következménye, hogy nemcsak egyes nemzetközi járadékok, mint törökök, spanyok és olaszok hanyatlottak, hanem egyéb ágakban is gyöngyre iryadtak kereskedő föll. A szilvái és rajna-vezsifaljai iparkerteltek föl érkezett kedvező jelentések hatásaként maradtak. Az üzlet szűk határok között mozgott. Ultimópénz 6% és még drágább. Magán-leszámitolási kamatlábuk 4 1/2%.

Berlin, március 21. (Zárlat.) 4 1/2% papírjádék 100.75. 4% osztrák aranyjádék —. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajáradék 98.60. Osztrák-magyar államvasut 164.50. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltó 169.25. Magyar vasúti beruházási kölcsön 102.—. Alpesi bányarészvény 101.—. Disconto-Commandit 199.75. Általános villamosok Edison 295.—. Gelsenkirchen 184.80. Laurakohó 225.80. 4 1/2% ezüstjádék 100.40. 4% magyar aranyjádék 100.25. Osztrák hitelrészvény 230.—. Déli vasut 29.25. Károly Lajos vasut —. Orosz bankjegy 216.05. 4% új orosz kölcsön 100.40. Török dohányrészvény —. Olasz járadék 94.60. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 179.25. Harpeni 182.75. Az irányzat csendes.

Frankfurt, március 21. (Zárlat.) 4 1/2% papírjádék 100.80. 4% osztrák aranyjádék 101.80. Magyar koronajádék 97.80. Osztrák-magyar bank 151.10. Déli vasut 29.—. Elbavölgyi vasut —. Londoni váltó 204.10. Bécsi bankgyűlési 138.90. Villamos részvény 104.25. 3% osztrák aranyjádék 100.25. Osztrák hitelrészvény 230.30. Osztrák-magyar államvasut 130.—. Eszakiungari vasut 130.10. Bécsi váltó 164.50. Párisi váltó 80.90. Unionbank 169.12. Alpesi bányarészvény 242.—. Az irányzat szilárd.

Hamburg, március 21. (Zárlat.) 4 1/2% ezüstjádék 100.60. 1860. sorsjegy —. Déli vasut 29.—. 4% osztrák aranyjádék 101.50. Osztrák hitelrészvény 229.85. Osztrák-magyar államvasut 164.25. Olasz járadék 94.10. 4% magyar aranyjádék 100.15. Az irányzat csendes.

Páris, március 21. (Zárlat.) 3% francia járadék 102.20. Olasz járadék 94.65. Osztrák-magyar államvasut —. Francia törleszt. járadék —. 4% magyar aranyjádék 103.45. Török dohányrészvény 285.—. Osztrák Landerbank —. 3 1/2% francia járadék 103.65. Osztrák földhitelintézet részvény —. Déli vasut 168.—. 4% osztrák aranyjádék 103.50. Ottomanbank 564.—. Párisi bankrészvény 1002. Alpesi bányarészvény 511.—. Az irányzat javult.

Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok jelentése.

Március 21. A hizott sertés elzetirányzata változatlan. A hizott sertések ára: I. A Magyar els őrendű: Öreg nehéz (párónkint 400 kilogrammon felüli súlyban) 47/8—48.— krajcár. Öreg közép (párónkint 300—400 kilogramm terjedő súlyban) 47/8—48 krajcár. Fiala nehéz (párónkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 51—51 1/2 krajcár. Fiala közép (párónkint 251—320 kilogramm felüli súlyban) 49—50 krajcár. Fiala könnyű (párónkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 49 1/2—49 krajcár. II. Magyar szedett: Nehéz (párónkint 260 kilogrammon felüli súlyban) — krajcár. Közép (párónkint 240—260 kilogramma súlyban) — krajcár. III. Kőnnű (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. V. Szerbiai: Nehéz (párónkint 260 kilogramm felüli súlyban) 49—50 krajcár. Közép (párónkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 49—49 1/2 krajcár. Könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 47 1/2—48 krajcár.

Sertés és lésztés: 1899. március 19. napján volt készlet 32.478 darab. 1899. évi március 19. napján lehaltatott 173 darab. 1899. évi március 20. napján elszállított 428 darab. 1899. március 20. napjára maradt készletben 32.225 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Március 20. —

Kivétel: A pénzügyminiszter a pozsonyi pénzügyi igazgatósághoz Kampfmüller Károly poszonyi pénzügyi segédtitkár pénzügyi titkár, Vincz Gábor pénzügyi fogalmazót a lugosi pénzügyi igazgatóság pénzügyi segédtitkár végleges minőségben, Maties Károly és Tadies Dömötör pénzügyi biztosokat pénzügyi főbiztosokká, Bergwald Gusztáv honvédtisztadnyogot és Brozovic József pénzügyi biztoshelyettes ideiglenes minőségű pénzügyi biztosokká, a buccerai mellékvármihaltalhoz fővámszedő Galvina Antal zengi vámszedőt, a losonci m. kir. adóhivatalhoz Kelemen Kálmán adóhivatali díjas gyakornokot adóhivatali tiszté ideiglenes minőségben, a trencsényi m. kir. adóhivatalhoz Máriássy Ferenc trencsényi adóhivatali gyakornokot adóhivatali tiszté ideiglenes minőségben, Neményi Ernő díjtalan számgyakornokot és Marczay Alfons számvéviséjé díjokat ideiglenes minőségben segéddíjas pénzügyi számgyakornokokká nevezte ki a soproni pénzügyi igazgatóság mellé rendelt számvévisőkhöz. — Az igazságügyminiszter Noesner Gusztáv tekei járásbírósi irnokot a tekei és Kajaba Tihánér kispőni járásbírósi irnokot a kispőni járásbíróshoz segédtelkezőknyvezetéké, ifj. Tischler Sándor deveser járásbírósi díjokat a pápai járásbíróshoz végrehajtóvá nevezte ki. — A budapesti kir. főügyész Valencics János soproni országos fogynitési főfoglyót a szombathelyi törvényszéki fogláshoz foglázmesterré nevezte ki.

Állásjelölés: Az igazságügyminiszter Frennd Antal komáromi törvényszéki és Stojanovits Sándor esztergomi járásbírósi állásjelölőket kölesonban állásjelölő. Pályázatok: Elemeztési tiszt állásra a lipóznevi állami elemgyógyintézetnél április 17-ig. — Aljegyzői állásra a szegedi törvényszéknél 2 hét alatt. — Több pénzügyi vizgázói állásra a zalakeresgözi pénzügyi igazgatóság kerületében május 10-ig. — Számgyakornoki állásra a balassagyarmati pénzügyi igazgatóságnál 15 nap alatt. — Aljegyzői állásra a kaposvári törvényszéknél 2 hét alatt.

Napirend.

Naptár. Szerda, március 22. — Római katolikus: Oktávián. — Protestáns: Oktávián. — Görög-ország: március 10.) Kodr. és t. — Zsidó: Niszán 16. — A nap két reggel 5 óra 43 perckor. — Nyuszik délután 5 óra 59 perckor. — A hold két délután 1 óra 12 perckor. — Nyugszik éjjel 3 óra 22 perckor.

A horvát miniszter tanács délután 4-5-ig. A székfoglalási államrendőrség tisztikara nyugdíjpótló és segélygyűlésnek hangversenye a Viradó termében. Az Országos Képzésszolgálati Egyesület évi közgyűlése délután öt órakor az Országgyűlési nagyertermében. (VIII. Szentkirályi-utca 20. sz.)

A Budapesti Katolikus Körben dr. Erdődy Béla királyi tanácsos felolvastassa A Golgotháról délután hat órakor. A Szepesi Egyesület Budapestben közgyűlése a Royal-szállóban.

Nemzeti Múzeum. Képtára. Nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. A múzeum többi terei 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás. kereskedelmi történeti múzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9-12-ig és délután 2-5-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar ház-lyar központi bazár. Kerepesi-ut 22. I. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kerepesi-ut 20. szám, délelőtt 9-12-ig és délután 3-6-ig.

Teknológiai Iparmúzeum nyitva délelőtt 9-12-ig és délután 3-5-ig.

Az Iparművészeti Múzeum és az iparművészeti társulat állandó bazárja az Ulloi-uton nyitva délelőtt 9-1-ig. Országos Képtár az Akadémiában. Nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 18.) nyitva délelőtt 9-1-ig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9-12-ig. Délután 3-8-ig.

Akadémiái könyvtár nyitva délután 3-8-ig. Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9-1.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye nyitva délelőtt 10-1-ig. A Hódolú díszjelvények. Eisenhut Ferenc dírási képe, látható Városliget, Andrassy-ut végén, reggel 9 órától este 5 óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekjegy 30 krajcár. Allattkerti nyitva egész nap.

TÁJÉKOZTATÓ.

A ki tartós és erős öltönyöket Stikarovszky János, Budapest (V. Erzsébet-tér 18. szám) czegek mintakirátit hagyja előtanítani. Ezen czegek szigorúan szolid üzletvezetése keszkedik a kielégítő kiszolgálásért. Sem magas rabatok, sem másféle megvesztegetések által nem szerzettetnek revők. — Szaklap szabóknak ingyen.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. — Budapest, március 21.

Északkelet felől a légnyomás emelkedett, minek folytán a depresszió Finnország fölől a keleti tenger déli része fölé szorított vissza; a másik, hasonló mélységű depresszió Felső-Olaszország körül helyét megtartotta. Nyugaton is aránylag magas a légnyomás. Az uralkodó időjárás helyzetnek megfelelően Európában az idő tulnyomóan csapadékos (bőnyiro havas); a hőmérséklet általában a fagypontról körül van.

Hazánkban a tegnapi megindult havazás (helyenkint eső) már majdnem az egész országra kiterjedt. Jelentékeny csapadék — több helyen közel 20 milliméter — fölé az ország déli vidékein esett. A hóréteg ma reggel Károlyvárosban 27 centiméter, egyebütt a vidékeken azonban legfeljebb 10 centiméter. A hőmérséklet a fagypontról körül. Kijáts: Továbbra is havazás (havas eső) várható fagypontról körül hőmérséklettel.

Viz állás.

Table with columns for location (márc. 21., márc. 20.), water level (m * a * r), and specific locations like Tisza, M.-Sziget, Tekoháza, etc.

Dr. MÜLLER főtörzsorvos-féle injekció és labdacok. A legjobb és leghatásosabb szerek új és régi húgycsőbántalmaknál — húgycsőgyulladások és folyásnál. Gyógyulás gyakran már néhány nap alatt, kellemetlen utóbjajok nélkül. — Pontos használati utasítás minden megrendeléshez mellékeljük. Egy adag ára, friss baltónál 1 frt 60 kr., idült régi baltónál 2 frt 50 kr., postán külvire csomagolással 25 krral több, portó nélkül. A valódi készítmények egyedüli megrendítési helye: Szt.-György gyógyszerár, Wien, V., Wimmergasse 33. Raktár: Török Józsefnél Bpest, Király-utca 12. Sziveskedjék ezen hirdetéset kívágni és megörizni.

HOFF JÁNOS ÜRÍTETT MALATA KIVONATA. Tüdőbetegségek, torok-katarusok, gyomri és bélbetegségek. Főképp kitűnő hatást gyakorol a gyermekkor leggyakoribb betegségeinek hajánál, igen kellemes ízű. Egy üveg ára 1 frt, 5 üveg bértmentve 5 frt. Csaplathó az Országos gyógyszerárban, drégen, eszemen és füzesszerkepekben. Magyarországi kizárólagos forráktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerár, Király-utca 12.

Titkos betegségek ellen. 25 évi, részben katonatorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvosi tapasztalatai után legmeglehetőbben ajánlható.

Dr. KAJDACS, v. es. és k. ezredorvos. Electrotherapiail rendelő intézete Budapest, Váci-körút 4. sz. I. em. A legelhangyaltabb húgycsőfolyásokat, bujakóros sebeket, syphilist, az önfertőztetés utóbjait Elgyengült férfierőt az orvosi világ által legújabbban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű Electro-Massage által, magömléseket, nőknél fohérfolyást befeskenedése nélkül, a legmakasabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátrénebbajokat gyógyít a legújabb gyógy mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel. Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7-8 óráig. Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat. Külön váróterem. Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszerkekről is gondoskodva lesz.

Eppen most jelent meg! Vig történetek. Irta Murai Károly. Ára 1 frt 50 kr. Megrendelhető: a BUDAPESTI NAPLO kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18. szám.

BUTOR részletfizetésre. Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyháztörbák, valamint más hitelképes egyének Kedvező feltételek mellett kapnak szilárd szármányú azstalos- és kárpított butorokat. Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sarok, I. em. Árjegyzékét 25 kr. levéljegy beküldése ellen bértmentve küldi feudi cég B. osztálya. 5107

Szenzációs találmány gyengeség ellen. FÉRFIAK SZÁMÁRA.

Herczeg Ferenc új könyve: Egy leány története. Ára 1 frt 80 kr. Disskötésben 2 frt 80 kr. Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18-ik szám.

Azok a szenvedő férfiak, kik sok más szerrel való próbálgatás után használják a Dr. EGGER-féle injectió Hamamelis Virginica-t, meggyőződtek arról, hogy ezen szer felülmulja hatásában a többi hasonló készítményeket, mint hogy belső bántalmakat, legrövidebb idő alatt gyógyít. Dr. Egger-féle injectió ára 70 kr. Vidékre a pénz előleges beküldése mellett bértmentve 1 frt 5 kr., két üveg 1 frt 75 kr. Fő- és széküldési raktár: Gyógyszerár a „NÁDORHOZ”, Budapest, VI., Váci-körút 47.

Impotencia ellen med. dr. Borsódi Ferenc es. és kir. lez. szabadalm. elektrometallikus lemeze, kiténtve 1889-ben Párisban és 1890-ben Nizzában aranyéremmel, 1886. Brüsszelben, 1889. Genfben nagy ezüstéremmel, 1893. Chicagóban elismerő okirattal, oklevéllel ellátva a párisi Société de médecine de France, National d'Hygiène Supplique de Paris és számos más tudományos társulatok által. Elhárítja a gyengeséget. A szerkezet feltétlenül egyszerű és annak a testen való hordása elegendő az eredmény elérésére. Bővebb felvilágosítással, valamint kimerítő brochurékkel készséggel szolgál a dr. Borsódi-féle központi irotakat Budapest, VIII., József-körút 30. sz.

TITKOS BETEGSÉGEKET húgycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbjait, az elgyengült férfierőt, magömléseket, a bujakóros utókövetkezményeket, nőknél fohérfolyást, bármennyire idülték is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magyatlanság egyik főokozója és bűrbetegségeket gyógyít új gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan. Dr. Garai Antal orvos, sebész, szemész- és szülész-tudor, volt csásár. kir. oszt. főorvos BUDAPEST, Beiváros, IV. ker. Kigyó-utca 1. szám, II. em. bejárat a lépcsőn. RENDEL: naponta 9. óra 10 órától este délután 4 óráig, délután 7 óráig és 6 óráig. Díjazott levelekre legnagyobbn díjazással válaszoltatik és gyógyszerkekről is gondoskodva lesz. Nőknek külön váróterem. Úrzanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTALnál megrendelhető NÉPSZERŰ FÜVTATÓ (már a 10-ik kiadásban megjelent) Emlő betegségei és azok osszerült gyógykezeléséhez című könyv. Vált ára 2 frt 50 kr., most csak 90 kr. A könyv 160 becsomagolva lesz okküldve, 1 frt beküldése mellett bértmentve vagy 90 kr. utókövetkezmény nélkül. A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. — II. A nemek elátása. — III. Az ontogénitása és az éjjeli magömlések. — IV. Húgycsőbántalmak (tripper) és húgycsőgyulladások. — V. A húgycső (syphilis). — VI. Fohérfolyás. — VII. Elgyengült férfierő. — VIII. Női magyatlanság. IX. Az ivarszervek megbetegedéseinek főokozója a prostitúció.

Magyar Általános Hitelbank. Hirdetmény. A részvényesek mai napon tartott közgyűlésének határozata szerint az 1898. évre megállapított osztalék részvényenkint osztr. ért. 18 forintra fog folyó évi április 1-től kezdve az 1899. május 1-én esedékes 8. számú szelvénynek beszozáltatása ellenében Budapest: a társaság pénztáránál, Bécsben: a K. k. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe című intézetnél, Berlinben: a Direction der Disconto-Gesellschaft című intézetnél vagy S. Bleichröder bankháznál, Fiumében: a Fiumei hitelbank részvénytársaságnál, M. m. Frankfurtban: M. a. von Rothschild & Söhne bankháznál az ezen beváltóhelyeknél szokásos üzleti órák alatt kifizettetni. A szelvényok hátlapjukon címbeljegyzéssel vagy aláírásnál ellátva vagy pedig azok számait sorszám szerint tartalmazó jegyzékek kíséretében nyújtandók be, amihez a szükséges nyomtatványok az említett beváltási helyeken ingyen kaphatók. Budapest, 1899. évi március 20-án. A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága.

Most jelent meg! „MIRJAM” Irta: Dr. KISS ARNOLD, veszprémi főorvos. Imádságos könyv zsidó nők számára, magyar nyelven. ÁRA: Vászonnézetben ... 2 frt 50 kr. Bőrkötés ... 3 frt 50 kr. Bőrkötés, igen díszes csattal ... 6 frt. Csonttutatózatú kötés ... 3 frt 50 kr. Elefántcsonttutatózatú kötés, igen díszes ... 6 frt. Kapható: KOVACS BÓROS könyvkiadóhivatalában Veszprémben és minden buzai könyvesboltokban.

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1899. évi március hó 22-én.

Folt, amely tisztít.

Dráma 4 felvonásban. Irta Edegaray J. Fordította Patthy Károly.

Személyek:

Matilde	Márkus	Fernando	Mihályfi
Enriqueta	Máróthy	Don Justo	Bercsényi
Concepcion	Szaosvayné	Don Lorenzo	Hetőnyi
Dolores	Meszlényi	Julio	Ivánfi

Kezdeté 7 órakor.

Csütörtökön Házi béke. Pénteken Bűnös szerelmem. (1-ször). Szombaton Bűnös szerelmem. (2-ször). Vasárnap d. u. Sok hűhó semmiért. Este Bűnös szerelmem. (3-ször).

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szerda, 1899. évi március hó 22-én.

Sodnmaier Zsófia asszony vendégfőléptével:

Tannhäuser

és a warburgi dainokverseny.

Regényes opera 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta Wagner Richard, fordította id. Ábrányi Kornél. Kezdeté 7 órakor.

Csütörtökön Ninn. — A piros cipő. Pénteken Jancsi és Juliska. — Babatündér. Szombaton A próféta. Vasárnap A varázsfuvola.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Szerda, 1899. évi március hó 22-én.

I.

Nyitány.

(Doppler Ilka c. operájából.)

II.

A szigetvári vértauuk

I-ső felvonása.

III.

Bánk bán

opera I-ső felvonása.

IV.

Utolsó előadás.

Kezd t. 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Szerda, 1899. évi március hó 22-én.

Dr. Pepi.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta: Albert Carré. Fordította: Zilahi Kiss Béla.

Utána:

Hajnali vendég.

Vígjáték egy felvonásban. Irta: Siraudin. Fordította Sz. F.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Csütörtökön Helyet a nőnek, (1-ször). Pénteken Helyet a nőnek. (2-ször). Szombaton d. u. Szőke Katalin. Este Helyet a nőnek. (3-ször). Vasárnap d. u. Dr. Pepi, Hajnali vendég. Este: Helyet a nőnek.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szerda, 1899. évi március hó 22-én.

A görög rabszolga.

Operett 3 felvonásban. Szövegét írta Owen Hall. Fordította Makai Emil és Pásztor Árpád. Zenéjét szerzerette Sidney Jones.

Személyek:

Antónia	Blaha S.	Diomed	Raskó
Iris	Hogyi A.	Silvius	Lubinszky
Pomponius	Szölymosi	Manlius	Ujvári
Heliódorus	Németh	Lullius	Tollagi
Aspasia	Küry K.	Curius	Kiss M.
Archias	Szirmai	Melanopis	Csatai Zs.

Kezdeté 7 órakor.

Csütörtökön, pénteken Görög rabszolga. Szombaton d. u. A cigánybáró, este A falu rossza. Vasárnap d. u. A kis alamuszi, este A gyimesi vadírvág.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szerda, 1899. évi március hó 22-én.

A Gyurkovics lányok.

Életpék 4 szakaszban. Irta: Herczeg Ferenc.

Személyek:

Gyurkovicsné	Szilassy	Liza	Haller
Katinka	Róza	Klári	Váradi
Sári	Aranyossy	Radványi	Molnár
Ella	Bilkei	Gida	Rózsahegy
Mici	Somló	Horkay	Vidor
Terka	Galanbos	Sándorffy	Füredi

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Csütörtökön, pénteken A Gyurkovics-lányok. Szombaton d. u. A gésák, este Liliiputi hercegnő, először. Vasárnap d. u. A beland, este Liliiputi hercegnő, másodszor.

Somossy Mulató

Albrecht Ferenc, bérlo.

Kezdeté 8 órakor, vége 12 órakor.

Ma közkívánatra

3 PÁR CIPŐ

4-ik felvonása.

Uj nagy balett-egyveleg.

Utolsó hét!

Mr. Staley és Miss Birbek

A zene-énekesműhely.

Hilaris és Tordant

mechanikus díszrajtukkal.

DASSLON.

Valamint az összes műterők.

Március hó 28, 29 és 30-án a bécsi Raimund-színház tagjainak háromszori vendégszereplése. Jegyek elővételi díj nélkül egész napon át és az esti pénztárnál kaphatók.

Minden ünnep és vasárnap két előadás.

KELETI UTAZÁS

Szentföldre és Egyiptomba

1899. április hóban Propper N. János keresk. akadémiailagazgató vezetésével. Kizárólag első osztály, minden kényelmet és biztonságot nyújtó, szerfelett olcsó társasutazás a magyar előkelő világ tagjai részére. Jelenkezéseket az utazási díj beklüvésével mellélt elfogad.

Propper N. János igazgató

Budapest, József-körút 15. sz.

Olcsó kerítések! Olcsó kerítések!

Haidekker Sándor

sodronyszövet-, fonat- és kerítés-gyára

Budapest, VIII. ker., Üllői-ut 48. sz.

Gyárt és szállít: gép- és kézi-sodronyfonatokat, tiskés-sodrony, pánthuzalt: evők, vadaskerlek, baromfiudvarok, gazdasági telkek, kertek, gyümölcsösök, szőlők, stb. bekerítésére olcsó árak mellett. Nyaraló-, park- és erkélyajtókat, valamint csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat vaskeretes sodronyfonat és kovásolt vasból: ugyyszintén díszes virágágy- és gyepkerítéseket és ferdő-kosarakat. Továbbá: föld- és kavicsrostákat; magtár-ablakrostályokat; szikrafogókat; gabona-választóhengereket, valamint régi választóhengereket új sodronykepennyel való ellátást. Rostaszöveteket és fonatokat szeleőröstákba. Arjegyzékek és költségvetések ingyen! — Jutányos és pontos kiszolgálás!

Mielőtt

férfruha-szükségletét fedezné, kérem saját műhelyemben tiszta gyapjuszövetből a legújabb fagon után készített dusan felhalmozott készletet megtekinteni.

Szolid árak.

Nagy választék angol szövetekben. Megrendelések mörtek után legelőgsabban és leggyorsabban eszközöztetnek.

Weiner Károly

Budapest, VI., Andrássy-ut 9. szám.

Olafestékek helyett

fény és fény nélküli mázolásra fedett helyiségekben, ugymint szabadban padlók, portálók, irodai, üzleti, előszoba- és konyhaberendezések, kemény- és puhafa butor, ablakok, ajtók, fa- és kőfalak, homlokzatok, konyhafalak, vasalkatrézsek

minden gondolható célra a Wagner-féle szabadalmazott, gyorsan száradó festékek alkalmasak, tíz perc alatt száradnak, csontkeményé válnak s igen tartósak.

Drap, barna, fekete, kék, sárga, szürke, vörös és zöld színekben kaphatók festék, drogueria és fűszerkereskedésekben.

Egyedüli gyáros:

Strobenz Károly Budapest, VI., Szabolcs-utca 4.

Központi raktár Ausztria-Magyarországrészére: F. Berlyak, Bécs, I., Naglergassel, sz.

Kapható az összes gyógyszerárakban.

Egy szelence Nestlé-féle gyermekliszt 90 kr. Nestlé-féle sült tej 50 kr. Sült tej cukor nélkül Viking-féle 1 dohoz 48 kr. Minatszelencék gyermeklisztből kivá-natra ingyen és hérmerte.

Jó könyvek

mélyen leszállított áron:

- Babos közhasznú magyarító szótár kötve (2 frt) 1.50
- Benedek Elek A sziv könyve (1.80) 1.20
- Betyárlegendák, az alföldi rablól világ történetei 1.
- Karcaj Vilmos. Lemondás, reg. (1.20) 60 kr., kötve (2 frt) 1.
- Kossutány Géza, nevezetesebb bűnesetek I., II., III., IV. egybekötve (4.80) 2.
- Mihályi Imre, Francia zászló alatt. Elmények és kalandok az Aequatoron (2 frt) 1., ugyanez kötve (2 frt) 1.50
- Mokány Berei viselt dolgai (2 frt) 1., ugyanez kötve (2.50) 1.40
- Murger Henry, Bobém-világ (1 frt) 50 kr., kötve (1.50) .80
- Sztanó Miklós, Karamboljáték (2 frt) 1., kötve (3 frt) 1.50
- Tövgyi Titusz. Vano-másvilág? (A szellemek országából) (1.50) 1., u. a. kötve (2 frt) 1.40
- ZoEmiPascal vos, regény (1.60) 80 kr., kötve (2 frt) 1.20

(A bekerített árak a bolti árakat jelzik.)

Megrendelhetők:

a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában,

VIII., József-körút 18. szám.

2 frtig terjedő megrendelések csak az összes előleges beklüvés ellenében teljesíthetnek.

Élősövény.

Gleditschia (koronatóvis, krisztustóvis vagy tuskés lepényfa). Valamennyi sövénynövény között legelőgs. Gyorsan fejlődik, nem csemetézik (mint akác, orgona stb.) sűrű izmos (15-25 cm. ágas) töviseivel ember és bármí állatnak ellentáll, felelőnye, hogy agyag, homok, meszes, köves, szikes stb. talajban kitűnően díszlik. Szőlők, kertek, legelők, udvarok, majorkák, temetők stb. körülkerítéséhez felülmulhatatlan, legelőgs, örökös sövényt képez. Ezer darab csemete ár 6 frt, elegendő kétézáz méterre. Minden megrendeléshez rajzokkal ellátott, nyomtatott útítési és kezelési utasítás mellékeltek. Ismertető árjegyzék ingyen és hérmerte.

Magvak, friss szedés, csiraképes, 100 kiló 28 frt, 50 kiló 18 frt, 10 kiló 4 frt 20 kr. Szőlőoltványok szokványminőségben még előadásra vannak.

Szőlőültető.

Szabadalmazva Ausztria-Magyarország és Franciaországban.

Egyszeri lennyomással 12 cm. széles és tetszés szerint 40-60 cm. mélyégű kerék gödröt csinál, melyből a földet kiemeli, kitűnő eredményt használható bármilyen gyökeres és sima szőlőveszők, oltványok ültetéséhez és iskolázásához, korti csemeték, egybenmő kerti ültvények, élősvény és dugványok ültetéséhez. Szőlők, gyümölcsösök és bármí szőlő- vagy faiskolák trágyázásához. Kiállítási kitűntetések. Nagyszomban nagyérem és elsőrendű díszoklevél. Nagyváradon 1891-ben ezüst oklevél. 1896-ban nagy ezüst érem és díszoklevél. Kassán ezüst éremmel kitűnt díszoklevél. Az ezredévi kiállításon Budapeston kiállítási nagy érem és oklevél. Balaton-Füreden elismerő oklevél. A brüsszeli nemzetközi kiállítás nagy ezüst érem és díszoklevél. Ezeket felül ezekre menő elismerő levelek bizonyítják kitűnő gyakorlati képességét s főként azt, hogy szőlőszet, kertészet, gyümölcsészet, ugy minden más mezeti vagy belgazdálkodásban valóban nélkülözhetetlen eszköz, s oly erős készlettel, hogy évtizedek múltán sem romlik el, az egész értékét pedig, bármilyen szükséges ilymenő lyukak fúrásánál 2-3 nap alatt könnyű és gyors máklődésével már bebozza.

A lapokban hirdertet szabadalmazott, de nagyrészen használatképtelen új találmányok megrendelés tartózkodóvát tít ugyan sok megrendelőt, de itt már a font irat, és még mindig szaporodó elismerő iratok és kitűntetések szerint mindenké a tárgy előszerilaégéről biztosítva van. Ara acélból, erős kivitelben 4 frt 50 kr., 10 darab 40 forint. Megrendelhető

a Szőlőoltvány-telep kezelőségénél, Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Gróf Schönborn-Buchheim Ervin bereg megyei uradalomból

Alkalikus, savas ásványvízforrások

elsórangú gyógy- és szavanyuvizek.

Szolyvai forrás	Lubi Erzsébetforrás	Polenai forrás
Legrégibb és legismertebb gyógy- és asztaliviz.	Az első orvosi tekintélyek mint a legelőgs gyógyvizet ajánlják.	Elsórangú diacétkus viz.
Legtöbb keűs szénsavas nátron-tartalommal és szénsavdús.	A gyomor rendellen működésénél, yomorsav túlságos képződésénél, gyomorégés, bűgés, a gyomor elvállkódásá, a gyomor és bél krónikus hurutja alkalmával.	Legűdítőbb asztali viz.
Specifium kőszvény ellen.	Megrendelhető minden ásványvízforrásnál és az uradalmi ásványvízberlet kezelőségénél, Szolyva, Bereg megye. Megrendelhető Budapestben Edeskaty L. és Mattoni és Wille cégnél.	Tejfel vegyítve a legűbb nyálkaoldó szer.
		Ezért ajánlják a légzőszervek hurutjánál.

A Kőbányai Királysórfőző

Goliát Malátasöre

gyógyhatása mellett a legkellemesebb üdítő ital.

Ajánlások: Dr. Korányi, Dr. Kötly budapesti. — és Dr. Benedikt bécsi egyetemi tanár uraktól.

